

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี

วรรณิสา ศรีสวัสดิ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2567

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี

วรรณิสา ศรีสวัสดิ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี เสนอโดย นางสาววรรณิศา ศรีสวัสดิ์ เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณะบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร. ภัสกร เลาสวัสดิ์กุล)

วันที่ 22 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาธร ทรัพย์รวงทอง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ภัสกร เลาสวัสดิ์กุล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนิดา เนืองพะนอม)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์ ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิกุล
ชื่อนักศึกษา	วรรณิสา ศรีสวัสดิ์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ประจำปีการศึกษา 2567 ด้วยการใช้ตารางเครจซี่, และมอร์แกน จำนวน 186 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.994 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบ เชฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ 1) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 2) การนิเทศ 3) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การแนะแนว 7) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และ 8) การพัฒนาหลักสูตร

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ขนาดสถานศึกษา และระดับการศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยศึกษาถึงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ความเอาใจใส่ และความช่วยเหลือแนะนำอย่างดีของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมชัย หาญกล้า ที่ปรึกษาหลัก การค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร. ภัสยกร เลาสวัสดิกุล ที่ปรึกษาร่วมการค้นคว้าอิสระ ที่ให้ คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้ศึกษาจึงขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการค้นคว้าอิสระทุกท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์ อาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา ดร. สมนึก กำลั้งเดช และนายพชร พิมพวาปี ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบ ความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการค้นคว้าอิสระ

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี และ เจ้าของข้อมูลต่างๆ ท่าน และทุกแหล่งข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้นำมาใช้ในการค้นคว้าอิสระ ในครั้งนี้ จึงใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

คุณประโยชน์ของการค้นคว้าอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องสักการะคุณแต่บิดา-มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ในด้านการศึกษาและการค้นคว้าอิสระจนสามารถทำผลงาน การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

วรรณิสา ศรีสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	10
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา.....	10
ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา.....	12
ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา.....	16
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	23
ความหมายของการบริหารวิชาการ.....	23
ความสำคัญของการบริหารวิชาการ.....	25
ขอบข่ายการบริหารวิชาการ.....	28
แนวคิดการบริหารงานวิชาการ.....	35
การพัฒนาหลักสูตร.....	35
การจัดการเรียนการสอน.....	43
การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน.....	55
การวัดและประเมินผล.....	61
การแนะแนว.....	67
การนิเทศ.....	74
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	78
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	83

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
ข้อมูลบริบทของสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี.....	87
ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี.....	87
การแบ่งสหวิทยาเขตในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สระบุรี.....	88
ข้อมูลโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี.....	89
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	93
งานวิจัยในประเทศ.....	93
งานวิจัยต่างประเทศ.....	101
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	103
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	103
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	103
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	104
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	105
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	106
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	132
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	132
วิธีดำเนินการวิจัย.....	132
สรุปผลการวิจัย.....	133
อภิปรายผลการวิจัย.....	137
ข้อเสนอแนะ.....	141

	หน้า
บรรณานุกรม.....	142
ภาคผนวก.....	160
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	161
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	174
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ.....	176
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	178
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือ ในการค้นคว้าอิสระ.....	187
ภาคผนวก ฉ หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการค้นคว้าอิสระ.....	190
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ.....	196

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	การสังเคราะห์ข้อบ่งชี้งานบริหารวิชาการ.....	31
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	112
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	113
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา.....	114
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอน.....	115
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการวัดและประเมินผล.....	116
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการแนะแนว.....	118
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการนิเทศ.....	119
ตาราง 9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา.....	120
ตาราง 10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	121
ตาราง 11	สรุปผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี.....	122
ตาราง 12	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามตำแหน่ง.....	124

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า่ย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้วยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ ส่งเสริม กำกับ รวมถึงสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, หน้า 14) ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ภาครัฐภาคเอกชน ที่หมายรวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากกระทรวงที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาให้คนไทย ควรให้ความสำคัญ ในการสร้างสถาบันที่ดีเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา อันได้แก่ การจัดตั้งกฎหมาย การปฏิรูปการศึกษาหรือการกำหนดบรรทัดฐานอันดีร่วมกัน เพื่อพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพของคนไทยร่วมกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเนื้อหาสาระสำคัญซึ่งเป็นแนวการจัดการศึกษาของประเทศ ที่คำนึงถึงการพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, และคนอื่นๆ, 2560, หน้า 11) จึงกล่าวได้ว่าการบริหารวิชาการที่ดีย่อมส่งผลโดยตรงกับการพัฒนาสถานศึกษา หากการบริหารงานวิชาการที่นำศาสตร์และศิลป์มาหลอมรวมกันให้ครูมีความสุขกับงานสอน อย่างเต็มที่และให้ครูนำความรู้ไปถ่ายทอดให้นักเรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้นักเรียนตระหนักและใส่ใจ การเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อชุมชนที่จะสามารถสร้างสังคมที่เข้มแข็งได้ จากการมีเยาวชนที่มีคุณภาพ การสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพโดยมีเป้าประสงค์เพื่อตึงศักยภาพ อันเป็นเลิศในตัวนักเรียนออกมาผ่านรูปแบบการเรียนรู้ โดยมีรัฐบาลเป็นผู้นำในการวางรากฐาน การขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ยุค 4.0 จึงเป็นทางออกสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs

8Cs) ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 67 - 69) การจัดการศึกษาในโรงเรียนต้องมุ่งเน้นให้นักเรียน เกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอจุดนี้นับเป็นก้าวสำคัญ ในการพัฒนาการศึกษาไทยในยุค 4.0 ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ ทุกแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่างๆ ให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยี ในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กล้าคิด และกล้าที่จะผิด แต่ทั้งหมดก็ยังจะต้องอยู่ในกรอบที่สังคมต้องการหรือยอมรับได้ (สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี, 2561, หน้า 8) จึงกล่าวได้ว่านักเรียนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นหลัก ซึ่งหากนักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้สามารถค้นหาค้นคว้าได้ด้วยตนเองได้ผ่านกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ย่อมส่งผลให้นักเรียนดึงศักยภาพในตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ แต่หากครูไม่สามารถสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถหรือความต้องการของนักเรียนได้ย่อมส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถดึงศักยภาพของตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องวางแผน ใส่ใจ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงที่สุดเพื่อให้สามารถดึงศักยภาพในตัวครูมาขับเคลื่อนงานวิชาการตามเป้าหมายที่ผู้บริหารวางไว้ เพราะงานวิชาการ คือ หัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา เมื่อการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่เป็นเพียงส่วนเสริมสนับสนุนเพื่อให้งานวิชาการสามารถดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557, หน้า 3-4) และการบริหารงานวิชาการที่ดีสามารถบอกเล่าผ่านผลการแข่งขันหรือการวัดและประเมินผลอันเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศได้ อาทิ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) หรือ ผลการสำเร็จการศึกษาในทุกปี

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสระบุรี พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นทุกวิชามากกว่าเดิมในภาพรวม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี, 2566, หน้า 2) แต่หากแยกเป็นสหวิทยาเขต จะพบว่าสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี อันประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1 แห่ง และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 1 แห่ง โดยโรงเรียนแต่ละแห่ง มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นตัวกำกับความสำเร็จของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งต้องมีความรู้ทักษะความสามารถในด้านการบริหารทุกฝ่าย โดยเฉพาะ

การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อส่งผลให้เห็นถึงการพัฒนางานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพที่จะช่วยส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนให้ดีขึ้น

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จากการสัมภาษณ์ กรรมการการบริหารสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี (2567) พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดกลางพบปัญหา ดังนี้ 1) ทักษะคติของครูต่อการนิเทศภายใน พบว่า ครูมีความเข้าใจว่าการนิเทศ คือ การสังเกตการสอนในห้องเรียนเท่านั้น ครูบางส่วนจึงมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการที่ผู้บริหารเข้านิเทศการสอน และเห็นว่าการนิเทศของผู้บริหารเป็นการจับผิดการจัดการเรียนของครู 2) ปัญหาด้านกระบวนการนิเทศ พบว่า ครูยังขาดความเข้าใจและขาดความตระหนักต่อความสำคัญของการนิเทศภายใน และรองประธานกรรมการการบริหารสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี (จิรวรรณ วงศ์เหลือง, 2567) พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พบปัญหา ดังนี้ 1) ขาดบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทางด้านการแนะแนวในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียน 2) การทำวิจัย ในชั้นเรียนที่ไม่สามารถนำผลการวิจัยไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ผู้วิจัย ในฐานะบุคลากรของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภายในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี เพื่อให้โรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรีทุกแห่งมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ตามกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการจากการศึกษา

ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 9); จรุงณี แก้วเอี่ยม (2557, หน้า 6); จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 12); สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 41); ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 57-58) ซึ่งสามารถสังเคราะห์ได้จำนวนทั้งหมด 8 ด้าน โดยมีขอบข่ายการบริหารวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล 5) งานแนะแนว 6) การนิเทศ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำนวน 352 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 16 คน ครู 336 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี, 2566, หน้า 2)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชี, และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970, pp.607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 186 คน เนื่องจากจำนวนผู้บริหารสถานศึกษามีน้อย ผู้วิจัยใช้ผู้บริหารทั้งหมด 16 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง และครูจำนวน 170 คน โดยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา แล้วจึงใช้วิธีเลือกสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ตำแหน่ง

2.1 ผู้บริหาร

2.2 ครู

2.2 ประสบการณ์การทำงาน

2.2.1 ต่ำกว่า 10 ปี

2.2.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

2.3 ขนาดสถานศึกษา

2.3.1 ขนาดเล็ก

2.3.2 ขนาดกลาง

2.3.3 ขนาดใหญ่ขึ้นไป

2.4 ระดับการศึกษา

2.4.1 ปริญญาตรี

2.4.2 สูงกว่าปริญญาตรี

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ตามกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการจากการศึกษาตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 9); จรุณี แก้วเอียน (2557, หน้า 6); จิตมา วรณศรี (2557, หน้า 12); สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 41); ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 57-58) ซึ่งสามารถสังเคราะห์ได้จำนวนทั้งหมด 8 ด้าน โดยมีขอบข่ายการบริหารวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล 5) งานแนะแนว 6) การนิเทศ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย ในช่วงระยะเวลาปีการศึกษา 2567

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้แก่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี และเป็นแนวทางสำหรับทุกโรงเรียนในการพัฒนาจุดเด่น และปรับปรุงจุดควรพัฒนาของการบริหารงานวิชาการ
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาครู ให้มีส่วนร่วมกับการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนตามความถนัดของครู โดยมุ่งหวังให้ทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี มีการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพหรือเกิดเครือข่ายทางวิชาการที่ดี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม และ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและเป็นไปตามเป้าหมาย ของสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการเพื่อจัดทำหรือปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีองค์ความรู้ ในการพัฒนาด้านวิชาการที่จะมีส่วนในการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ในการพัฒนานักเรียน เพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมทั้งความรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่คาดหวัง

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน ตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการศึกษา ค้นคว้า ลงมือปฏิบัติ และหาคำตอบด้วย ตนเอง ครูมีบทบาทในการเลือกวิธีการ แบบเรียน และฝึกให้ผู้เรียนนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ เพื่อเตรียม ความพร้อมสู่การประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ ได้อย่างเต็มศักยภาพ ของแต่ละบุคคล เริ่มตั้งแต่การจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ให้มีโอกาสเลือก เรียนในรายวิชาเพิ่มเติม ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง มีการกำหนดรายวิชา เวลาเรียน อย่างชัดเจน รวมถึงมีการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้และนำวิชาแนะแนวมาเป็นส่วนหนึ่งใน การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน และสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาและใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา รวมถึงผู้บริหารควรมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูดำเนินอย่างเป็นระบบ ครูสามารถเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมได้เหมาะสมกับนักเรียนเพื่อให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพในการเลือกใช้สื่อ ด้วยการวิเคราะห์สิ่งต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนให้มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระยะ

การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนในระหว่างการจัดการเรียนการสอนแล้วนำมาส่งเสริม ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของครูให้มีความสัมพันธ์กับผู้เรียน เพื่อให้สะท้อนผลการเรียนและคุณลักษณะของผู้เรียน จึงควรมีเครื่องมือที่หลากหลาย และมีเกณฑ์การให้คะแนน จากนั้นให้ข้อมูลย้อนกลับให้คำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายในการพัฒนาตนเองได้ และครูสามารถรู้จักผู้เรียนในรายบุคคลจากวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้การจัดกิจกรรมในห้องเรียนมีความหลากหลายมากขึ้น และเกิดคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนด้วยการสะท้อนผลผ่านการวัดและประเมินภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างมีมาตรฐาน

การแนะแนว หมายถึง กระบวนการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือผู้เรียนเริ่มตั้งแต่ วันที่เข้าสู่สถานศึกษาเพื่อให้เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจสภาพแวดล้อมมีความสามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ ส่งเสริมด้านสติปัญญาตลอดจนเข้าใจความสามารถ ความถนัดของตนเอง สามารถวางแผนการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ครูจะมีการรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวผู้เรียน ส่งผลให้ครูสามารถให้คำปรึกษาทั้งด้านการเรียน การดำรงชีวิตในโรงเรียนและการดำรงชีวิตนอกห้องเรียน จากนั้นมีการติดตามผลการให้คำปรึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงด้านการแนะแนว หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้เรียนของสถานศึกษา

การนิเทศ หมายถึง กระบวนการทำงานระหว่างผู้บริหารและเพื่อนครู ร่วมกันให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาความสามารถให้ครูมีคุณภาพที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้นอีกทั้งยังเป็นการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นด้วยการติดตาม การดำเนินงานของครูตามหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูด้านเทคโนโลยี สื่อการสอนให้เพียงพอ เพื่อให้บุคลากรสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันด้านการดำเนินงานและการวัดและประเมินผล

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการค้นหาเพื่อแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน กำหนดจุดมุ่งหมาย วางแผนการดำเนินการให้ได้ข้อมูล เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา โดยครูผู้สอนเป็นผู้ศึกษา วิเคราะห์ นอกจากจะนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูแล้ว ยังเป็นการประสานความร่วมมือภายในสถานศึกษารวมถึงมีการเผยแพร่ผลการวิจัยภายในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยการติดตาม ประเมินผล จากบุคลากรของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแล เพื่อนำผลกลับมาพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด เริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐาน การดำเนินงานร่วมกันของทุกฝ่ายในสถานศึกษา การวางแผนกลยุทธ์และกระบวนการในการปฏิบัติงาน การรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดควรพัฒนา จากนั้นนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข ให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น

สหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสระบุรี มีเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา (สหวิทยาเขต) รวม 4 สหวิทยาเขต ประกอบด้วย สหวิทยาเขตปัญญา สหวิทยาเขตบูรพา สหวิทยาเขตเบญจมิตร และสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ซึ่งโรงเรียนที่อยู่ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ประกอบด้วย โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สระบุรี โรงเรียนสุรวิทยาคาร โรงเรียนพระพุทธบาท “พลาณกุลวิทยา” โรงเรียนหนองโดนวิทยา

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนภายในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี

ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ด้านการสอนในโรงเรียนสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี ใช้จำนวนนักเรียนเป็นตัวกำหนด 3 ขนาด ได้แก่

1. ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 1-119 คนลงมา
2. ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 719 คน
3. ขนาดใหญ่ขึ้นไป หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 720 คน ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี มีขอบเขตการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐาน และแนวทางการศึกษาตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ
 - 2.3 ขอบข่ายการบริหารวิชาการ
3. แนวคิดการบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 การพัฒนาหลักสูตร
 - 3.2 การจัดการเรียนการสอน
 - 3.3 การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน
 - 3.4 การวัดและประเมินผล
 - 3.5 การแนะแนว
 - 3.6 การนิเทศ
 - 3.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 3.8 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. ข้อมูลบริบทของสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี
 - 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี
 - 4.2 การแบ่งสหวิทยาเขตในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี
 - 4.3 ข้อมูลโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2557, หน้า 4) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง เป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้านนับตั้งแต่บุคลิภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

วิโรจน์ สารรัตน์ (2557, หน้า 10) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง เป็นกระบวนการทำงานด้วยบุคคลและทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนและสังคมมีความเจริญก้าวหน้า โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

อรารณ สมบูรณ์ (2557, หน้า 12) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่าเป็น การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลมีจุดมุ่งหมายเพื่อบริหารงานการศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีหลายประการ คือ งานวิชาการงานบริหารงานบุคคล งานบริหารงานเกี่ยวกับชุมชน การประชาสัมพันธ์ สถานศึกษางานอาคาร

สุภัค ยมพุก (2558, หน้า 14) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นการดำเนินการต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558, หน้า 15) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการต่างๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ภัทรกร มิ่งขวัญ (2559, หน้า 39) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำและการควบคุม ซึ่งผู้บริหารต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

อนุชิต สุขกลี (2560, หน้า 12) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นการบริหารงานโดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างมีระบบระเบียบตามกระบวนการการทำงาน เพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษาทั้งในด้านบุคลากร ผู้เรียน อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

อัจฉรา จงดี (2560, หน้า 8) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดีของสังคมโดยการจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาการใช้ทรัพยากร และกระบวนการบริหารที่สอดคล้องและเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

ไกรสร เจียมทอง (2561, หน้า 31) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นการบริหารงานภายในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เป็นกลยุทธ์เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีมาตรฐานตามหลักสูตรกำหนดโดยบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในการจัดการการศึกษา จัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสมเกิดประโยชน์ ประสานชุมชน และองค์กรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

อร่าม วัฒนะ (2561, หน้า 37) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพ

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562, หน้า 11) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา ที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

กุลลิก, และเออร์วิค (Gulick, & Urwick, 1937, p.17) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการในการดำเนินงานขององค์การเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานอันประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ การวางแผนการจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน อำนวยการ การประสานงาน การประเมินผล และงบประมาณ ซึ่งเรียกว่า “POSDCORB” ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในศาสตร์สาขาบริหารการศึกษา

มูนเนย์, และอลันไรเลย์ (Mooney, & Reiley, 1947, p.25) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นการดำเนินงานภายในองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้ในองค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่องค์กรกำหนด ซึ่งประกอบด้วยหลักสากลอยู่ 4 หลัก ประกอบด้วย 1. หลักการประสานงานซึ่งเป็นหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารองค์กร 2. หลักสายบังคับบัญชา 3. หลักการแบ่งงานกันทำ 4. หลักการอำนวยการ

กรีนวูด (Greenwood, 1965, pp.74-75) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาดำเนินงานภายในองค์กร IV13 ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัย 7 ประการ ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุสิ่งของ อำนาจ เวลา กำลังใจ ในการทำงานความสะอาด การประสานงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กิบสัน, และอิวานเซวิช (Gibson, & Ivancevich, 1971, p.7) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นการปฏิบัติหรือการกระทำการบางอย่าง ซึ่งมีกระบวนการในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายโดยการร่วมมือกันระหว่างองค์กร และมีการประสานงานกันภายในกลุ่ม หรือในองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือขององค์กรนั้นๆ

กู๊ด (Good, 1973, p.193) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง เป็นการบริหารงานให้เกิดความสำเร็จตามความปรารถนาของผู้ปฏิบัติโดยใช้เวลาและความพยายามก็สามารถสร้างให้เกิดผลงานที่สำเร็จและสมบูรณ์

แคมป์เบลล์, และคนอื่นๆ (Campbell, et al., 1977, p.22) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นการบริหารที่มุ่งผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การจัดแผนยุทธศาสตร์ ในสถาบันและมีเป้าหมายอย่างแท้จริง เป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความเจริญงอกงาม อย่างมีความรู้ความสามารถ เป็นคนดีของสังคมโดยการจัดแผนยุทธศาสตร์ ทางการศึกษาการใช้ทรัพยากร และกระบวนการบริหารที่สอดคล้องเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในสถานศึกษาที่มีบุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร โดยมีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนและตรงตามวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ครรรชิต มัลยวงศ์ (2557, ย่อหน้า 9) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การศึกษาของเยาวชนจะทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรืองหรือจะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่นๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษาหรืออีกนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหาร การศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษา ต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้วประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุกๆ ทางในทางตรงกันข้ามหากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้วก็ยากที่รุ่งเรืองได้

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557, หน้า 1-2) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่องค์กร การที่องค์กรจะมีประสิทธิภาพหรือล้มเหลวย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือการจัดการเป็นสำคัญ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กรไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าหากปราศจากการบริหารจัดการที่ดีและทักษะการบริหารที่ดีของผู้บริหารองค์กร ดังนั้น การจัดการที่ดี และมีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กร

วันวิสา ยังช่วย (2557, , ย่อหน้า 2) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษามีส่วนช่วยในการประสานงานให้บุคคลต่างในสถานศึกษาปฏิบัติงานร่วมมือกันให้เป็นไปได้ด้วยดีตลอดจนทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2558, หน้า 15) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า ความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาที่ดีช่วยให้คุณภาพของมนุษย์ดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลากรต่างๆ ของสถานศึกษาอีกด้วย

อนุชิต สุขกลี (2560, หน้า 13) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562, หน้า 12) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสถานศึกษาต่างๆ จะมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ได้ นั้นจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่เป็นมืออาชีพ มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีวัตถุประสงค์ และมีสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่มั่นคงถาวรและมุ่งส่งเสริมเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง

ปรัชญา เวสารัช (2557, หน้า 3) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการมีรูปแบบขั้นตอน กติกาและการดำเนินการมีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561, หน้า 26) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นความรับผิดชอบหลักของผู้บริหารที่ต้องจัดทำแผน วิธีการ และกระบวนการอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ หากกระบวนการจัดการไม่ดี

ก็จะส่งผลเสียต่อส่วนต่างๆ ขององค์กรได้ผู้บริหารที่ดีต้องเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การบริหารสถานศึกษาต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพราะไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารดำเนินการเพียงอย่างเดียว มันเกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันของบุคคลจำนวนมากที่นำไปสู่ความสำเร็จของงาน สมาชิกในทีมแต่ละคนมีความสามารถทางสติปัญญา ทักษะ ความถนัด และความต้องการที่แตกต่างกัน เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารที่จะต้องนำเทคนิควิธีการที่เหมาะสม

สุภาพร แสงสมาน (2564, หน้า 39) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า ความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้นำสถานศึกษาควรมีความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีและปรัชญาของหลักสูตรต่างๆ ที่ใช้ในสถานศึกษา ความเข้าใจในวิธีการสอนที่แตกต่างกันและสนับสนุนครูในการใช้แนวปฏิบัติด้านการสอนที่เป็นนวัตกรรมและมีประสิทธิภาพ ควรให้ความสำคัญกับการบริหารสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและให้คำแนะนำ เพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม คุณภาพของการบริหาร สถานศึกษาเหล่านี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลักหลายประการ และปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาซึ่งต้องมีภาวะผู้นำในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ปัญญา ส่งเสริม (2566, หน้า 389) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า ปัจจุบัน สถาบันการศึกษาจำนวนมากกำลัง มุ่งเน้นการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพท่ามกลางทรัพยากรที่จำกัดและสภาพแวดล้อม ที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และรักษาความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น การคัดเลือกบุคลากรระดับบริหารที่มีความสามารถสูง โดยเฉพาะในระดับผู้นำจึงมีความสำคัญยิ่งบุคคลเหล่านี้ต้องมีคุณสมบัติ และคุณสมบัติที่จำเป็นในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการผู้บริหารการศึกษาจึงต้องเป็นผู้นำที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นับถือภายในหน่วยงานของตน เช่น คณาจารย์ เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือแม้แต่นักเรียน ทำให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในที่สุด

วัฒนา โอหาคะวงษ์ (2566, หน้า 273) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า ในศตวรรษที่ 21 การบริหารสถานศึกษา ถือเป็นสมรรถนะที่ผู้บริหารต้องอาศัยหลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา ความเป็นผู้นำด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหาร คือบุคคลที่ขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย พวกเขานำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติตามพันธกิจ สร้างรากฐานที่มีคุณภาพสำหรับอนาคตตามทักษะในศตวรรษที่ 21 และดูแลและติดตาม การดำเนินงานอย่างแท้จริง เพื่อให้การจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพในยุคนี้

สปิลเลน, และเคนนีย์ (Spillane, & Kenney, 2012, p.541) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษาได้รับอิทธิพล จากปัจจัยภายนอก เช่น การปฏิรูปนโยบาย ความคาดหวังทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่ผู้ดูแลระบบต้องปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ในขณะที่ยังคงให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการเรียนการสอน นอกจากนี้ Spillane, & Kenney ให้เหตุผลว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้นนอกเหนือไปจากงานด้านการบริหารจัดการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ ความเป็นผู้นำด้านการสอน และการสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษาเชิงบวก พวกเขาเน้นความสำคัญของการตัดสินใจร่วมกัน การสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง และส่งเสริมสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่เกื้อกูลและครอบคลุม ดังนั้นความท้าทายที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญ รวมถึง ข้อจำกัดด้านทรัพยากร แรงกดดันด้านความรับผิดชอบ และความจำเป็นในการพัฒนาวิชาชีพอย่าง ต่อเนื่อง โดยต้องเน้นความสำคัญของการให้ความรู้ ทักษะ และการสนับสนุนที่จำเป็นแก่ผู้บริหาร เพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้และนำสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ไฮแมน วิลเลียมและคอนเนอร์ (Haiman, William, & Connor, 1985, p.422) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน และคุณสมบัติ ด้านอื่นๆ อีกหลายด้านจึงจะทำให้บริหารงานบังเกิดผลดีต่อทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาที่ขาดความสามารถย่อมขาดความไว้วางใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาอันเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาของการบังคับบัญชาในที่สุด ความสามารถในการทำงานของผู้บริหารนอกจากจะก่อให้เกิดความศรัทธาเลื่อมใส จากผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไปแล้ว ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์

คอนเกอร์ (Conger, 1989, p.79) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับโปรแกรมทางการศึกษาและกระบวนการสอนบุคลากร นักเรียน ครูอาจารย์ การเงิน และงานธุรการต่างๆ

เบส (Bass, 1998, p.92) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า ความสำคัญของบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะเป็นผู้นำที่ต้องรับผิดชอบสถานศึกษาทั้งหมดในการจัดการศึกษาใหม่ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

แซมมอนส์, ฮิลแมน, และมอร์ติเมอร์ (Sammons, Hillman, & Mortimore, 2007, para.2) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง สถานศึกษาต่างๆ จะมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่เป็นมืออาชีพมีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีวัตถุประสงค์ และมีสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่มั่นคงถาวรและมุ่งส่งเสริมเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ นั่นคือ การพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหาร สถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษาอยู่รอด โดยต้องกำหนดแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น จึงควรมีการกำหนดขั้นตอน หรือกระบวนการบริหารให้มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารการศึกษาดังต่อไปนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 12) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมของบริหารงานที่สำคัญ 5 อย่าง ดังนี้ คือ 1) การวางแผน (planning) 2) การจัดองค์กรหรือการจัดรูปงาน (organizing) 3) การบริหารบุคคล (staffing) 4) การสั่งงานหรือบัญชาการ (directing) 5) การควบคุมงาน (controlling) กับผู้ทำงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ในขณะนั้นด้วย

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2557, หน้า 43) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า สามารถจำแนกขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ประการ คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านบริหารทั่วไป

บุญส่ง เจริญศรี (2559, หน้า 16) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารงานวิชาการโดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานภาพและความต้องการของชุมชนและสังคมโดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการศึกษาจะต้องมีคุณภาพและมาตรฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 15 - 18) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า ส่วนราชการการบริหารภายในของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 8 กลุ่มงานและ 1 หน่วยงานโดยแต่ละกลุ่มงานมีขอบข่ายการบริหารงาน ดังต่อไปนี้ 1) กลุ่มอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานสารบรรณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยการ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และยานพาหนะ จัดระบบบริหารงาน การควบคุมภายใน และพัฒนาองค์กร ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจการ ผลงาน และบริการข้อมูลข่าวสาร ประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการเลือกตั้งและสรรหากรรมการ

และอนุกรรมการประสาน ส่งเสริมการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพ ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีใช้งานของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือ ที่ได้รับมอบหมาย

2) กลุ่มนโยบายและแผน มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาชนพชนฐาน และความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ และผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผน ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ศึกษา วิเคราะห์ ดำเนินการ และส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร และการจัดการศึกษา ดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา การวิเคราะห์ และปฏิบัติงานระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารการเงิน งานบริหารงานบัญชี งานบริหารงานพัสดุ งานบริหารสินทรัพย์ ให้คำปรึกษา สถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานบริหารการเงิน งานบัญชี งานพัสดุ และงานบริหารสินทรัพย์ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5) กลุ่มบริหารงานบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง ส่งเสริม สนับสนุนการมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการสรรหา บรรจุและแต่งตั้ง ย้าย โอน และการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ และดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือน การมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ และระบบจ่ายตรงเงินเดือนและค่าจ้างประจำ ปฏิบัติการบริการและอำนวยความสะดวกในเรื่องการออกหนังสือรับรองต่างๆ การออกบัตรประจำตัว และการขออนุญาตต่างๆ ศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเพื่อดำเนินงานวินัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์ และการดำเนินคดีของรัฐ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานฝึกอบรม การพัฒนาก่อนแต่งตั้ง ดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน ดำเนินงานพัฒนา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณ ปฏิบัติงานส่งเสริม

สนับสนุน และยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการ
 วิชาชีพต่อ ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศหรือต่างประเทศ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และ
 เสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุน
 การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย 7) กลุ่มนิเทศ ติดตามและ
 ประเมินผลการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตร
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ
 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน วิจัย พัฒนา
 ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัด และการประเมินผลการศึกษา วิจัย พัฒนา
 ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ การศึกษา รวมทั้งประเมิน ติดตามและ
 ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา นิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย
 และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การนิเทศทางการศึกษา ปฏิบัติงาน เลขาธิการคณะกรรมการติดตาม
 ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุน
 การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ มอบหมาย 8) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
 มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา
 ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา
 ตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานเกี่ยวกับ การจัดเตรียมข้อมูลการจัดการศึกษาขั้น
 พื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ
 สถาบันสังคมอื่น ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้อง
 กับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมการจัด การศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มี
 ความสามารถพิเศษ ส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพ อนามัย กีฬา และนันทนาการ ลูกเสือ
 ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยนักเรียน การพิทักษ์
 สิทธิเด็ก และเยาวชน และงานกิจการนักเรียนอื่น ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหการใช้สารเสพติด และส่งเสริมป้องกันแก้ไขและ คุ่มครอง
 ความประพฤติเด็กและนักเรียน รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์
 ประสานส่งเสริมการศึกษากับการศาสนา และ วัฒนธรรม การส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม
 ทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประสาน และส่งเสริมสถานศึกษาให้มีบทบาทในการสร้าง
 ความเข้มแข็งของชุมชน ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
 หรือที่ได้รับมอบหมาย 9) หน่วยตรวจสอบภายในมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับงาน
 ตรวจสอบการเงินการบัญชี และตรวจสอบระบบการดูแล ทรัพย์สิน ดำเนินงานเกี่ยวกับงานตรวจสอบ
 การดำเนินงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับผลผลิตหรือเป้าหมายที่กำหนดดำเนินงาน
 เกี่ยวกับการประเมินการบริหารความเสี่ยงดำเนินงานอื่นๆ เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในตามที่

กฎหมาย กำหนดปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561, หน้า 26) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา มีขั้นตอนและกระบวนการสำคัญที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษา ดังนี้ 1) การประเมินความต้องการ คือ ระบุความต้องการ และเป้าหมายการพัฒนา 2) การตั้งเป้าหมายกับ วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถาบัน 3) การออกแบบหลักสูตร 4) การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล สื่อการสอน อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาและเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ 5) การวางแผนบทเรียนเป็นการพัฒนาแผนการสอนที่สรุปเนื้อหา วัตถุประสงค์ กลยุทธ์การสอน และวิธีการประเมินสำหรับ แต่ละวิชาหรือกิจกรรม สิ่งนี้ทำให้มั่นใจถึงแนวทางที่เป็นระบบในการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียน 6) การนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมีส่วนร่วมของครู และผู้อำนวยการสถานศึกษา ปฏิบัติตามวิธีการและแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ 7) การติดตามและ ประเมินผลเป็นการติดตามความคืบหน้าและผลลัพธ์ของกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ประเมินประสิทธิภาพของนักเรียน ประเมินประสิทธิผลของวิธีการสอน และรวบรวมความคิดเห็นจากนักเรียน ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สิ่งนี้ช่วยระบุส่วนที่ต้องปรับปรุงและแจ้งการวางแผนในอนาคต 8) การทำงานร่วมกันและการสื่อสาร เป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้ แบ่งปันข้อมูล และสนับสนุน ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และ 9) การทบทวนและ ประเมิน ประสิทธิภาพของกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประจำและการปรับปรุงที่จำเป็น สะท้อนผลลัพธ์ รวบรวม ข้อมูล และวิเคราะห์ผลลัพธ์เพื่อปรับปรุงกระบวนการศึกษา และให้แน่ใจว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ขอบข่ายการปฏิบัติตามกระบวนการที่เป็นระบบเหล่านี้ สถาบันการศึกษาสามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูง พัฒนาความสามารถและทักษะของนักเรียน ปลูกฝังค่านิยมทางศีลธรรม และเตรียมพวกเขาให้พร้อมสำหรับความสำเร็จในชีวิตประจำวัน การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความสำคัญต่อการบรรลุผลตามที่ต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2562, หน้า 1) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ ความคิด หลักการ และวิธีการสอนอย่างรวดเร็วซึ่งได้รับอิทธิพล จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ดังนั้นระบบการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องมีการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการเทคโนโลยีที่เหมาะสม สิ่งนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับ ทั้งผู้เรียนและนักการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาจำเป็นต้องมีความพร้อมในทุกด้านเพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยและ

ทรัพยากรที่ต้องพิจารณา เพื่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) ทรัพยากรบุคคล พนักงานต้องตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีและพร้อมที่จะนำมาใช้ในการทำงาน 2) งบประมาณ การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอเป็นสิ่งจำเป็นในการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน ด้านการศึกษาทั้งในด้านการจัดการและการสอน 3) วัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เหมาะสมและระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญต่อการสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอน 4) การจัดการคำแนะนำที่มีประสิทธิภาพ การกำกับดูแล การติดตามและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้มั่นใจถึงประสิทธิภาพ 5) เทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียน 6) เวลา การจัดสรร และ กำหนดเวลาที่ชัดเจนเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษา การพิจารณาและจัดการกับปัจจัยเหล่านี้ สถาบันการศึกษาสามารถปรับปรุงแนวทางการจัดการและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุด

สุภาพร แสงสมาน (2564, หน้า 41) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรม จริยธรรม คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู นักเรียน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ความสำเร็จเกิดขึ้นได้โดยใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง และการใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษา ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องผ่านโครงการพัฒนาให้มีความเข้าใจและมีคุณสมบัติเป็น ผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เพื่อให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเรียนรู้และผลการปฏิบัติงานของนักเรียน การให้กำลังใจและแรงจูงใจแก่ครูที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน การปรับปรุง และคุณภาพ การสอนของพวกเขา ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และองค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จการบริหารทั่วไปจึงต้องปรับให้เข้ากับความต้องการของสังคมตลอดเวลา และการใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูและผลลัพธ์ที่ดีในการพัฒนานักเรียน

พิกุล นามสูง (2565, หน้า 39) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นการฝึกฝนผสมผสานทั้งศาสตร์และศิลป์ ความรู้ ความชำนาญ สามารถดำเนิน กิจกรรมการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) ทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารได้ชัดเจน น่าเชื่อถือ และเข้าใจได้ง่ายทั้งภาษาพูดและภาษา 2) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรคิดนอกกรอบ มีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลอย่างรวดเร็ว ระบุสาเหตุของปัญหา ตีความและแปลข้อมูลอย่างถูกต้อง เชื่อมโยงข้อมูล และตัดสินใจอย่างมี

คุณภาพบนพื้นฐานของระบบสารสนเทศ 3) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีความสามารถในการปรับตัว รู้จักคุณค่าและเคารพผู้อื่น สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความไว้วางใจในที่ทำงาน ยอมรับและรับฟังความคิดเห็น และส่งเสริมการยอมรับ ซึ่งกันและกัน 4) ทักษะทางเทคนิคผู้บริหารควรใช้เทคนิค วิธีการ และกระบวนการใหม่ๆ ในการทำงานใช้เครื่องมือทางเทคนิค สื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย 5) จริยธรรม ผู้บริหารควรปฏิบัติตามหลักศีลธรรมและจริยธรรม ยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนา มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 6) ทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารควรสามารถคว้าโอกาส สำหรับแนวคิดใหม่ แก้ไขและปรับปรุงข้อผิดพลาด ทำการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงพัฒนาการในการทำงานของตน

วัฒนา โอทาตะวงษ์ (2566, หน้า 273) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะความเป็นผู้นำที่แข็งแกร่งรวมถึงการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกัน และความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจและจูงใจผู้อื่น พวกเขาควรมีวิสัยทัศน์และมีความคิดก้าวหน้า นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดรับความคิดเห็นและแสวงหาข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ เช่น ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน สร้างวัฒนธรรมแห่งความไว้วางใจ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบร่วมกัน ส่งเสริมบรรยากาศสถานศึกษาเชิงบวกที่ทุกคนรู้สึกมีค่าและมีอำนาจ จึงกล่าวได้ว่าขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องยอมรับหลักการจัดการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมตามบริบท ต้องมีพลวัตรสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ความเป็นผู้นำด้านการศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จและสร้างอนาคตที่มีคุณภาพตามทักษะในศตวรรษที่ 21 ในขณะที่ดูแลและติดตามการดำเนินงานอย่างขยันขันแข็ง

สมิธ (Smith, 1954, p.114) และคนอื่นๆ กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่าการบริหารงานสถานศึกษาสามารถแบ่งได้ 6 งาน คือ 1) งานวิชาการ 2) งานบุคลากร 3) งานกิจการนักเรียน 4) งานอาคารสถานที่ 5) งานธุรการและการเงิน 6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

แรมเซเยอร์, และคนอื่นๆ (Ramseyer, et al., 1967, p.14) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า งานบริหารสถานศึกษา คือ 1) การพัฒนาการเรียนการสอน 2) ธุรการ การเงินและบริการต่างๆ ในโรงเรียน 3) ผู้นำชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ 4) งานบุคคล 5) งานอาคารสถานที่ 6) จัดการรับ-ส่งนักเรียน 7) จัดระบบบริหารโรงเรียน 8) ปกครองดูแลนักเรียน

ลิปแฮม, และโฮห์ (Lipham, & Hoeh, 1974, p.32) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) การเรียนการสอน 2) การบริหารงานบุคคล 3) บริหารนักเรียน 4) งานการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ 5) งานสัมพันธ์ชุมชน

แคมเบลล์, และคนอื่นๆ (Campbell, et al., 1977, p.16) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า ขอบข่ายงานที่สำคัญของสถานศึกษาควรมี 6 งานที่สำคัญๆ คือ งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน งานบริหารกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่งานธุรการและการเงิน และงานชุมชนสัมพันธ์

เซอร์โจวันนี, และคนอื่นๆ (Sergiovanni, et al., 1983, p.260) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารจัดการศึกษาควร ประกอบไปด้วย 8 งานที่สำคัญ คือ งานสัมพันธ์ชุมชน งานกิจกรรมนักเรียน งานหลักสูตรการสอน งานบริหารบุคคล งานอาคารสถานที่งานธุรการ งานพัฒนาบุคลากรและงานวัดประเมินผล

เฮอร์ซีย์ (Hersey, 1988, p.21) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การรักษาความสัมพันธ์ชุมชน 2) ปรับปรุงและขยายโอกาสทางการศึกษา 3) จัดหาและพัฒนาบุคลากร 4) จัดหาและรักษาอาคารสถานที่ และอุปกรณ์

คิมโบรท์, และนัมนเนอรี (Kimbrough, & Nunnery, 1998, p.54) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารโรงเรียน ออกเป็น 8 ประการ คือ 1) งานการพัฒนาองค์กรและดำรงไว้ซึ่งองค์กร 2) งานบริหารหลักสูตรและการสอน 3) งานบริหารเศรษฐกิจการศึกษา 4) งานธุรการ 5) งานบริหารบุคคล 6) งานกิจการนักเรียน 7) งานสร้างภาวะผู้นำในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและ 8) งานด้านการประเมิผล การวิจัยและสร้างความเชื่อถือจากประชาชน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การวางแผนกำหนดกรอบ สถานศึกษาควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อจัดทำแผนที่ครอบคลุมและเกี่ยวข้องกับบริบท 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเอกชน 4) การคัดเลือกทรัพยากรบุคคล 5) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล 6) การวางแผนงบประมาณต้องครอบคลุม และ 7) การสนับสนุนและใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการศึกษา รวมถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อพัฒนาแผนที่ครอบคลุมและเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการจัดการกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของสถานศึกษา ออกแบบกลยุทธ์การสอนที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรให้มี ความสามารถเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียน ผู้บริหารควรมีความรู้ และทักษะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายของการบริหารวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นภาระกิจสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาดำเนินการจัดการบริหารให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีนัยการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

จรูญ แก้วเอียน (2557, หน้า 4-5) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557, หน้า 4) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรม ทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ชนิษฐา โพธิสินธุ์ (2558, หน้า 29) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการต่างๆ ในการดำเนินงานกิจกรรมทางด้านวิชาการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

พระอนันต์ ตโมนุโหม (2560, หน้า 1) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการ คือ การจัดการทางด้านวิชาการภายในและภายนอกโรงเรียน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา

จิราวรรณ รินทรา (2561, หน้า 22) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียน การดำเนินการทุกอย่างผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนและครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความรู้ความเข้าใจและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

มณีวรรณ แหวนหล่อ (2561, หน้า 10) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและงานอื่นๆ ซึ่งผู้

ส่วนร่วมเกี่ยวข้องร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมเพื่อปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและ หลักสูตรแกนกลางที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, หน้า 19) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการ คือ การดำเนินกิจกรรมทุกอย่างของสถานศึกษาเพื่อสนับสนุน ปรับปรุง และ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานโดยสนอง ความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย ที่สถานศึกษากำหนดไว้

โสภณา เสวตคชกุล (2562, หน้า 21) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นประโยชน์ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและผู้เรียน เมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จ เอื้อให้สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกันวิชาการให้มีคุณภาพ และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 57) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยผ่านกระบวนการ ขั้นตอนการแสวงหาความรู้ การสอน การวิจัยการประชุม ปฏิบัติงานวิชาชีพ การเผยแพร่ข้อมูลสิ่งพิมพ์ เพื่อการพัฒนาความรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และยังให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่สถานศึกษา ตั้งเป้าหมายไว้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565, หน้า 45) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการ คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียน บรรลุผล การเรียนรู้หรือเป้าหมายที่พึงประสงค์ทั้งในด้านการออกแบบหลักสูตร ด้านการจัดการ เรียนรู้ และด้านการประเมินผล

กอร์ดัน (Gorton, 1983, p.158) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไข การเรียน การสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งได้แก่งานด้าน หลักสูตร การจัดแผนการเรียน การจัดตาราง การเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนา การเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ การวัดและประเมินผล รวมถึงการนิเทศ การสอน

เซอร์จิโอวานนี, และคนอื่นๆ (Sergiovanni, et al., 2004, p.267) ให้ความหมายของ การบริหารวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการกำหนดปรัชญาการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทาง

ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล การเรียนการสอนตามหลักสูตร และการจัดทำโครงการต่างๆ

ฟรายด์ เคตเตริดจ์, และมาร์แชลล์ (Fry, Ketteridge, & Marshall, 2008, p.68) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุดประกอบด้วยงานหลายอย่าง เช่น หลักสูตรการจัดแผนการเรียน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครูด้านวิชาการ รวมถึงการนิเทศการสอน เป็นต้น

บานากัส, และคนอื่นๆ (Banegas, et al., 2011, p.119) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลมีความสำคัญทำให้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาประสบความสำเร็จสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านภาษาของนักเรียนได้

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและเป็นไปตามเป้าหมาย ของสถานศึกษา

2. ความสำคัญของการบริหารวิชาการ

งานวิชาการมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมีนักการศึกษาให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้

รุ่งच्छาพร เจริญชาติ (2555, หน้า 29) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารวิชาการ คือ เป็นหัวใจสำคัญของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาทุกชนิด โดยเฉพาะด้านการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เป็นจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาและงานวิชาการยังเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถของผู้บริหาร

ศิริพร สระทอง (2558, หน้า 12) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จบรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 30) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก และต้องร่วมมือกับบุคลากรพัฒนางานวิชาการให้มี

ประสิทธิภาพ ซึ่งงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบอาชีพ และพัฒนาประเทศชาติได้

ปรีศนา ศรีเงิน (2559, หน้า 12) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ iva การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญเป็นอย่างมากของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรฐานคุณภาพ

วิมล เดชะ (2559, หน้า 20) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ความสำเร็จของงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญสูงสุด ใช้เวลาในการบริหารงานมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องบริหารงานวิชาการ เพื่อให้เกิดคุณภาพและผลประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบงานวิชาการเป็นอันดับแรก และต้องให้สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของครูผู้สอนเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

เบญจวรรณ เสวีวัลลภ (2560, หน้า 23) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ iva การบริหารงานด้านวิชาการ ถือเป็นงานหลักที่มีความสำคัญของโรงเรียน ซึ่งมีขอบเขตงานอย่างกว้างขวาง จำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนมีการวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องทำงานให้เป็นอย่างดีที่ติดต่อครู อาจารย์และเป็นผู้นำทางวิชาการปฏิบัติงานร่วมกันใน การปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

มณีวรรณ แหวนหล่อ (2561, หน้า 11) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ iva การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษาเป็นอย่างมากผู้บริหารและครูต้องเป็นผู้นำด้านวิชาการบริหารจัดการงานให้เป็นระบบ และพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุด คือ การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

จิตรวรรณ เอกพันธ์ (2562, หน้า 19) ให้ความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนานักเรียนโดยตรงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาซึ่งรวมไปถึงการสร้างเสริมคุณธรรมด้านต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ มีความสามารถ และได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่ในทุกด้าน นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการยังเป็นเครื่องหมายที่สามารถสื่อถึงเป้าหมาย และการมีมาตรฐานในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 57) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารสถานศึกษา นอกจากนี้งานวิชาการยังจัดเป็นงานที่สำคัญที่สุดของระบบ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการประมาณร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด ระบุได้ว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสามารถพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ สถานศึกษาใดที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ สถานศึกษานั้นมักเป็นที่ยอมรับ และได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน แต่หากสถานศึกษาใดขาดความเป็นเลิศทางวิชาการสถานศึกษานั้นย่อมไม่เป็นที่ยอมรับ และไม่ได้รับความนิยมนจากผู้ปกครอง ชุมชน

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565, หน้า 45) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหน้าที่สำคัญที่บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการ เพื่อมุ่งหวังพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพ หรือมีผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ของผู้บริหารได้ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะด้านการดำเนินงานด้านวิชาการ มีความเป็นผู้นำด้านวิชาการทั้งที่ออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้รวมถึงต้องเข้าใจบริบทของท้องถิ่นเพื่อให้การจัดการศึกษาได้คุณภาพ

นิวแมน (Newman, 1950, p.33) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารวิชาการ มีขั้นตอนของการบริหารงาน 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การจัดทรัพยากร 4) การสั่งการ

มิลเลอร์ (Miller, 1965, p.175) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาและที่สำคัญมากที่สุด ได้แก่ การจัดโปรแกรมการสอนและการปฏิบัติตามโปรแกรมรวมทั้งการวัดผลเพื่อที่จะได้ติดตามการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดบริการในการสอน

สมิธ (Smith, et al., 1969, p.170) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารวิชาการว่าในด้านการใช้เวลาในการบริหารงานและการให้ความสำคัญ งานในสถานศึกษางานในความรับผิดชอบของผู้บริหารได้พิจารณาถึงความเหมาะสมกับการบริหารโรงเรียน โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40 2) งานบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20 3) งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20 4) งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5 5) งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5 6) งานบริหารความสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 5 7) งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

เฟเบอร์, และชาร์อน (Faber, & Shearon, 1970, p.212) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า บริหารวิชาการออกเป็น 6 ด้านคือ 1) การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การจัดอุปกรณ์การสอน 5) การนิเทศการสอน 6) การส่งเสริมครูประจำการ

เซอร์โฆวานนี, และโค-เวอร์เคอะ (Sergiovanni, & Co-worker, 2009, p.25) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ความสำคัญการบริหารวิชาการประกอบด้วย 1) การกำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมาย 2) การจัดโครงสร้างโปรแกรมการเรียนการสอน 3) การประเมินผลการเรียนการสอน 4) การสร้างบรรยากาศในการศึกษา 5) การจัดหาสิ่งสนับสนุนและวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญมากที่สุด ผู้บริหารทุกคนควรมีความรู้ มีความเข้าใจในการบริหารวิชาการเพื่อให้โรงเรียนมีผลการบริหารวิชาการให้เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต้นสังกัด

3. ขอบข่ายการบริหารวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 41) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการออกแบบไว้ทั้งสิ้น 17 ด้าน เพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557, หน้า 46) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการออกแบบไว้ทั้งสิ้น 12 ด้าน 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนา

ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 11) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน 12) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

จรูญ แก้วเอียน (2557, หน้า 100) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการออกแบบไว้ทั้งสิ้น 5 ด้าน ดังนี้ 1) งานการจัดหลักสูตร 2) งานการวัดผล การเรียนการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) งานการใช้วิธีการสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอน

จิตติมา วรณศรี (2557, หน้า 57) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการออกแบบไว้ทั้งสิ้น 7 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การวัดและประเมินผล 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 4) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 5) การนิเทศภายใน 6) การวางแผนงานวิชาการ 7) การจัดการเรียนรู้

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 59) กล่าวว่า ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำพาสถานศึกษาให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาตามที่ได้วางไว้ โดยในแต่ละสถานศึกษาสามารถที่จะกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการแบ่งได้ ดังนี้ 1) การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร 2) บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการ 3) การจัดงานวิชาการในสถานศึกษา 4) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 5) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 6) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การนิเทศภายในสถานศึกษา 9) การวัดและประเมินผล 10) การประกันคุณภาพการศึกษา 11) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ

สัมนา รณิธย์ (2560, หน้า 99) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ดังนี้ 1) การจัดการหลักสูตร และแผนการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน 4) การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

กษิณิฎฐ์ มีพรหม (2562, หน้า 44) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ประกอบไปด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดและประเมินผล

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณนันต์ (2562, หน้า 105) ให้ความหมายของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้ 1) งานหลักสูตร 2) งานการจัดการเรียนการสอน 3) งานแนะแนว 4) การนิเทศการสอน 5) วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 6) งานวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 7) งานแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อการสอน 8) งานประกันคุณภาพการศึกษา

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, หน้า 43) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการจัดเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา

ณพรพรรณ ชัยพรหม (2565, หน้า 21) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารวิชาการมีขอบข่ายที่กว้างและครอบคลุมกิจกรรมการจัดการหลักสูตร กิจกรรมการจัดการ เรียนการสอน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การบริหารบุคคลทางด้านวิชาการ การนิเทศการศึกษาที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยผ่านการดำเนินการทางด้านวิชาการ ซึ่ง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถบรรลุถึงจุดหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมี ประสิทธิภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 17 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เซอร์จิโอวานนี, และคนอื่นๆ (Sergiovanni, et al., 1965, p.126) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ประกอบด้วย 1) การตั้งปรัชญาการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้ บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว 2) การจัดทำโครงการทางการศึกษาต่างๆ 3) การจัดให้มี การประเมินผล หลักสูตรและมีการเรียนการสอน 4) การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง 5) การจัดหาวัสดุสำหรับการเรียนการสอน

สมิธ, และคนอื่นๆ (Smith, et al., 1969, p.170) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงาน วิชาการว่า แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) การจัดเนื้อหาของ หลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การอุปกรณ์การสอน 5) การนิเทศการสอน 6) การส่งเสริมครู ประจําการ

เฟเบอร์, และเชียร์รอน (Faber, & Shearon, 1970, p.421) ให้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3) ด้านนำหลักสูตรไปใช้ 4) ด้านการจัดอุปกรณ์การสอน 5) ด้านการนิเทศการสอน 6) ด้านการส่งเสริมครูประจำการ

มิลเลอร์ (Miller, 1976, p.13) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่ามีขอบข่ายงาน 4 งานประกอบด้วย 1) การจัดโปรแกรมเรียน 2) การปฏิบัติตามโปรแกรม 3) การบริหารการประเมินผลการเรียน 4) การบริการการสอน

คิมบรอธ, และนันเนอรี (Kimbrough, & Nunnery, 1998, p.58) ได้กล่าวขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) งานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ 2) งานการเรียนการสอน 3) งานประเมินผล 4) งานการจัดสื่อสนับสนุนโปรแกรมการเรียนการสอน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ ตามขอบข่ายงานของนักวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 9); จรุงณี แก้วเอี่ยม (2557, หน้า 6); จิตมา วรรณศรี (2557, หน้า 12); สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 41); ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 57-58) ซึ่งสามารถสังเคราะห์ได้จำนวนทั้งหมด 8 ด้าน โดยมีขอบข่ายการบริหารวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล 5) งานแนะแนว 6) การนิเทศ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตาราง 1 การสังเคราะห์ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ

สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	กระทรวง ศึกษาธิการ	จารุณี แก้วเอี่ยม	จิตมา วรรณศรี	ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์	ความถี่	จากการ สังเคราะห์
การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	การพัฒนา หลักสูตร	งานการจัด หลักสูตร	การพัฒนา หลักสูตร	งานหลักสูตร	5	การพัฒนา หลักสูตร
การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	การพัฒนา				2	การพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้	กระบวนการ เรียนรู้					กระบวนการ เรียนรู้
การวัดผล ประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน	การวัดผล ประเมิน ผลและดำเนินการ เทียบโอนผล การเรียน	งานการวัด ผลการเรียน การสอน	การวัดและ ประเมินผล	งานวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน	5	การวัดผลและ ประเมินผล

ตาราง 1 (ต่อ)

สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	กระทรวง ศึกษาธิการ	จารุณี เก้าเอียน	จิตติมา วรรณศรี	ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์	ความถี่	จากการ สังเคราะห์
การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	การวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพ การศึกษาใน สถานศึกษา		การวิจัย เพื่อ พัฒนาการ เรียนรู้	วิจัยเพื่อ พัฒนาการ จัดการเรียนรู้	4	การวิจัยเพื่อ พัฒนา คุณภาพ การศึกษา
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีการศึกษา	การปรับปรุง พัฒนาสื่อและ ใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา		การพัฒนา สื่อและ แหล่ง เรียนรู้	งานแหล่ง เรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อการ สอน	4	การพัฒนา สื่อและ นวัตกรรม
การพัฒนาแหล่ง เรียนรู้	การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้				2	การพัฒนา แหล่งเรียนรู้
การนิเทศการศึกษา	การนิเทศ การศึกษา	การนิเทศ การสอน	การนิเทศ ภายใน	การนิเทศ การสอน	5	การนิเทศ
การแนะแนว การศึกษา	การแนะแนว			การแนะแนว	3	การแนะ แนว
การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	การพัฒนา ตรวจสอบ และ ปรับปรุงระบบ การประกัน คุณภาพภายใน และมาตรฐาน การศึกษา			งานประกัน คุณภาพ การศึกษา	3	การพัฒนา ตรวจสอบ การประกัน คุณภาพ ภายใน สถานศึกษา
การประสานความ ร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับ สถานศึกษาอื่น	การประสานงาน และให้ความ ร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษา และองค์กรอื่น				2	การ ประสานงาน และความ ร่วมมือใน การพัฒนา วิชาการ

ตาราง 1 (ต่อ)

สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	กระทรวง ศึกษาธิการ	จารุณี เก้าเอียน	จิตติมา วรรณศรี	ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์	ความถี่	จากการ สังเคราะห์
การส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชา การแก้ปัญหา ครอบครัว องค์การ หน่วยงานและสถาบัน อื่นที่จัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับการ เตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมอาเซียน	การส่งเสริม พัฒนางาน วิชาการรวมถึง สนับสนุนงาน วิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร				2	การส่งเสริม และ สนับสนุน งานวิชาการ
การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ ชุมชน	การพัฒนาและ ส่งเสริมชุมชน สังคมให้มีความ เข้มแข็งทาง วิชาการ การพัฒนาหรือ การดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ ความเห็นการ พัฒนาสาระ หลักสูตร ท้องถิ่น				3	การสร้าง ความ เข้มแข็งทาง วิชาการ
					1	การพัฒนา หรือการ ดำเนินการ เกี่ยวกับการ ให้ความเห็น การพัฒนา สาระหลักสูตร ท้องถิ่น
	การจัดการ เรียนการสอน ในสถานศึกษา	งานการจัด กิจกรรม การเรียน การสอน	การจัดการ เรียนรู้	งานการจัด การเรียน การสอน	4	การจัดการ เรียนการสอน

ตาราง 1 (ต่อ)

สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	กระทรวง ศึกษาธิการ	จารุณี เก้าเอี่ยม	จิตติมา วรรณศรี	ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์	ความถี่	จากการ สังเคราะห์
	การจัดทำ กฎระเบียบ ข้อตกลงและ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการ ของ สถานศึกษา				1	การจัดทำ กฎระเบียบ ข้อตกลงและ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการ ของสถาน ศึกษา
	การวางแผน งานด้านวิชาการ		การวางแผน งานวิชาการ		2	การวางแผน งานวิชาการ
	การศึกษาและ คัดเลือกหนังสือ เอกสาร ประกอบการ เรียนการสอน และแบบเรียน เพื่อใช้ใน สถานศึกษา				1	การศึกษา และคัดเลือก หนังสือ เอกสาร ประกอบ การเรียน การสอนและ แบบเรียน เพื่อใช้ใน สถานศึกษา
		งานการใช้ วิธีการสอน และการใช้ สื่อการเรียน การสอน			1	งานการใช้ วิธีการสอน และการใช้ สื่อการเรียน การสอน

สรุปได้ว่า จากการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบได้ด้วย 8 ด้าน
คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการ

เรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล 5) งานแนะแนว 6) การนิเทศ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

1. การพัฒนาหลักสูตร

1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาหลักสูตร มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 1-3) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีอำนาจ บทบาท และส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางในการบริหารด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละสถานศึกษา ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรและได้กำหนดโครงสร้างเวลาขั้นต่ำแต่ละกลุ่มสาระไว้ในหลักสูตรแกนกลางเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความเหมาะสมและยังมีการปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาและเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

ปรีญาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 41) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจอย่างละเอียด เริ่มตั้งแต่วัตถุประสงค์ และจบด้วยวิธีการ ประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ตัดสินใจหลักสูตรควรเป็นคณะกรรมการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร และสิ่งสำคัญการพัฒนาหลักสูตรต้องทำอย่างมีระบบ มีหลักเกณฑ์และตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง

ประสาธ เนืองเฉลิม (2556, หน้า 3) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นหลักสูตรมีเครื่องมือที่สำคัญของการจัดการศึกษาในส่วนที่ว่าด้วยการวางแผนและการเสนอแนะแนวทางเพื่อยกระดับมาตรฐาน การศึกษาอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม หากขาดหลักสูตรก็เปรียบเสมือนขาดเข็มทิศในการนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทาง ดังนั้นการให้การศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบ โรงเรียนจำเป็นจะต้องให้มีการกำหนดหลักสูตรขึ้น

จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 29) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาทั้งด้าน จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมมีคุณภาพและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557, หน้า 3) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการมวลงประสพการณ์ทั้งหลายซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ที่โรงเรียน ซึ่งจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้เขามีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหวังไว้

สุนทร โคตรบรรเทา (2558, หน้า 4) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการสร้างแผนปฏิบัติหรือเอกสารที่เขียนขึ้นโดยมียุทธวิธีเพื่อบรรลุเป้าหมายปลายทางที่พึงประสงค์

ชรินทร์ มั่งคั่ง (2561, หน้า 9) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการคดัสรรมวลงประสพการณ์และกิจกรรมสำคัญที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของพลเมือง โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อจัดให้กับเยาวชนทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถปรับตัวสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความพร้อมในการเป็นพลโลกที่มีความเข้มแข็งและพึงประสงค์

ไพฑูรย์ สีนารัตน์ (2561, หน้า 3) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นกระบวนการทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนที่สถานศึกษา จัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และมีเนื้อหาสาระที่จัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้เช่นกัน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 127) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การวางแผนอย่างเป็นระบบโดยมีขั้นตอนการดำเนินการที่ต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างหลักสูตรใหม่ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ไพลิน พิงพิทยากุล (2562, หน้า 16) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตร จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาถึงข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ เพื่อให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นมานั้นสมบูรณ์ สามารถสนองความต้องการของบุคคลและสังคมพื้นฐานด้านต่างๆ ที่ต้องนำมาพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

วาริรัตน์ แก้วอุไร (2564, หน้า 2) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการจัดประสพการณ์ทั้งมวลที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่พึงปรารถนาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง และชุมชน หลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีความมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กอย่างไร และสามารถให้ความรู้

สร้างเสริม ทักษะและเจตคติในด้านใดบ้าง สิ่งต่างๆที่ประมวลไว้ในหลักสูตรเป็นเสมือนแนวทางที่ช่วยให้ทราบได้ว่าการศึกษานั้นต้องการเน้นไปในทิศทางใด หลักสูตรมีลักษณะเป็นพลวัตร และเปลี่ยนแปลงไปตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสังคม สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม มีความหมายต่อชีวิตผู้เรียน เหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม และต้องพัฒนาขึ้นด้วยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

เบญจวรรณ กสิผล (2565, หน้า 16) ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ พิมพ์เขียวของการพัฒนานักเรียนเป็นแบบแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามที่คาดหวังมีส่วนประกอบที่สำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระความรู้ การจัดกิจกรรมและการประมวลผล

ทาบ (Taba, 1962, p.10) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและอื่นๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบกระเทือนทางด้านความคิด และความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายส่วนการปรับปรุงหลักสูตร

กู๊ด (Good, 1973, p.6) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษาหรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลักต่างๆ

ทรัมป์, และมิลลี (Trump, & Millie, 1973, p.7) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า คือ กิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่างๆ ที่เตรียมการไว้และจัดให้แก่เด็กนักเรียนหรือระบบโรงเรียน

เกล็น (Glen, 1980, p.4) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า หมายถึง การมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรมการศึกษา ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยกรอบของทฤษฎีและการวิจัยในอดีต และปัจจุบันเป็นพื้นฐาน

โบแชมป์ (Beauchamp, 1981, pp.61-62) ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรว่า ความหมายเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งซึ่งศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร วิธีการใช้หลักสูตรและวิธีการประเมินผลหลักสูตร เกี่ยวกับการเรียนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการมีจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อกำหนดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรวมทั้งกำหนดเวลาสำหรับการเรียนการสอน มีกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับ

หลักสูตร กระบวนการประเมินผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับหลักสูตรเน้นการมองที่เน้นกระบวนการและผลผลิตจากกระบวนการนั้นๆ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการในการดำเนินการเพื่อจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีองค์ความรู้ ในการพัฒนาด้านวิชาการที่จะมีส่วนในการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ในการพัฒนา นักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมทั้งความรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่คาดหวัง

1.2 ขอบข่ายของการพัฒนาหลักสูตร

ในการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตร มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 17) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า มีดังนี้ 1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้ปกครองชุมชน และสังคมตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 3) นิเทศเพื่อการพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 4) ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 9-10) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า มีดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 รวมถึงกรอบสาระการเรียนรู้ที่พัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) ศึกษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและภูมิภาค ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น 3) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา 4) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มสาระตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 หรือมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการและกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ขอความเห็นชอบใช้หลักสูตรสถานศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย 7.1) การจัดสาระการเรียนรู้ 7.2) การกำหนดค่าน้ำหนักและเวลาเรียนช่วงชั้นที่ 1-3 7.3) การกำหนดรหัสวิชา 7.4) การกำหนดระดับผลการเรียน 8) การบูรณาการภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้/การบูรณาการเฉพาะเรื่อง

ตามลักษณะสาระการเรียนรู้การบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีของผู้เรียน 9) ประเมินผลการใช้หลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

เพ็ญศรี ทองสะอาด (2555, หน้า 40) กล่าวว่า กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตร มีดังนี้ 1) สำรวจปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของสังคม 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ 3) การคัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ต้องนำมาสอน 4) การนำไปทดลองใช้ 5) การนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 6) การกำกับติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร และ 7) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนตลอดเวลา

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 43) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า มีดังนี้ 1) การจัดทำหลักสูตร โดย 1.1) ให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใหม่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่สถานศึกษาอื่น 1.2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และมีคุณธรรมควบคู่กับความรู้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข 1.3) จัดให้มีรายวิชาต่างๆ ที่ครบถ้วนตรงตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด 1.4) ปรับปรุงเนื้อหาสาระให้มีความลึกซึ้งมากขึ้น และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก 1.5) เพิ่มเติมเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนสังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล 2) สถานศึกษาสามารถจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย 3) ดำเนินการของความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรจากนั้นรายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ

บุญชม ศรีสะอาด (2557, หน้า 73) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า การเปิดให้สถานศึกษาสามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย จัดทำหลักสูตรให้เกิดความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาคาดหวัง มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชาติสามารถสรุปเป็นหลักของการพัฒนาหลักสูตรโดยทั่วไป ดังนี้ 1) ใช้พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และวิชาต่างๆ 2) พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมโดยวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่างๆ ของสังคม 3) พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน 4) พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักของการเรียนรู้ 5) ในการเลือก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องพิจารณาความเหมาะสมในด้านความยากง่ายลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่องและบูรณาการของประสบการณ์ต่างๆ 6) พัฒนาในทุกจุดอย่างประสานสัมพันธ์กันตามลำดับจุดประสงค์ สาระความรู้ และประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล 7) พิจารณาถึงความเป็นไปได้สิ่งในทางปฏิบัติ 8) พัฒนาอย่างเป็นระบบ 9) พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่

หยุดยั้ง 10) มีการวิจัยติดตามผลอยู่ตลอดเวลา 11) ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ 12) อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557, หน้า 88) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการศึกษากำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาความต้องการของสังคม ผู้เรียนช่วยให้สามารถจัดหลักสูตรให้สนองความต้องการและแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่มุ่งแก้ไขปัญหาและสนอง ความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 3 การคัดเลือก การจัดเนื้อหาสาระ และการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระและประสบการณ์เรียนรู้ที่นำมาต้องผ่านการพิจารณากลับกรองตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ ขั้นที่ 4 การกำหนดมาตรฐานการวัดผลประเมินผล ขั้นนี้มุ่งที่จะหาเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อใช้ในการวัดประเมินให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขั้นที่ 5 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนที่มุ่งหาจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องต่างๆ หลังการร่างหลักสูตรเสร็จแล้ว เพื่อหาวิธีแก้ไขและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ขั้นที่ 6 การประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินผลจากการใช้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม สอดคล้องและมีจุดใดบ้างที่ควรปรับปรุงแก้ไข ขั้นที่ 7 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เป็นการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องหรือเหมาะสมก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อให้หลักสูตรบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุนทร โคตรบรรเทา (2558, หน้า 135) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่าเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายจัดทำหลักสูตรให้เกิดความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาคาดหวังมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชาติ ได้แบ่งองค์ประกอบของหลักสูตรออกเป็น 3 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ เนื้อหา ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเนื้อหาตอบคำถามเกี่ยวกับ หลักสูตรคืออะไรส่วนประสบการณ์และสภาพแวดล้อมตอบคำถามเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างไร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2558, หน้า 178) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่าการพัฒนาหลักสูตรมีอยู่ 5 ขั้นตอนที่สำคัญคือ 1) การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร 2) การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การประเมินหลักสูตร 5) การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ชลิต ชูกำแพง (2559ก, หน้า 6 - 7) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่าการเปิดให้สถานศึกษาสามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย จัดทำหลักสูตรให้เกิดความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาคาดหวัง มีการกำหนดสาระ การเรียนรู้ระดับชาติ องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรทั่วไป ดังนี้ 1) เป้าประสงค์และนโยบายทางการศึกษา 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร 4) จุดประสงค์ของวิชา 5) เนื้อหา

6) จุดประสงค์ของการเรียนรู้ 7) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน 8) การประเมินผล 9) วัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2559, หน้า 4 - 5) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า มีองค์ประกอบของหลักสูตรทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการและจุดมุ่งหมาย 1.1) หลักการ คือ คุณสมบัติหรือแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตรซึ่งหลักการจะบอกให้รู้ว่าหลักสูตรนั้นๆ จัดทำขึ้นเพื่ออะไร โดยจะกำหนดไว้ในเชิงปรัชญาของหลักสูตร 1.2) จุดมุ่งหมาย เป็นความคาดหวังของหลักสูตรว่าผู้เรียนจบหลักสูตรนั้นๆ จะมีคุณลักษณะอย่างไร ควรมีพฤติกรรมอะไรบ้าง ซึ่งเป็นผล การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ทั้งในด้าน ความรู้ เจตคติ ค่านิยม ความสามารถ และทักษะต่างๆ 2) เนื้อหาวิชาและเวลาเรียน 2.1) เนื้อหาวิชา เปรียบเสมือนสื่อหรือเครื่องนำพาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรการเลือกเนื้อหาวิชาอาจจัดเป็นกลุ่มวิชา หมวดวิชา หรือรายวิชาก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ เจตนาและความเหมาะสมในการจัดหลักสูตร 2.2) เวลาเรียน คือ ส่วนที่กำหนดว่าหลักสูตรนั้นต้องใช้ เวลาศึกษาทั้งหมดกี่ปีแต่ละปีต้องเรียนกลุ่มวิชาหรือรายวิชาอะไรบ้าง ร้อยละเท่าไร ในแต่ละสัปดาห์ ต้องเรียนวิชาอะไรบ้าง เป็น เวลาเท่าไร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ผู้บริหาร และครูนำไปปฏิบัติให้เกิดผลแก่ผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญ 3 ประการ 3.1) การแปลง หลักสูตรสู่การสอน เป็นการจัดทำเอกสารหลักสูตร วัสดุและอุปกรณ์ การสอนที่ต้องใช้ในการจัดการ เรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3.2) การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ พร้อมที่จะรองรับกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ 3.3) การสอน เป็นกระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมความรู้ให้ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ในหลักสูตร 4) การประเมินผล เป็นกระบวนการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับหลักสูตร 2 ลักษณะ คือ 4.1) การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพของ ผู้เรียนและการ ปรับปรุงการเรียนการสอนของครู 4.2) การประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับปัจจัย ป้อนกระบวนการ ผลผลิตและผลกระทบของหลักสูตร เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับนโยบาย ทางการศึกษา และความต้องการทางสังคม

ชวลิต ชูกำแหง (2559ข, หน้า 7) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็น การเปิดให้สถานศึกษาสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายจัดทำหลักสูตรให้เกิดความสอดคล้องกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาคาดหวังหลักสูตรมีองค์ประกอบขึ้นอยู่กับลักษณะของ หลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยมีองค์ประกอบสำคัญที่หลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องมี ได้แก่ 1) จุดหมายของ หลักสูตรเนื้อหาของหลักสูตร 2) การจัดประสบการณ์ 3) กิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและ ประเมินผลซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

วิมลรัตน์ จตุรานนท์ (2560, หน้า 63) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมี 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา

หลักสูตร ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขั้นที่ 3 การออกแบบหลักสูตร ขั้นที่ 4 การคัดเลือกเนื้อหาสาระและการจัดประสบการณ์ ขั้นที่ 5 การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ ขั้นที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นที่ 7 การประเมินการใช้หลักสูตร ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2561, หน้า 26 - 27) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตร มี 4 ขั้นตอน คือ การเริ่มต้นด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ (objective) เป็นจุดเริ่มต้นก่อน เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์แล้วจึงกำหนดเนื้อหาสาระ (contents) โดยพิจารณาว่าสาระที่จะจัดนั้นทำได้ตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร จากนั้นจึงเป็นการนำสาระไปจัดให้เกิดการเรียนรู้ (methods) หรือการสอนที่ต้องเน้นให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระควบคู่กันไป เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์สาระและจัดระบบการสอนและประเมินภาพรวมของหลักสูตร (evaluation) ว่าสัมพันธ์สอดคล้องกันเพียงไร เมื่อพิจารณาทั้งระบบแล้วจึงจะนำหลักสูตรไปใช้โดยการประเมินผล จะมี 2 ขั้นตอน คือ การประเมินความพร้อมให้ชัดเจนก่อนนำไปใช้เมื่อใช้แล้ว ต้องมีการประเมินอีกครั้งเพื่อปรับปรุงและพัฒนาทั้งระบบ

ทาบ (Taba, 1962, p.10) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งจุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทางด้านความคิด และความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วน โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐานหรือรูปแบบหลักสูตร

กู๊ด (Good, 1973, pp.157-158) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า ขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้น ได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุ อุปกรณ์ วิธีสอนรวมทงการประเมินผล ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไข หลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิมเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่

เซเลอะ, และอเล็กซานเดอร์ (Saylor, & Alexander, 1974, pp.8-9) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรนั้นมิจานที่ต้องทำสำคัญๆ อยู่ 3 ประการ คือ 1) การพิจารณาและการกำหนดเป้าหมายเบื้องต้นที่สำคัญของหลักสูตรที่จัดทำนั้นว่า มีเป้าหมายเพื่ออะไรทั้งโดยส่วนรวมและส่วนย่อยของหลักสูตรนั้นๆ อย่างเด่นชัด 2) การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและวัสดุประกอบการเรียนการสอน การเลือกสรรเนื้อหาเพื่อสาระเพื่อการอ่าน การเขียน การทำแบบฝึกหัด และหัวข้อสำหรับการอภิปรายตลอดจนกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน

เป็นต้น 3) การกำหนดระบบการจัดวัสดุอุปกรณ์และการจัดการเรียนการสอน ตลอดทั้งการทดลองที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมกับการเรียนการสอนแต่ละวิชาและแต่ละชั้นเรียน

โบซอมป์ (Beauchamp, 1975, pp.170-171) กล่าวว่า กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า ต้องครอบคลุมใน 4 ด้าน คือ 1) ประเมินผลการใช้หลักสูตรของครู 2) ประเมินรูปแบบการใช้หลักสูตร 3) ประเมินผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน 4) ประเมินระบบหลักสูตร

ฟิทซ์แพทริก, แซนเดอร์, และเวิร์ธ (Fitzpatrick, Sanders, & Worthen, 2004, p.5) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตรว่า ประกอบไปด้วย 1. การตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรฐานและคุณภาพ 2. การรวบรวมและนำมาตราฐานไปใช้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพการใช้ประโยชน์ ประสิทธิภาพของหลักสูตรที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตร เปิดให้สถานศึกษาสามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย จัดทำหลักสูตรให้เกิดความสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาคาดหวัง มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชาติ จัดทำหลักสูตรที่สร้างประสบการณ์เรียนรู้ได้ รวมถึงมีการ พัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น และมีการนิเทศ ติดตาม พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในทุกๆ ปี รวมถึงมีการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรให้ต้นสังกัดรับทราบ

2. การจัดการเรียนการสอน

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการจัดการเรียนการสอน มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 7) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้ 1) การจัดตารางสอนเป็น การกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา 2) การจัดชั้นเรียน เป็นงาน วิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน 3) การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน 4) การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนดนอกจากนั้น ครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็น หนังสือประกอบหรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง 5) การปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นการพัฒนา ครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับ ความต้องการความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น 6) การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของ การฝึกงานเป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริงทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้

เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้นเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

พรพรรณ ธรรมธาดา (2557, หน้า 23) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ไปเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถ พิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 1) การเสาะหา/คัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ 2) การจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาทางวิชาชีพ 4) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 5) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7) การแนะแนว

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2557, หน้า 14) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนการสอนนั้น หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึง ประารถตามจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

ชนาธิป พรกุล (2558, หน้า 109-110) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการวางเค้าโครงของการสอนของครูที่ทำให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนถือเป็นขั้นตอนในการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน เทคนิค การสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้

ราชบัณฑิตยสภา (2558, หน้า 354-355) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า แบบแผนของกระบวนการสอนที่ได้รับการจัดลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับทฤษฎีหรือหลักการที่รูปร่างนั้นยึดถือและนำไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปร่างนั้น กระบวนการสอนดังกล่าวต้องได้รับการพิสูจน์ทดสอบตามระเบียบที่เหมาะสม จนกระทั่งมั่นใจได้ว่าจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายได้จริง จึงมีการเผยแพร่ให้นำไปใช้เป็นแบบแผนในการสอนเรื่องต่างๆ ที่มีจุดมุ่งหมายตามรูปร่างนั้นกำหนด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2558, หน้า 15-16) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า กำหนดการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าจะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรซึ่ง ครูผู้สอนจะต้องรู้ และเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้ และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนแล้วนำมาจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาของผู้เรียนตามหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ได้แก่ 1) กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) กระบวนการสร้างความรู้ 3) กระบวนการคิด 4) กระบวนการทางสังคม 5) กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา 6) กระบวนการเรียนรู้จาก

ประสบการณ์จริง 7) กระบวนการปฏิบัติ 8) กระบวนการจัดการ 9) กระบวนการวิจัย 10) กระบวนการเรียนรู้ของตัวเอง 11) กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

ชนาธิป พรกุล (2558, หน้า 109-110) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการวางเค้าโครงของการสอนของครูที่ทำให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถือเป็นขั้นตอนในการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน เทคนิค การสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้

สงัด อุทรานันท์ (2559, หน้า 23) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า รูปแบบการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูผู้สอนดำเนินการสอนได้สะดวกราบรื่น ลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการสอน และประการที่สำคัญคือช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติไปในแนวทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

ทิตนา เขมมณี (2560, หน้า 112) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า รูปแบบการเรียนการสอน คือ สภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบตามหลัก ปรัชญาทฤษฎีหลักการแนวคิดหรือความเชื่อต่างๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎีหลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ รูปแบบจะต้องได้รับการพิสูจน์ทดสอบหรือยอมรับว่า มีประสิทธิภาพสามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้นๆ

ขวัญชัย ช้วนนา, และธารทิพย์ ช้วนนา (2562, หน้า 15) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนการสอน คือ กระบวนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้เรียนจากประสบการณ์จริง และได้ปฏิบัติจริงมากขึ้น

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 157) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า งานการจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจหนึ่งของฝ่ายหรือกลุ่มงานวิชาการในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีงานย่อย 6 งาน ที่ต้องดำเนินการ เพื่อสนับสนุนให้งานการจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) การจัดชั้นเรียน 2) การจัดครูอาจารย์เข้าสอน 3) การจัดตารางสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 4) การจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ 5) การจัดสอบ 6) การสอนซ่อมเสริม 7) การจัดการฝึกงาน

เบญจวรรณ กสิผล (2565, หน้า 16) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนา และส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนการจัดการเรียนรู้

ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทในการศึกษาค้นคว้าลงมือปฏิบัติฝึกทักษะการคิด แสวงหาคำตอบสร้างข้อสรุปด้วยตัวเองจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะในการเรียนรู้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพย่อมมาจากการใช้วิธีการหรือกิจกรรมที่หลากหลายครูจึงควรพิจารณาเลือกวิธีการหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ในแต่ละเนื้อหาสาระ ตลอดจนมีการคิดริเริ่มพัฒนาบูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาและพัฒนา ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

จอยซ์, และไวล์ (Joyce, & Weil, 1986, p.2) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นแผน (plan) หรือแบบ (pattern) ซึ่งสามารถใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในห้องเรียนหรือการสอนพิเศษเป็นกลุ่มย่อยหรือเพื่อจัดเตรียมสื่อการสอนรวมถึงหนังสือ ภาพยนตร์เทปบันทึกเสียงโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือหลักสูตรรายวิชาซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนนั้นสามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ซึ่งรูปแบบการสอนที่แท้จริงนั้นจะต้องเป็นสิ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้แนวคิดทักษะต่างๆ ค่านิยม วิธีการคิดและวิธีการที่แสดงออกซึ่งความคิดของตนเองในการสอนนั้น ต้องสอนวิธีการที่จะเรียนในความเป็นจริงแล้วผลลัพธ์ระยะยาวที่สำคัญที่สุดของการสอนหรือการเพิ่มขึ้นของความสามารถในการเรียนทำให้เรียนรู้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคตทั้งนี้เพราะว่าความรู้และทักษะที่ได้มาจากการที่ผู้เรียนสามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้

อาเรนดส์ (Arends, 1999, p.7) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) หลักการหรือทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ 2) ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ 3) วิธีสอนที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) สิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ

อังเดร์ซง (Anderson, 1999, pp.521-522) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นการเรียนจัดวางรูปแบบการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน กล่าวคือ ความเชื่อและแนวคิดทฤษฎีเป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน โดยหลักการของรูปแบบจะเป็นตัวชี้้นำการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และขั้นตอนการดำเนินงานในรูปแบบการเรียนการสอน 2) เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ เป็นสิ่งที่ผู้สอนระบุถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ได้แก่ การวางเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน หรือเป็นการระบุเป้าหมายในการทำงานของผู้เรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการ 3) สารการเรียนรู้ประกอบด้วย เนื้อหา และกระบวนการในการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะใช้ในการวางแผน

การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน 4) การสอน สื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ช่วยให้การปฏิบัติแต่ละขั้นตอนของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้จริง และตรงตามที่รูปแบบการเรียนการสอนนั้นๆ ได้กำหนดไว้ 5) การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และทราบประสิทธิผลของรูปแบบที่มีต่อการเรียนรู้ และกระบวนการทั้งหมดของรูปแบบการเรียนรู้

สารา (Sara, 2010, para.2) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นการจำแนกตามจุดเน้นที่แตกต่างกันของการออกแบบการเรียนรู้อย่างมีกระบวนการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับรายวิชา นิยามแนวคิดไว้ 4 ประการ ดังนี้ ประการที่ 1 การออกแบบการเรียนการสอนเป็นกระบวนการ (instructional design as a process) หมายถึง การออกแบบการเรียนการสอนเป็นระบบการพัฒนาการสอนที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน เพื่อให้มั่นใจในคุณภาพของการสอน การออกแบบการเรียนการสอน จึงเป็นกระบวนการทั้งหมดในการวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ เป้าหมายการเรียนรู้และการพัฒนาระบบ การถ่ายโอนความรู้เพื่อสนองตอบความต้องการดังกล่าว การออกแบบการเรียนการสอนจะครอบคลุมถึงการพัฒนาสื่อและกิจกรรมการสอนการทดสอบและประเมินคุณภาพการสอน และกิจกรรมของผู้เรียน ประการที่ 2 การออกแบบการเรียนการสอนในฐานะที่เป็นสาขาวิชาหนึ่ง (instructional design as a discipline) การออกแบบการเรียนการสอนเป็นสาขาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนและกระบวนการสำหรับการพัฒนา และการนำกลยุทธ์เหล่านั้นไปใช้ ประการที่ 3 การออกแบบการเรียนการสอน ในฐานะเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง (instructional design as a discipline) การออกแบบการเรียนการสอนเป็นศาสตร์ในการสร้างข้อกำหนดที่มีรายละเอียดสำหรับการพัฒนา การนำไปใช้ การประเมิน และการดำรงไว้ซึ่งการจัดสภาพการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งหน่วยใหญ่ และหน่วยย่อยของสาระวิชาที่มีระดับความซับซ้อนแตกต่างกันทุกระดับ ประการที่ 4 การออกแบบการเรียนการสอนในฐานะที่เป็นสิ่งที่แสดงความเป็นจริง (instructional design as a reality) การออกแบบการเรียนการสอนสามารถที่จะเริ่มต้นได้ในทุกจุดของกระบวนการออกแบบที่อาจนำไปสู่การสร้างสรรค์ และการพัฒนาให้ถึงแก่นสำคัญของสถานการณ์การเรียนการสอน (instruction situation) โดยทุกระบวนการทั้งหมดของการออกแบบจะช่วยให้ผู้ออกแบบสามารถย้อนกลับมาตรวจสอบองค์ประกอบทั้งหมด โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และบันทึกการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่เหตุผลรวมทั้งเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นในการส่งเสริมการเรียนรู้

สมิธ, และราแกน (Smith, & Ragan, 2005, p.8) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า หมายถึง กระบวนการเชิงระบบและกระบวนการสะท้อนผลการเปลี่ยนแปลง การแปลความหมายของการเรียนรู้และการสอนไปสู่แผนการจัดการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับดิก, แครี่, และแครี่ (Dick, Carey, &

Carey, 2009, p.5) ได้อธิบายว่า การออกแบบการเรียนการสอนแต่เดิมก็คือ การออกแบบระบบการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินผล

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการศึกษา ค้นคว้า ลงมือปฏิบัติ และหาคำตอบด้วยตนเอง ครูมีบทบาทในการเลือกวิธีการ แบบเรียน และฝึกให้ผู้เรียนนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล เริ่มตั้งแต่การจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ให้มีโอกาเลือกเรียนในรายวิชาเพิ่มเติม ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง มีการกำหนดรายวิชา เวลาเรียนอย่างชัดเจน รวมถึงมีการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้และนำวิชาแนะแนวมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน และสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

2.2 ขอบข่ายของการจัดการเรียนการสอน

ในการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายการจัดการเรียนการสอน มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 17) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า ขอบข่ายการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ 1) จัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม 2) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมทั้งด้านเวลา สารการเรียนรู้ และผู้เรียน 3) จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงจากแหล่งการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ 4) ใช้การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5) ให้ผู้ปกครองครอบครัว ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ 6) ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 10-11) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า ประกอบด้วย ดังนี้ 1) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประกอบด้วย 1.1) การวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาสาระ 1.2) มาตรฐานการเรียนรู้ 1.3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 1.4) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน 2) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระรวมถึงกิจกรรมให้มีสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์จริง การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง สร้างสถานการณ์ตัวอย่าง

3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สามารถผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน
 4) ปลุกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันสอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม 5) จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
 6) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพอย่างเต็มที่
 7) จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยเป็นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา 8) ส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (การวิจัยในชั้นเรียน) 9) ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม 10) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 151-161) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า ขอบข่ายการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ 1) การจัดประมวลการสอนหรือโครงการสอนนี้ โดยเริ่มจากการวางแผนระยะยาวเป็นภาคการศึกษาแล้วจึงเป็นการวางแผนระยะสั้น เช่น รายสัปดาห์ตามความเหมาะสมแต่ครบตามหลักสูตรกำหนด 2) การจัดการแผนการเรียนสอดคล้องกับผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ 3) การจัดตารางสอนซึ่งเป็นการกำหนดวิชาและเวลาเรียนโดยละเอียด 4) การจัดชั้นเรียนเป็นการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าชั้นเรียน 5) การจัดครูอาจารย์เข้าสอน 6) การสอนซ่อมเสริม 7) การเลือกตำราเรียน 8) คู่มือครูในงานวิชาการ เป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานด้านวิชาการของครู-อาจารย์ 9) การจัดทำคู่มือให้นักเรียนนักศึกษา 10) การจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนทางวิชาการ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 43-44) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า ขอบข่ายการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ 1) ให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนด้วยการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญหน้ากับสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ การคิด และความความใฝ่รู้ใฝ่เรียน 4) จัดการเรียนการสอนโดยการผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุลร่วมกันปลูกฝังค่านิยมอันดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูสามารถสร้างบรรยากาศ สื่อการสอน และอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความรอบครอบ รวมทั้งการใช้การวิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและนักเรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในทุกเวลาที่มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน

เพื่อร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน 7) ศึกษา ค้นคว้า พัฒนารูปแบบหรือออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบแก่สถานศึกษาอื่นๆ

รัตติยา สิทธิติบ (2557, หน้า 16) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นต้องเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองต้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเลือกในสิ่งที่อยากจะเรียนรู้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองเพื่อให้ความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในชีวิตจริง

ทิตินา เขมมณี, และคนอื่นๆ (2558, หน้า 5) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า ขอบข่ายของการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้ 1) ด้านหลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ 1.1) ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้มีความสำคัญมากที่สุด 1.2) ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ 1.3) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกเวลาสถานที่ 2) ด้านการจัดเนื้อหาสาระ 2.1) จัดสาระทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ 2.2) บูรณาการสาระ 5 หมวด ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์กับสังคม ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และภาษา ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต และด้านการจัดเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคล 2.3) จัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น 3) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 3.1) บูรณาการสาระ 3.2) ปลุกฝังคุณธรรมและค่านิยมดีงาม 3.3) ปลุกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยเฉพาะนิสัยรักการอ่านและการใฝ่รู้หลายด้าน 3.4) ประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อช่วยกันพัฒนาผู้เรียน 3.5) ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2558, หน้า 17) ได้กำหนดขอบข่ายการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ 1) จัดทำแผนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม 2) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมทั้งด้านเวลา สาระการเรียนรู้ และผู้เรียน 3) จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงจากแหล่งการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ 4) ใช้การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5) ให้ผู้ปกครองครอบครัว ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ 6) ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

กัลญญ เพชรภรณ์ (2558, ย่อหน้า 6) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท โดยผู้สอนควรมีบทบาท ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ใน

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่าง บุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน 7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

กิริติกันต์ สุพรรณวงษ์ (2558, หน้า 32) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของตน คือ ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้และดำเนินการเรียนรู้ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้น ผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน (supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (resource person) 2) เนื้อหาวิชามีความหมายต่อการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนสิ่งที่จะเรียน และแนวทางที่จะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ นั้น คือ นำเอาประสบการณ์เดิมและความต้องการของผู้เรียนมาใช้ในการวางแผนการเรียนรู้ 3) การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จหากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ริเริ่ม ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ฝึกปฏิบัติและประเมินการเรียนรู้ทั้งในลักษณะกลุ่มและเดี่ยวอย่างกระตือรือร้น 4) สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนโดยสรุปบรรยากาศให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มซึ่งจะช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงาม ทักษะการดำรงชีวิตแบบกลุ่มและการเรียนรู้จากผู้อื่น 5) ครู คือ ผู้อำนวยการความสะดวกและแหล่งความรู้ที่ต้องแสดงบทบาทแตกต่างไปจากเดิม คือ เป็นผู้ที่เต็มใจจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในทุกด้าน และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถอันทรงคุณค่าของผู้เรียนด้วย 6) ผู้เรียนมองตนเองในแง่มุมที่ต่างจากเดิม กล่าวคือ ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ ความคิด ความอ่าน ที่เป็นผู้ใหญ่ และมีคุณค่ามากขึ้น 7) การศึกษาคือการพัฒนาประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ อารมณ์ ความรู้สึก และคุณลักษณะที่ดี 8) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา นั่นคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น 9) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่างๆ อย่างหลากหลาย รวมไปถึงประสบการณ์ และความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลก็ถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญด้วย 10) การเรียนรู้ที่ดีก็คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองค้นพบด้วยตนเอง 11) การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 12) การเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียนก็คือ การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาสม (2559, หน้า 28 - 29) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้บทบาทของครู คือ ผู้สนับสนุนและเป็นแหล่งความรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียนหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกและจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการศึกษา ค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนรู้ตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) เนื้อหาวิชามีความสำคัญและมีความหมายต่อการเรียนรู้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วย ได้แก่ เนื้อหาวิชา ประสบการณ์ เดิมและความต้องการของผู้เรียนการเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมายจึงขึ้นอยู่กับสิ่งที่สอน เนื้อหา และวิธีที่ใช้สอนเทคนิคการสอน 3) การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จหากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนจะได้รับความสุขสนุกสนานจากการเรียนหากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อนๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ๆ สิ่งใหม่ๆ ประเด็นที่ทำให้ทลายความสามารถในเรื่องใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่พวกเขาเริ่มด้วยตนเอง 4) สัมพันธภาพประกอบดีระหว่างผู้เรียน การมีสัมพันธภาพประกอบดีในกลุ่มจะ ช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงามการพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่การปรับปรุงการทำงาน และการจัดการกับชีวิตของแต่ละบุคคล สัมพันธภาพประกอบเท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน 5) ครูคือผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนเป็น แหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียนและสามารถค้นคว้าหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งที่สำคัญที่ดี คือ ความเต็มใจของครูที่จะช่วยเหลือโดยไม่มีเงื่อนไข ครูจะให้ทุกอย่างแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นความเชี่ยวชาญ ความรู้ เจตคติ และการฝึกฝน โดยผู้เรียนมีอิสระที่จะรับหรือไม่รับการให้นั้นก็ได้อ 6) ผู้เรียนมีโอกาสเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างจากเดิม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างออกไป ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเองและควบคุมตนเองได้มากขึ้น สามารถเป็นในสิ่งที่อยากเป็นมีวุฒิภาวะสูงมากขึ้นรับเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมับเหตุการณ์ต่างๆ 7) การศึกษาคือการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลายๆ ด้านพร้อมกันไปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาผู้เรียนหลายๆ ด้าน เช่น คุณลักษณะด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติ และด้านอารมณ์ความรู้สึกจะได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน

ศิริดา นาคเสน (2559, หน้า 42) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า ขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้นจะประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ประกอบด้วย 1) ครูผู้สอนเทคนิควิธีการสอนแล้วผู้บริหารก็มีบทบาทสำคัญยิ่งใน

การส่งเสริมสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 2) การนำแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งต้องนำไปใช้จึงเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566, หน้า 3-4) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่าการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่างๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงานการแก้ปัญหาและการใช้ชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่ต้องเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันเพื่อให้สามารถใช้การได้จริงในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจน เป็นการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ต้องบูรณาการมากขึ้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะผ่าน 5 ขอบข่ายการเรียนรู้ ดังนี้ 1) สุขภาวะกายและจิต 2) ภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม 3) โลกของงานและการประกอบอาชีพ 4) คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5) สังคมและความเป็นมนุษย์

บิทเทอร์ (Bitter, 1978, p.184) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า ขอบข่ายการจัดการเรียนการสอน คือ 1) สามารถเข้าใจง่าย (elegant) มีโครงสร้างที่สามารถเข้าใจได้ง่าย 2) สมเหตุสมผล (valid) องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบมีเหตุผลและมีหลักการ และสามารถอธิบายได้ 3) มีความสัมพันธ์กัน (relevant) องค์ประกอบของโครงสร้างมีความสัมพันธ์กัน 4) มีพลัง (powerful) หรือมีประสิทธิภาพ 5) สามารถนำไปใช้ได้ (usable)

แทรปป (Trapp, 1999, para.14) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า คือ กระบวนการที่ประกอบด้วยงานต่างๆ จำนวนมากซึ่งมีการบริหารจัดการในลักษณะการบูรณาการเพื่อก่อให้เกิดคุณประโยชน์ที่คาดหวังไว้ การจัดการความรู้จึงเป็นแนวคิดองค์รวมที่จะบริหารจัดการทรัพยากรที่เป็นความรู้ในองค์กร

เลสลีย์, มัจซินสกี, และโรว์ลีย์ (Lesley, Matczynski, & Rowley, 2002, pp.74-75) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า ประกอบด้วยทักษะส่วนตัวที่ผู้สอนแสวงหาที่จะส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ที่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้สอนได้กำหนดสิ่งที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะได้รับอะไรจากรูปแบบการเรียนการสอนที่ตนเลือก ดังนั้น ขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนจึงถูกเลือกสรรไม่เพียงแต่เพื่อช่วยให้ผู้สอนตระหนักว่าควรใช้วิธีการสอนใหม่ๆ อย่างไรแต่เพื่อช่วยให้พวกเขาระบุเวลาที่เหมาะสมที่จะใช้แต่ละรูปแบบการเรียนการสอนเพราะสิ่งนี้จะเกี่ยวข้องไปยังผลลัพธ์ที่ผู้เรียนจะได้รับอย่างเฉพาะเจาะจง

จอยซ์, ไวล์, และคาลฮูน (Joyce, & Weil, & Calhoun, 2004, p.13) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ 1) เป้าหมายของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งจะอธิบายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนาหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน 2) หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ 3) รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอน

การสอนหรือการดำเนินการสอน 4) การประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้น

มัวร์ (Moore, 2009, pp.29-30) กล่าวถึงขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวินิจฉัยสถานการณ์การเรียนรู้ จะต้องอาศัยการเลือกหลักสูตรการเรียนการสอนที่จะใช้โดยยึดตามความต้องการเรียนของผู้เรียน สังคม และเนื้อหาวิชานั้นๆ ในขั้นนี้จะต้องวินิจฉัยสถานการณ์เพื่อค้นหาว่าอะไรที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้ว และส่วนใดที่ควรส่งเสริมสร้างความแข็งแกร่ง เพิ่มเติมรวมทั้งเรื่องใดที่ควรสอนใหม่ 2) การวางแผน หลักสูตรจะต้องมีการวางแผนโครงสร้างหลักสูตรที่แน่ชัดว่าจะสอนอะไรบ้างในหลักสูตรนั้น ตลอดจน กำหนดการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมให้แก่การสอนในแต่ละหัวข้อที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ดังกล่าวด้วย 3) การวางแผนการสอนจะต้องมีการกำหนดทั้งแผนประจำหลักสูตรและแผนประจำวัน หรือกล่าวง่ายๆ คือ ระบุให้ชัดเจนว่าผู้เรียนควรรู้อะไรและวางแผนกิจกรรมที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ จะต้องมีการเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ขึ้นมาและเลือกกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสม 4) การชี้แนะกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการสอนตามแผนกิจกรรมที่วางไว้โดยผู้สอนชี้แนะผู้เรียนผ่าน กิจกรรมต่างๆ ตามลำดับ โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนทฤษฎีการเรียนรู้และเทคนิคการสอนที่มี ประสิทธิภาพ 5) ในการประเมินผลการเรียนรู้ผู้สอนจะต้องประเมินว่าตนได้ประสบความสำเร็จในการสอนตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยจะต้องประเมินผลความเชี่ยวชาญของผู้เรียนในเรื่องที่สอนอย่าง เฉพาะเจาะจง ผลการประเมินจะบอกให้ทราบว่าต้องสอนอะไรต่อไปถ้าผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญดี แล้วก็อาจนำไปสู่การเริ่มต้นวัฏจักรอีกครั้งในเรื่องใหม่ๆ หากผู้เรียนยังมีความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอ ก็จะ นำไปสู่ขั้นตอนการติดตามต่อไป 6) การสะท้อนกลับจะช่วยสะท้อนความสำเร็จของบทเรียนนั้น ผู้สอน ต้องประเมินว่าบทเรียนนั้น ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ นอกจากนี้ ผู้สอน จะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดและระบุความจำเป็นที่จะต้องสอนซ้ำและแก้ไขเปลี่ยนแปลง บทเรียนในกรณีที่จะต้องมีการสอนใหม่ 7) การติดตามผลอาจเป็นเหมือนการสรุปผลการเรียนรู้อย่าง สั้นๆ หรือการขยายผลไปสู่การสอนซ้ำในกรณีที่จำเป็นขนาดของการติดตามผลขึ้นอยู่กับสิ่งที่ค้นพบ จากการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการ ประเมินผลการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการจัดการเรียนการสอน คือ สถานศึกษาสามารถจัดการเรียน การสอน มีกระบวนการส่งเสริมผู้เรียนให้ลงมือปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารและครูมี บทบาทในการในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน อาทิ การเลือกใช้เครื่องมือ หนังสือเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน ที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนแต่ ละรายบุคคลให้พร้อมสู่การประกอบอาชีพในอนาคต และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกรายวิชา เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความถนัดของตนเอง ด้วยการกำหนดรายวิชา เวลาเรียน ให้เหมาะสม รวมถึง มีการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน มีการวางแผน

แผนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อการนำผลที่ได้รับไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

3. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

3.1 ความหมายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนมีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ชาญชัย อาจิณสมภาร (2544, หน้า 144) ให้ความหมายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า สื่อ คือ ตัวกลางหรือตัวเชื่อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะประสบการณ์ ต่างๆ ไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ โดยง่ายและถูกต้องช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนสามารถในภาพเริ่มแรกอย่างถูกต้องและสมบูรณ์

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 134) ให้ความหมายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่ช่วยในการเรียนรู้ สิ่งที่ครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ใช้ ช่วยให้การบวนการเรียนการสอนดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อ สามารถจำแนกประเภทไว้ 3 ประเภท คือ 1) สื่อประเภทวัสดุ (software) เป็นสื่อที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพเสียง และตัวอักษรในรูปแบบต่างๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ 2) สื่อประเภทเครื่องมือหรือสื่อด้านอุปกรณ์ (hardware) เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังครูและนักเรียนต้องอาศัยวัสดุมาใส่ในตัวของมัน 3) สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ (technique or method) เป็นกิจกรรมทุกอย่างที่ครูหรือนักเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน

จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 61) ให้ความหมายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนสอนไว้ว่า สื่อการสอนเป็นตัวกลางที่ใช้ในการนำความรู้ ข้อมูลสารสนเทศไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความรู้เข้าใจในเนื้อหาสาระ นับเป็นทรัพยากรสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อ มีความหลากหลายประเภททั้งที่เป็นบุคคล สัตว์ สิ่งของ ทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่ประดิษฐ์ขึ้น

พนัส ค่วงเอก (2557, หน้า 30) ได้กล่าวถึงการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ว่าสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรมีหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิดชวนติดตามเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา

วิมล เดชะ (2559, หน้า 32) ให้ความหมายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า คือ สิ่งประดิษฐ์ กระบวนการกิจกรรม เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาให้ผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และนำไปใช้ในการประเมินปฏิบัติการในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุน ส่งเสริมของโรงเรียน และชุมชน

อภิชา พุ่มพวง (2559, หน้า 44) ให้ความหมายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

เกตกนก สวยคำขาว (2561, หน้า 35) ให้ความหมายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า คือ การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ควรมีการติดตามประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในสถานศึกษาให้เป็นระบบที่ชัดเจน ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มากยิ่งขึ้น

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 41) ให้ความหมายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นกระบวนการจัดหา การผลิต การใช้ การเก็บรักษา การประเมินผลเพื่อพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดทั้งการจัดห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนใช้วัสดุและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ไพลิน พิงพิทยากุล (2562, หน้า 26) ให้ความหมายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนว่า การบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องส่งเสริม สนับสนุน เพื่อให้จัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผู้บริการสถานศึกษา ครู จะต้องมีการวางแผนร่วมกันในการคิดค้นผลิต มีการจัดหาวิทยากรในท้องถิ่นและมีการติดตามผลการใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ

เบญจวรรณ กสิผล (2565, หน้า 30-31) ให้ความหมายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนว่า สื่อแหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน อย่างไรก็ตามการใช้สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภทนั้น ครูหรือผู้ใช้สื่อต้องเข้าใจประเภทคุณสมบัติของสื่อประเภทต่างๆ แล้วพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเนื้อหา สาระการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ปลอดภัยและบรรลุจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้สื่อแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีเมื่อมีการนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้บาง

ประเภทเกิดการเปลี่ยนแปลงไปแล้วหมดไปบางประเภทมีการเสื่อมสภาพ ดังนั้น การบริหารสื่อแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนรู้นั้นควรดำเนินการอย่างเป็นระบบมีการวางแผนเตรียมสื่อ การใช้อย่างถูกวิธีการดูแลบำรุงรักษา การประเมินผลและปรับปรุงเพื่อให้ทรัพยากรสำคัญของการจัดการเรียนรู้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุดและคุ้มค่า

ฮิวจ์ (Hughes, 1971, p.9) ให้ความหมายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นการนำวิธีการใหม่ๆ มาปฏิบัติหลังจากได้ผ่านการทดลองหรือได้รับการพัฒนามาเป็นขั้นๆ แล้ว โดยมีขั้นตอนตามลำดับ คือ การคิดค้น การพัฒนา และนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งมีความแตกต่างจากการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติ

คิมบร็อก, และนัมเนอรี (Kimbrough, & Nunnery, 1998, p.58) ให้ความหมายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนว่า งานการจัดสื่อ สนับสนุนโปรแกรมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดหาสื่อการเรียนการสอน งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานด้านการวางแผน กำหนดวิธีการดำเนินงานตลอดจนการส่งเสริม การสอนจากแนวคิดต่างๆ ที่กล่าวมานั้นสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้กระบวนการสอนครู อาจารย์บรรลุผลได้อย่างง่ายโดยการผลิตและพัฒนาสื่อและนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีความหลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงพอให้ครูอาจารย์สามารถนำไปใช้และเลือกใช้ได้ตามความถนัด และเหมาะสมเกิดการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น ดังนั้นสื่อควรเน้นตั้งแต่เริ่มจัดทำจัดหาจากท้องถิ่น จนถึงการพัฒนาต่อยอดให้มีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน

โรเจอร์ (Rogers, 2003, p.12) ให้ความหมายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนว่า คือ ความคิด การกระทำ หรือวัตถุใหม่ๆ ที่รับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่อาจารย์รู้ด้วยตัวบุคคลแต่ละคนหรือหน่วยอื่นๆ ของการยอมรับในสังคมนอกจากนี้ Rogers ยังอธิบายถึงการพิจารณาว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นนวัตกรรมจะขึ้นอยู่กับความรู้ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขา ฉะนั้นนวัตกรรมของสังคมใดสังคมหนึ่งอาจไม่ใช่นวัตกรรมของสังคมอื่นก็ได้ ดังนั้นความใหม่ของนวัตกรรมมี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) สิ่งใหม่ที่ยังไม่มีใครทำมาก่อน 2) สิ่งใหม่ที่เคยทำมาแล้วและถูกลืมเลิกไปและถูกรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่เพราะเหมาะสม 3) สิ่งใหม่ที่พัฒนามาจากของเก่าที่มีอยู่เดิม

สมิธ, และราแกน (Smith, & Ragan, 2005, p.8) ให้ความหมายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นกระบวนการเชิงระบบและกระบวนการสะท้อนผล การเปลี่ยนแปลงการแปลความหมายของการเรียนรู้และการสอนไปสู่แผนการจัดการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผล

ดิก, แคร์รี, และแคร์รี (Dick, Carey, & Carey, 2009, p.33) ให้ความหมายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนว่า การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการ

เรียนการสอน แต่เดิมก็คือการออกแบบระบบการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนาการนำไปใช้ และการประเมินผล

สรุปได้ว่า ความหมายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา รวมถึงผู้บริหารควรมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูดำเนินอย่างเป็นระบบ ครูสามารถเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมได้เหมาะสมกับนักเรียนเพื่อให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพในการเลือกใช้สื่อ ด้วยการวิเคราะห์สิ่งต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับ กระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนให้มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระยะ

3.2 ขอบข่ายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

ในการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ปฏล นันทวงศ์ (2545, หน้า 71) กล่าวถึงการดำเนินงานในการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 1) จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับสื่อการเรียน 2) ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน 4) ศึกษาวิธีการเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติ ของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน 5) ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ 6) จัดหาหรือ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาสื่อ 7) จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและสังคมอื่น 8) จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2547, หน้า 6) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมและในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ฝ่ายวิชาการต้องศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารวิชาการ 2) ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน 3) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ 4) ประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหาพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น 5) ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 32) กล่าวถึงขอบข่าย การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อ ใช้จัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปกติและเด็กพิการเรียนร่วม 2) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการ เรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ 3) เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมิน คุณภาพทางวิชาการจากคณะกรรมการของสถานศึกษา คณะกรรมการของ สพท. และหรือกระทรวง ศึกษาธิการ โดยดำเนินการคัดเลือกในรูปของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ 4) ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อ เพื่อเลือกใช้ประกอบการ เรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5) มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อ การศึกษาในสถานศึกษา 6) ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้าน วิชาการ กับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานและ สถาบันอื่นๆ 7) ประเมินผลการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง 8) เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนา ให้เพื่อนครูสถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียน การสอนและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 46) กล่าวถึงขอบข่าย การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 1) จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในการพัฒนา และจัดหาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีในการพัฒนาสถานศึกษา 2) พัฒนา บุคลากรในสถานศึกษาด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีการศึกษา พร้อมทั้งมีการจัดตั้ง เครือข่ายทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) พัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีทาง การศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการของสถานศึกษาที่ดี 4) พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้มีเป็นแหล่ง สืบค้นที่มีคุณภาพ 5) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการในการจัดหา สื่อและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ

พิสนุ พงศ์ศรี (2559, หน้า 65) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอนว่า การนำนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้จัดการเรียนการสอน นอกจากจะ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ตามที่กำหนดแล้ว ยังมีประโยชน์ ดังต่อไปนี้ 1) นักเรียน เรียนรู้ได้เร็วขึ้น 2) นักเรียนเข้าใจบทเรียนเป็นรูปธรรม 3) บรรยายภาคการเรียนรู้สนุกสนาน 4) บทเรียน น่าสนใจ 5) ลดเวลาในการสอน 6) ประหยัดค่าใช้จ่าย

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2560, หน้า 59) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนว่า ดังต่อไปนี้ 1) เป็นสิ่งใหม่เกี่ยวกับการศึกษาทั้งหมด เช่น วิธีการสอนใหม่ สื่อการสอนใหม่ซึ่งไม่เคยมีใคร ทำมาก่อน 2) เป็นสิ่งใหม่เพียงบางส่วน เช่น มีการผลิตชุดการสอนรูปแบบใหม่แต่ยังคงมีรูปแบบเดิมเป็นหลักอยู่ ตัวอย่างเช่น มีบัตรเนื้อหา บัตรความรู้ บัตรทดสอบ แต่มีการเพิ่มบัตรฝึกทักษะความคิด บัตรงานสำหรับผู้เรียน 3) เป็นสิ่งใหม่ที่ยังอยู่ในกระบวนการทดลองว่ามีประสิทธิภาพในการนำไปใช้มากน้อยเพียงไร เช่น การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการเข้าไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกรายวิชา 4) เป็นสิ่งใหม่ที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้บ้างแล้วแต่ยังไม่แพร่หลาย เช่น แหล่งการเรียนรู้ ห้องเรียนมีนันทุยานอยู่ในห้องเรียนนั้นแต่เนื่องจากมีอุปสรรคเกี่ยวกับการเดินทางจึงยังไม่เป็นที่นิยมของ สถานศึกษาต่าง ๆ 5) เป็นสิ่งที่เคยปฏิบัติมาแล้วครั้งหนึ่งแต่ไม่ค่อยได้ผลเนื่องจากขาดปัจจัย สนับสนุน ต่อมาได้นำมาปรับปรุงใหม่ทดลองใช้และเผยแพร่จัดว่าเป็นนวัตกรรมได้

อุดมเดชา พลเยี่ยม, และดวงจันทร์ แก้วกังพาน (2564, หน้า 10) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนว่า กระบวนการส่งเสริมผู้เรียนให้ลงมือปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้ 1) การระบุปัญหา (problem) ความคิดในการพัฒนานวัตกรรมนั้น ส่วนใหญ่จะเริ่มจากการมองเห็นปัญหา และต้องการแก้ไขปัญหานั้นให้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย (objective) เมื่อกำหนดปัญหาแล้วก็กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อจัดทำหรือพัฒนานวัตกรรมให้มีคุณสมบัติ หรือลักษณะตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ 3) การศึกษาข้อจำกัดต่างๆ (constraints) ผู้พัฒนานวัตกรรมทางด้านการเรียนการสอนต้อง ศึกษาข้อมูลของปัญหาและข้อจำกัดที่จะใช้นวัตกรรมนั้น เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ได้จริง 4) การประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรม (innovation) ผู้จัดทำหรือพัฒนานวัตกรรม จะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ ความริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งอาจนำของเก่ามาปรับปรุง ดัดแปลง เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นหรืออาจคิดค้นขึ้นมาใหม่ทั้งหมดนวัตกรรมทางการศึกษามีรูปแบบแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาหรือวัตถุประสงค์ของนวัตกรรมนั้น เช่น อาจมีลักษณะเป็นแนวคิด หลักการ แนวทาง ระบบ รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ เทคนิค หรือสิ่งประดิษฐ์ และเทคโนโลยี เป็นต้น 5) การทดลองใช้ (experimentation) เมื่อคิดค้นหรือประดิษฐ์นวัตกรรมทางการศึกษาแล้วต้องทดลองนวัตกรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเป็นการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขผลการทดลองจะทำให้ได้ข้อมูลนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรมต่อไป ถ้าหากมีการทดลองใช้นวัตกรรมหลาย ครั้ง ก็ย่อมมีความมั่นใจในประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น 6) การเผยแพร่ (dissemination) เมื่อมั่นใจนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพแล้วก็สามารถนำไปเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน เป็นการศึกษา วิเคราะห์ สิ่งต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงาน

ของฝ่ายวิชาการด้วยการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีการประสานความร่วมมือในการจัดหาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงอย่างเป็นระยะ

4. การวัดและประเมินผล

4.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการวัดและประเมินผล มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2551, หน้า 3) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการการหาปริมาณความสามารถเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการอันเนื่องมาจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือใดๆ ผลจากการวัดจะออกมาเป็นจำนวน คะแนน สัญลักษณ์หรือข้อมูลสารสนเทศ

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554, หน้า 110-111) ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่สำคัญของคุณภาพการศึกษาและถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้มีการพัฒนาการศึกษา เพราะผลที่ได้จากการวัดและการประเมินผลการเรียนจะทำให้ทราบผลว่ามีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ รวมถึงการวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ระดับชั้นเรียน เป็นการวัดผลและประเมินผลการเรียนทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเป็นการประเมินผลย่อยหรือประเมินผลรวมเป็นการประเมินผลตามสภาพจริงหรือการปฏิบัติ เป็นการทดสอบประเมินตนเองเพื่อนประเมินเพื่อน ซึ่งการประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาผู้เรียนปรับการสอนและตัดสินผลการเรียนและสื่อสารกับผู้ปกครอง 2) ระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนทุกชั้นโดยการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการประเมินระดับสถานศึกษาเป็นการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน และเพื่อการประกันคุณภาพในโรงเรียน 3) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานเดียวกัน โดยใช้ข้อสอบมาตรฐานของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งการประเมินระดับชาติเป็นการใช้ผลการประเมินเพื่อการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย จัดสรรทรัพยากรยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยรวมการนำการวัดผลและประเมินผลสู่การปฏิบัติสถานศึกษาสามารถนำการวัดผลและประเมินผลสู่การปฏิบัติได้ ดังนี้ 4.1) จัดทำนโยบายรูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สถานศึกษา 4.2) กำหนดเกณฑ์การประเมิน การผ่านตัวชี้วัด 4.3) จัดทำแนวปฏิบัติและเกณฑ์การประเมิน

การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ซึ่งรวมไปถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4.4) กำหนดกระบวนการตัดสินผลการเรียน 5) กำหนดแนวปฏิบัติการอนุมัติเลื่อนชั้น การเลื่อนชั้นระหว่างปี การเข้าชั้น ฯลฯ 6) กำหนดภารกิจผู้สอน 7) จัดทำคู่มือครู คู่มือนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 14) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การประเมินผลการเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้การวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดหมายพื้นฐานสองประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้ การสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่ต้องสัมพันธ์กัน ซึ่งหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็จะขาดประสิทธิภาพ การประเมินผลในระหว่างการเรียนรู้การสอนการพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้เป็นการวัดผลเพื่อการพัฒนา (formative assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวันเป็นการวัดเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายและใช้เกณฑ์การให้คะแนน (rubic) สิ่งที่สำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน ในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้เกิดการเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิดความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายพัฒนาดตนเองได้ จุดมุ่งหมายประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (summative assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ จบรายวิชาเพื่อตัดสินคะแนนหรือให้ระดับผลการเรียนให้การรับรองความรู้ ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่า ใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

จิตติมา วรณศรี (2557, หน้า 78) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน เพื่อสะท้อนประสิทธิผลการจัดการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา ซึ่งการวัดผลเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันกับการประเมินผลกล่าว คือ การวัดผลจะต้องมีเครื่องมือ เพื่อวัดพฤติกรรมหรือสิ่งใดๆ ที่ต้องการวัดทำให้ได้ผลการวัดซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อประเมินผลโดยตัดสินว่าผ่านหรือไม่ผ่าน หรือจัดอยู่ในระดับตามเกณฑ์ประเมิน

พงศกร อดุลพิทยาภรณ์ (2557, หน้า 29) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดผล ประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของ

สถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2558, หน้า 22) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า คือ การวัดเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลข (assignment of numerals) ให้แก่สิ่งต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ การวัดจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของการวัดต้องมีความชัดเจนว่าต้องการวัดอะไรในสถานการณ์เช่นไรและวัดไปทำไม 2) เครื่องมือที่ใช้วัด เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบตรวจ รายการแบบสัมภาษณ์ แบบประเมินค่า การสังเกตโดยตรง เป็นต้น โดยเครื่องมือต้องมีหน่วยที่ใช้ในการวัดและมีมาตราเปรียบเทียบระหว่างหน่วย 3) การแปลผลและนำผลไปใช้

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2559, หน้า 3) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แทนปริมาณ หรือคุณภาพของคุณลักษณะ

จารุกิตติ์ สิทธิยานนท์ (2559, หน้า 41) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดผลประเมินผล หมายถึง การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล และการวัดและประเมินผลตามนโยบายที่กำหนดและเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น

เสนอ ภิรมย์จิตรผ่อง (2560, หน้า 2) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการสังเคราะห์สารสนเทศที่รวบรวมมาจากแหล่งต่างๆ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมิน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการตัดสินคุณค่าหรือทางเลือกของสิ่งที่ประเมินนั้น หรือนำมาตีค่าเป็นความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 284) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดและประเมินผล คือการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ เพื่อตีค่าหรือตัดสินคุณค่า โดยการเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

ไพลิน พิงพิทยากุล (2562, หน้า 22) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำเพื่อจะได้ทราบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งนั้นๆ ประสบผลสำเร็จจริงหรือไม่เพียงใดไม่ว่าจะจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบใด เพียงแต่ว่าครูผู้สอนจะจัดวิธีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการใดหรือใช้เครื่องมือแบบใดเท่านั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับการวัดประเมินผลเป็นสิ่งที่ทำควบคู่กันไปเพื่อที่จะได้เห็นพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของผู้เรียนได้ ตลอดเวลา อีกทั้งยังใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนและได้รับข้อมูลย้อนกลับ เพื่อจะได้พัฒนาตัวเองตามความเหมาะสมด้วย

เบญจวรรณ กสิผล (2565, หน้า 20) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดผลประเมินผล หมายถึง กระบวนการวัดผลการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน การตรวจผลงาน และการทดสอบระหว่างเรียนของผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

กิลฟอร์ด (Guilford, 1965, p.6) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดผลประเมินผลว่า การวัดผลเป็นกระบวนการของการกำหนดรายละเอียดของข้อมูลให้เป็นตัวเลข ภายใต้กฎเกณฑ์ที่มีเหตุผลยอมรับได้

ไทเลอร์ (Tyler, 1969, p.7) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดผลประเมินผลว่า คือ การกำหนดจำนวนตัวเลขให้เข้ากับสิ่งที่จะวัดภายใต้กฎเกณฑ์

เอเบล, และฟรีสบี (Ebel, & Frisbie, 1976, p.14) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดผลประเมินผลว่า การวัดผลเป็นการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะของสิ่งที่วัดโดยอาศัยกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ธอร์นไดค์, และฮาเกน (Thorndike, & Hagen, 1977, p.9) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดผลย่อมเกี่ยวข้องกับขั้นตอนทั้งสาม คือ ขั้นที่ 1 ขั้นในการให้ความหมายของสิ่งที่จะวัดให้ชัดเจน ขั้นที่ 2 เป็นขั้นปฏิบัติการวัด ขั้นที่ 3 เป็นขั้นของการสร้างกฎเกณฑ์ในการกำหนดตัวเลขแทนปริมาณของสิ่งที่วัด

เกย์ (Gay, 1985, p.8) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดผลประเมินผลว่า การวัดผลเป็นกระบวนการให้ปริมาณของสิ่งที่จะวัดอาจเป็นคนหรือสิ่งของก็ได้ เช่น คุณลักษณะทางจิตวิทยา บุคลิกภาพ หรือสิ่งของที่ต้องการปริมาณ

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนในระหว่างการจัดการเรียนการสอนแล้วนำมาส่งเสริม ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของครูให้มีความสัมพันธ์กับผู้เรียน เพื่อให้สะท้อนผลการเรียนและคุณลักษณะของผู้เรียน จึงควรมีเครื่องมือที่หลากหลาย และมีเกณฑ์การให้คะแนน จากนั้นให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้คำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายในการพัฒนาตนเองได้ และครูสามารถรู้จักผู้เรียนในรายบุคคลจากวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้การจัดกิจกรรมในห้องเรียนมีความหลากหลายมากขึ้น และเกิดคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนด้วยการสะท้อนผลผ่านการวัดและประเมินภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างมีมาตรฐาน

4.2 ขอบข่ายของการวัดและประเมินผล

ในการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายการวัดและประเมินผล มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้ หลายทัศนะ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 148) กล่าวถึงขอบข่ายที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการในการวัดผลประเมินผล ดังนี้ 1) การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอน

จะต้องประเมินผู้เรียนในแต่ละวิชา เพื่อรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และควรทำอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้นของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาตัดสินการเพื่อเลื่อนชั้น กรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย 3) การประเมินผลระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินระดับชาติ ในกลุ่มสาระที่สำคัญนั้น ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระอื่นๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 32) กล่าวถึงขอบข่ายของการวัดและประเมินผล ดังนี้ 1) เเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินด้วยการดำเนินการประเมินผลระหว่างเรียน หลังการเรียน และปลายปีการศึกษาเพื่อนำผลที่ได้ไปตัดสินผลการเรียนรายวิชา ด้วยการเลือกวิธีการประเมิน เครื่องมือที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนสำหรับผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ เพื่อพัฒนาการประเมินของผู้เรียนให้เต็มความสามารถผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รวมถึงจัดให้มีการซ่อมเสริมและเรียนซ้ำรายวิชาที่ไม่ผ่านให้แก่ผู้เรียนจากนั้นให้ผู้อำนวยการเป็นผู้อนุมัติและการประเมินและตัดสินผลการเรียน 2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้ควบคุมกิจกรรมมีหน้าที่ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ การผ่านจุดประสงค์ และการมีส่วนร่วม ส่วนการตัดสินผลการปฏิบัติกิจกรรมมี 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน ด้วยการแบ่งเป็นช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด 3) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นเป็นการประเมินร่วมกันของทุกฝ่าย โดยร่วมกันกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาที่จัดให้มีการประเมินทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จากนั้นมีการสรุปเป็นรายปีตามที่สถานศึกษากำหนด 4) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน เป็นการร่วมกันของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และวิชาการเป็นผู้กำหนดแนวทางการซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ รวมถึงกำหนดแนวทางการแก้ไขผลการประเมิน กำหนดคณะกรรมการ ดำเนินการประเมิน จากนั้นส่งผลการประเมินให้ผู้บริหารอนุมัติผลการประเมิน 5) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ เริ่มจากการเตรียมความพร้อมผู้เรียนที่จะเข้ารับการประเมิน จากนั้นเตรียมบุคคลบุคลากร สถานที่ และอำนวยความสะดวกในการรับการประเมิน

จากนั้นสร้างความตระหนัก ความเข้าใจเพื่อให้ครูและผู้เรียนเห็นความสำคัญของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ สุดทำนำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 51-52) กล่าวถึงขอบข่ายของการวัดและประเมินผล ดังนี้ 1) กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ 2) จัดทำเอกสารหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา 3) วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน 4) จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้และซ่อมเสริมผลการเรียนในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5) พัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน เทียบเคียงระดับสากล 6) จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ ปล่อยใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน 7) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินผลการเรียน รายภาคเรียน/รายปี และตัดสินผลการเรียน 8) การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

โชติกา ภาชีผล (2559, หน้า 3 - 4) กล่าวถึงขอบข่ายของการวัดและประเมินผล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ สถานศึกษามีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลายดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน หลักสำคัญของขั้นตอนนี้ คือ ต้องตอบคำถามว่าวัดและประเมินผลไปทำไมจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลมีหลายประการ เช่น เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง เพื่อเปรียบเทียบระดับพัฒนาการ หรือเพื่อตัดสินผลการเรียนซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และจุดประสงค์ของการสอน เพื่อนำไปใช้ได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ 2) วิเคราะห์เป้าหมายของการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น หลักสำคัญของขั้นตอนนี้ คือ ต้องตอบคำถามว่าสิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผลคืออะไร เช่น ต้องการวัดความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติ ซึ่งต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอน 3) เลือกใช้และสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสม หลักสำคัญของขั้นตอนนี้ คือ ต้องตอบคำถามว่าควรวัดและประเมินอย่างไร ตั้งแต่การเลือกใช้เครื่องมือไม่ว่าจะเป็นแบบสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แล้วจึงลงมือสร้างเครื่องมือทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพทั้งในด้านความตรงความเที่ยงของเครื่องมือ 4) นำไปทดสอบ เป็นขั้นตอนที่ทำหลังจากตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วการนำเครื่องมือ ไปใช้ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือปัจจัยรอบด้านต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงความสามารถของผู้เรียนโดยต้องจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และจิตวิทยา

ที่ส่งเสริมการแสดงความสามารถที่มีอยู่และควบคุมปัจจัยต่างๆ ที่มาแทรกแซงความถูกต้องของการวัด 5) ตรวจสอบให้คะแนน เป็นขั้นตอนที่ต้องคำนึงถึงคือความยุติธรรมต้องทำด้วยใจเป็นกลาง ไม่ลำเอียงหรืออคติ ตรวจสอบให้คะแนนโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน 6) ตัดสินคุณค่าของผลการเรียนรู้ หลักสำคัญของขั้นตอนนี้คือ ต้องตอบคำถามว่าควรตัดสิน ผลด้วยวิธีใดซึ่งต้องพิจารณาให้รอบคอบ ก่อนที่จะสรุปผลการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ และวิธีการแปลความหมายเป็นสำคัญ 7) รายงานและนำผลไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ทรัพยากรมาก ดังนั้นจึงควรนำผลไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ใช้สำหรับปรับปรุงการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครู เป็นข้อมูลสำหรับแนะแนวผู้เรียนและผู้ปกครองหรือปรับปรุงการบริหารงานของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการวัดและประเมินผล คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้เรียน ระหว่างการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ สถานศึกษามีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีเกณฑ์กำหนดอย่างชัดเจนและมีการสะท้อนผลการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง ที่สามารถสะท้อนให้เห็นผ่านผลการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถรู้จักผู้เรียนรายบุคคลได้จากการวัดและประเมินผล ด้วยวิธีการวัดและประเมินผลและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายที่จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนด้วยการสะท้อนผลการวัดและประเมินผลจากภายนอกสถานศึกษา

5. การแนะแนว

5.1 ความหมายของการแนะแนว

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของงานแนะแนวมักมีการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

รับขวัญ ภูเขาแก้ว (2557, หน้า 25) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวจะต้องจัดขึ้นให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน และสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเห็นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการใช้ชีวิต

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2557, ย่อหน้า 8) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวว่าเป็น กิจกรรมที่ต้องจัดให้เหมาะสมและทันต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และมีความเชื่อมโยงกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมจนส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเกิดทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต

เรียม ศรีทอง (2557, หน้า 119) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้

พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

ฉันท ชาติทอง (2558, หน้า 229) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิตคุณลักษณะทางอารมณ์

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2558, หน้า 13) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็ก วัยรุ่น หรือวัยผู้ใหญ่รู้จักและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจและความต้องการของตนเองมีเจตนาที่ดีต่อการเรียนได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจ การปรับตัวทั้งด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม ตลอดทั้งการวางแผนอนาคต ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2558, หน้า 53) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า หมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นในรูปแบบต่างๆ เพื่อสนองตอบบริการจัดวางตัวบุคคลบนพื้นฐานของหลักการ วิธีการ และเทคนิคทางจิตวิทยา โดยคำนึงถึงความจำเป็นหรือความต้องการของผู้รับบริการ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองเข้าใจคนและ สภาพแวดล้อม อันนำไปสู่การปรับตัว การวางแผน และการจัดชีวิตด้านต่างๆ อย่างเต็มศักยภาพครอบคลุมทักษะการพัฒนาชีวิตส่วนตนและสังคม ทักษะการเรียนรู้ และทักษะพื้นฐานทางการงานอาชีพ

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2559, หน้า 33) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการด้วยการใช้เทคนิควิธีต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัย และหลักสูตรแนะแนวที่วางไว้สำหรับแต่ละวัย

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 157) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า “การแนะแนว” เป็นกระบวนการให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลหนึ่งเพื่อให้บุคคลนั้นได้เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจสภาพแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจจัดการวางแผนการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

ไพลิน พิงพิทยากุล (2562, หน้า 30) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวเริ่มขึ้นตั้งแต่วันแรกที่ผู้เรียนเข้าสู่สถานศึกษาและดำเนินไปจนถึงการสิ้นสุดการเรียนในระดับนั้นๆ เพื่อไปประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรม 2 ประเภทใหญ่ๆ

ได้แก่ กิจกรรมช่วยเหลือผู้เรียนด้านการเรียน คือ การให้ข้อเสนอแนะแนวทางการเรียนการศึกษาต่อ การทำงานเพื่อหารายได้เสริมระหว่างเรียน การดำเนินการติดต่อขอรับทุนทางการศึกษาวารสารและ หนังสือทางราชการแนะแนวทางการศึกษา ประการที่สอง เป็นการช่วยเหลือผู้เรียนด้านการปรับตัว เพื่อส่งเสริมทางด้านสติปัญญาให้กับผู้เรียน ตลอดจน ความเข้าใจในเรื่องความสามารถของตนเองที่สามารถตัดสินใจเพื่อบ่มงความสำเร็จทางด้านการศึกษา ความสามารถทั่วไป ความถนัดเฉพาะ ค่านิยม การค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลและแก่นักศึกษาที่มีแนวโน้มของ ความเคลื่อนไหวด้านพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์

เบญจวรรณ กสิผล (2565, หน้า 36) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้เราเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมสามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถในทุกด้าน และยังสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขสรุปได้ว่า การแนะแนวการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญา ความสามารถ และความถนัดเฉพาะบุคคล

ดาวนิง (Downing, 1968, p.7) ให้ความหมายว่า การแนะแนว เป็นกระบวนการช่วยเหลือ บุคคลในการปรับตัว และส่งเสริมบุคคลให้พัฒนาตนเองได้ถึงขีดสุดในทุกๆ ด้าน

กู๊ด (Good, 1973, p.270) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนว หมายถึง การให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบนอกเหนือไปจากการสอนนักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือ บุคคลอื่นๆ เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านี้เข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อมใช้ความรู้ความสามารถนั้นนำตนเองไปสู่ความเจริญและดำรงอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

มิลเลอร์ (Miller, 1976, p.212) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า “การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเอง และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้บุคคลสามารถตัดสินใจและวางแผนการอนาคตของตนได้อย่างเหมาะสม

สตีวอร์ท (Stewart, 1979, p.3) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนว หมายถึง กระบวนการให้การช่วยเหลือบุคคลโดยการให้ข้อมูลและช่วยกระตุ้นให้บุคคลสามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกอนาคตของตนได้อย่างฉลาดและเหมาะสม

สรุปได้ว่า การแนะแนว เป็นกระบวนการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือผู้เรียนเริ่มตั้งแต่วันที่เข้าสู่สถานศึกษาเพื่อให้เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจสภาพแวดล้อมมีความสามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ ส่งเสริมด้านสติปัญญาตลอดจนเข้าใจความสามารถ ความถนัดของตนเองสามารถวางแผนการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ครูจะมีการรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวผู้เรียน ส่งผลให้ครูสามารถให้คำปรึกษาทั้งด้านการเรียน การดำรงชีวิตในโรงเรียนและการดำรงชีวิตนอกห้องเรียน จากนั้นมีการติดตามผลการให้คำปรึกษาโดย

มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงด้านการแนะแนว หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้เรียนของสถานศึกษา

5.2 ขอบข่ายของการแนะแนว

ในการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายของการแนะแนว มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551, หน้า 282) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนวว่า ขอบข่ายการแนะแนวมีขอบข่าย 5 บริการ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนอย่างได้ผลต้องจัดให้มี งานบริการต่างๆ ครบถ้วน ทั้ง 5 บริการ ดังนี้ 1) บริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการรวบรวมรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน ทางด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ลักษณะนิสัย อารมณ์ พร้อมทั้งสภาพแวดล้อมของนักเรียน เช่น สภาพความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัว อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนรู้จักและเข้าใจนักเรียนได้ดียิ่งขึ้นและนักเรียนรู้จักตนเองมากที่สุดเท่าที่จะมากได้เพื่อนำเอาข้อมูลรายละเอียด ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการแนะแนว 2) บริการสนเทศ เป็นงานเผยแพร่ข่าวสารความรู้ ให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านการศึกษา อาชีพ และสังคมอย่างกว้างขวาง สามารถนำความรู้ความเข้าใจ เหล่านั้นไปพิจารณาและตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาการประกอบอาชีพ และปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม 3) บริการให้คำปรึกษา เป็นการพูดคุยที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การป้องกันปัญหา ตัดสินใจแก้ปัญหาหรือพัฒนาในสิ่งที่ตนเองปรารถนาอย่างเหมาะสม โดยที่นักเรียนผู้ซึ่งได้รับการบริการให้คำปรึกษาพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นที่จะตามมาหลังจากการตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของตน 4) บริการจัดวางตัวบุคคลเป็นงานที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การฝึกฝนหรือการสงเคราะห์ช่วยเหลือตามควรแก่กรณีขณะที่อยู่ในโรงเรียนและเมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว 5) บริการวิจัยและติดตามผล เป็นงานวิจัย และติดตามผลการดำเนินงานจัดบริการต่างๆ ให้แก่นักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 34-35) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนว ดังนี้ 1) จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอนโดย 1.1) ตั้งคณะกรรมการแนะแนวภายในสถานศึกษา 1.2) วางแผนจัดกิจกรรมแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา 2) ดำเนินการแนะแนวและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา โดย 2.1) ประสานความร่วมมือกับฝ่ายปกครอง ครูที่ปรึกษาและครูทุกคน เพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือจัดกิจกรรมตามแผน 2.2) จัดกิจกรรมแนะแนววิชาการและวิชาชีพตามแผนที่วางไว้ 3) ติดตามและประเมินผลระบบและกระบวนการแนะแนวในสถานศึกษา 3.1) จัดทำ

เครื่องมือประเมินผลระบบแนะแนวให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และกิจกรรม 3.2) ดำเนินการติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 4) ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสพการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา โดย 4.1) รวบรวมข้อมูลสถานศึกษาที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนะแนวดีเด่นเป็น แบบอย่างได้ 4.2) ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนวดีเด่น 4.3) พัฒนาระบบแนะแนวภายในสถานศึกษา แนวทางการดำเนินงาน

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 51-52) กล่าวถึง ขอบข่ายงานแนะแนว ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบ สำคัญโดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน 2) จัดระบบงานและโครงสร้างงานแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของ สถานศึกษาให้เกิดชัดเจน 3) ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีบทบาท เห็นคุณค่าของการแนะแนวและดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน 4) ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว เรียนเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนและเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน 5) คัดเลือก บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว 6) ดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่าง เป็นระบบ 7) ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน 8) ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน 9) เชื่อมโยงงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

รัชชวัญ ภูษาแก้ว (2557, หน้า 114) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนว มี 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาให้ตรงตามศักยภาพของ ตนเองรู้จักแสวงหาข้อมูลและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการศึกษาต่อไปได้อย่างเหมาะสม 2) ด้าน อาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจโลกของงานและการประกอบอาชีพ ที่มีความหลากหลาย และ มีแนวทางวางแผนในการประกอบอาชีพตามความสนใจ และความถนัดของตนเอง 3) ด้านส่วนตัว และสังคม มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักตนเองเกิดทักษะที่ใช้ในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2557, ย่อหน้า 4) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะ แนว ว่ามี 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องการศึกษาต่อรู้จักการแสวงหา ข้อมูลทางด้านการศึกษาเพื่อประกอบการวางแผนการศึกษาต่อไปที่ตรงกับความต้องการของตนเอง 2) ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่หลากหลาย มีความรู้ความ เข้าใจต่ออาชีพสุจริต และสามารถวางแผนการประกอบอาชีพที่ตรงกับความสนใจของตนเองได้ 3) ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ ผู้เรียนมีความเข้าใจในศักยภาพของตนเอง และเห็นคุณค่าของผู้อื่น

สุภรณ์ แซ่ตระกูล (2557, ย่อหน้า 2) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนวว่า ครอบคลุมงาน 3 ด้าน คือ 1) การจัดบริการแนะแนวตามศาสตร์ของการแนะแนว 2) การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) การประสานกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งงานแต่ละด้านมีภารกิจตามลักษณะงานและมีความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันอย่างกลมกลืน

กระทรวงศึกษาธิการ (2558, หน้า 12) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนว คือ 1) ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพมีนิสัยใฝ่เรียนรู้มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม 2) ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตมีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ ตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ 3) ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ฉันท ธาดทอง (2559, หน้า 113) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนว ดังนี้ 1) การแนะแนวการศึกษา (educational guidance) เป็นการแนะแนวนักเรียนด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในสถานศึกษาปัจจุบันที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ขณะนั้น 2) การแนะแนวการศึกษาต่อและอาชีพ (vocational guidance) เป็นการแนะแนวนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการเตรียมตัวประกอบอาชีพ หลังจากที่นักเรียนเรียนจบการศึกษา 3) การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (personal and social guidance) เป็นการแนะแนวนักเรียนที่จะช่วยให้มีชีวิตการเป็นอยู่ที่มีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจมีอารมณ์มั่นคง

สุนิสา วงศ์อารีย์ (2559 หน้า 26-27) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนวว่า การที่สถานศึกษามีกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำผู้เรียนด้านการศึกษาให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่วันที่เข้าสู่สถานศึกษามีขอบข่าย 5 บริการ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง โรงเรียนที่จะดำเนินงานแนะแนวอย่างได้ผลต้องจัดให้มีงานต่างๆ ครบทั้ง 5 บริการ คือ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นงานรวบรวมรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับตัวผู้เรียนในเรื่องความสนใจ ความสามารถ ความถนัด เจตคติ ลักษณะนิสัย อารมณ์ พร้อมทั้งสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน เช่น สภาพความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในบ้าน อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว ทั้งนี้ เพื่อให้ครูรู้จักผู้เรียนและผู้เรียนรู้จักตนเองมากที่สุดเท่าที่จะมากได้เพื่อนำเอา ข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการแนะแนว 2) บริการสนเทศเป็นงานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจในด้านการศึกษาอาชีพ และสังคมอย่างกว้างขวางสามารถ

นำความรู้ความเข้าใจ เหล่านั้นไปพิจารณาและตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาการประกอบอาชีพ และปรับปรุงบุคลิกภาพได้อย่างเหมาะสม 3) บริการให้คำปรึกษาเป็นการพูดคุยที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ ตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การป้องกันปัญหา ตัดสินใจแก้ปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่ตนเอง บรรณาอย่างเหมาะสม โดยที่ผู้เรียนซึ่งได้รับการบริการให้คำปรึกษาพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะ เกิดขึ้นตามมาหลังจากการตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของตน 4) บริการจัดวางตัวบุคคลเป็น งานที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การฝึกฝน หรือการสงเคราะห์ช่วยเหลือตามควรแก่กรณี ขณะที่อยู่ในโรงเรียนหรือออกจากโรงเรียนไปแล้ว 5) บริการติดตามผล เป็นงานติดตามผลการดำเนิน บริการต่างๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ในการช่วยผู้เรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่างๆ ได้อย่าง เหมาะสม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและงานอื่นๆ ของ สถานศึกษา

โรงเรียนฉิมพลีวิทยา (2560, ย่อหน้า 2) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนว สถานศึกษามีกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำผู้เรียนด้านการศึกษาให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่วันที่เข้าสู่ สถานศึกษา มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียน อย่างเต็มตามศักยภาพรู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้ อย่างมีประสิทธิภาพมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อ ได้อย่างเหมาะสม 2) ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้านรู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่าง หลากหลายมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพสามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ ตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ 3) ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและ เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดล้อม มีภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมี คุณภาพมีทักษะชีวิตและสามารถปรับตัวดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2562, หน้า 1) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนว มีองค์ ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตาม ศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมี ประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่าง เหมาะสม 2) ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่าง หลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพสามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ ตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ 3) ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและ เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะ ชีวิต สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เมเยอร์ส (Meyers, 2005, p.52) กล่าวถึงขอบข่ายงานแนะแนว สามารถสรุปองค์ประกอบของกิจกรรมแนะแนว ดังนี้ 1) ด้านการสำรวจข้อมูล 2) ด้านข้อมูลสารสนเทศ 3) ด้านการจัดวางตัวบุคคล 4) ด้านการให้คำปรึกษา

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการแนะแนว คือ สถานศึกษามีกระบวนการให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนด้านการศึกษาให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่วันที่เข้าสู่สถานศึกษา มีแนวทางการดำเนินการแนะแนวอย่างชัดเจน มีกระบวนการช่วยเหลือให้ผู้เรียน มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เป็นระบบและเข้มแข็ง สถานศึกษามีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความถนัด และความสามารถของตนเองด้วยกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้ สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ครูสามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนด้านการดำรงชีวิตผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล รวมถึงมีการติดตามผลการให้คำปรึกษาของครูแก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและการดำรงชีวิต จากนั้นครูนำผลการติดตาม ไปปรับปรุงพัฒนาการแนะแนวภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาผู้เรียนต่อไปได้

6. การนิเทศ

6.1 ความหมายของการนิเทศ

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการนิเทศ มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ภาวิดา ธาราสุทธิ (2550, หน้า 174) ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศการศึกษา คือกิจกรรมหรือความพยายามต่างๆ ของบุคลากรทางการศึกษาที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถ ของผู้ร่วมวิชาชีพ ให้ปฏิบัติการกิจทางด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนองนโยบายจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาก็เพื่อที่จะให้ครูมีคุณภาพการสอนที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 22) ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารการศึกษาเพื่อเป็นการชี้แนะ ปรับปรุง ให้ความช่วยเหลือครู บุคลากรทางการศึกษา ในด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 107) ให้ความหมายการนิเทศว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร/ผู้นิเทศกับครูเพื่อดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

วารุณีย์ วงศ์ศรีชา (2557, หน้า 11) ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 9 -11) ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การศึกษาระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย ประเมินผลระบบ และกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดกระบวนการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา

ศุภวรรณ สัจจิตบูล (2560, หน้า 207) ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศการศึกษาในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศการนิเทศที่เป็นมิตร โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร ที่อยู่ในบริบทการเรียนรู้เดียวกัน โดยมุ่งเน้นการนิเทศที่เกิดจากความสมัครใจของครูผู้สอนในการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้ดีขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น ซึ่งทิศทางการนิเทศการสอนในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษาร่วมกัน ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง โดยผู้นิเทศจากภายนอกจะเป็นเพียงผู้ประสานงานมีกระบวนการนิเทศที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศภายในสถานศึกษา

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 157) ให้ความหมายของการนิเทศการสอนว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนครู เพื่อมุ่งยกระดับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ

ไพลิน พิงพิทยากุล (2562, หน้า 29) ให้ความหมายของการนิเทศการสอนว่า การนิเทศการสอน คือความพยายามที่จะช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนนำไปปรับปรุง พัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จรินทร์ อดุทธาหะ, และคนอื่นๆ (2563, หน้า 17 – 31) ให้ความหมายของการนิเทศว่า หมายถึง กระบวนการบริหารทางวิชาการอย่างสร้างสรรค์ ที่อาศัยการปฏิบัติงาน ร่วมกันของคณะครูและผู้บริหารโรงเรียน โดยอาศัยหลักธรรมชาติความเป็นกัลยาณมิตรได้แก่ ความมีน้ำใจ ร่วมทุกข์ร่วมสุข การช่วยเหลือเกื้อกูลการแนะแนวทางที่ถูกต้อง การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน โดยที่ครูได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยมุ่งหวังความสำเร็จเป็น กระบวนการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้เป็นการกระตุ้นให้ครูมีความเจริญเติบโต และมีความเข้มแข็งในการจัดการเรียนการสอน โดยผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วมมือกันโดยใช้เทคนิควิธีและกิจกรรมการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล มีความสามารถในการปฏิบัติงาน

และการควบคุมตรวจสอบ ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ มีการประสานสัมพันธ์และเสริมสร้างขวัญกำลังใจ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ คุณภาพการจัดการศึกษาของนักเรียนดีขึ้นกว่าเดิม

เบญจวรรณ กสิผล (2565, หน้า 32) ให้ความหมายของการนิเทศการสอนว่า การนิเทศ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับนักวิชาการการสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนและส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาชีพของครู

กูด (Good, 1973, p.374) ให้ความหมายของการนิเทศว่า เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

แฮร์ริส (Harris, 1985, p.10) ให้ความหมายของการนิเทศว่า หมายถึง สิ่งที่เป็นบุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนเป็นสำคัญ

สเปียร์ (Spears, 1998, p.114) ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครูได้ช่วยตนเองได้

กลิคแมน (Glickman, 2004, p.7) ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง หน้าที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกการเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน

กลิคแมน, กอร์ดอน, และโรส-กอร์ดอน (Glickman, Gordon, & Ross-Gordon, 2007, p.6) ให้ความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศ หมายถึง หน้าที่ของทางโรงเรียนที่จะต้องปรับปรุงการสอน โดยให้ความช่วยเหลือ โดยตรงกับครูการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการทำงานร่วมกัน การพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่ม และการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา กระบวนการทำงานระหว่างผู้บริหารและเพื่อนครูร่วมกันให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาความสามารถให้ครูมีคุณภาพที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้นอีกทั้งยังเป็นการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นด้วยการติดตาม การดำเนินงานของครูตามหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูด้านเทคโนโลยี สื่อการสอนให้เพียงพอ เพื่อให้บุคลากรสามารถปรับตัวให้เข้ากับ

สภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์อันนี้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันด้านการดำเนินงานและการวัดและประเมินผล

6.2 ขอบข่ายของการนิเทศ

ในการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายของการนิเทศ มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 33) กล่าวถึงขอบข่ายการนิเทศ ดังนี้ 1) ศึกษากระบวนการนิเทศงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดย 1.1) ร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา 1.2) ร่วมวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา 1.3) จัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน 2) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย โดย 2.1) สร้างความตระหนักความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง 2.2) กำหนดปฏิทินการนิเทศ 2.3) ดำเนินการตามแผนนิเทศ 3) ประเมินผลระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดย 1) ตั้งคณะกรรมการประเมินผลการนิเทศ 2) จัดทำเครื่องมือประเมินผลการนิเทศ 3) ประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง 4) ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดย 4.1) ขอความร่วมมือเป็นวิทยากรพัฒนาผู้นิเทศเกี่ยวกับความรู้และทักษะการนิเทศ งานวิชาการ การเรียนการสอนและการสร้างเครื่องมือนิเทศ 4.2) ขอความร่วมมือประเมินระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา 5) แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดการระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา โดย 5.1) รวบรวมข้อมูลสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น 5.2) พัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหารแบบกัลยาณมิตรหรือระหว่างครูผู้สอน ศึกษาสถานการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเชื่อมโยงกับองค์ความรู้และประสบการณ์เดิม 5.3) ปรับปรุง พัฒนาองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องจนเกิดผลดีต่อการจัดประสบการณ์ 5.4) แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ระหว่างครู กลุ่มสาระ สถานศึกษาหรือสถาบันอื่นๆ เรียนรู้

ภิชาวิชัย ยางงาม (2564, หน้า 41) กล่าวถึงขอบข่ายของงานการนิเทศภายในสถานศึกษาว่า ขอบข่ายของงานนิเทศ เป็นงานเกี่ยวกับการออกแบบปรับปรุงพัฒนาการด้านการเรียนการสอน และเป็นความต้องการของผู้เรียน การนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรอย่างถูกต้อง และเหมาะสมการนิเทศ เกี่ยวกับการเลือกสรรบุคลากร บุคลากรการนิเทศเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การนิเทศ เกี่ยวกับการจัดทำวัสดุอุปกรณ์สอน การจัดอบรมบุคลากรประจำการ การปฐมนิเทศ งานนิเทศ การบริการพิเศษ งานนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชน งานประเมินผล

แฮร์ริส (Harris, 1985, pp.10-12) กล่าวถึงขอบข่ายของงานการนิเทศภายในว่า ขอบข่ายงานการนิเทศในสถานศึกษา มี 10 ประการ ดังนี้ 1) งานนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรที่เป็นงานเกี่ยวกับการออกแบบปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอน หลักสูตรอาชีวศึกษา ควรได้รับการพิจารณาถึงความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความต้องการของผู้เรียนประกอบด้วย 2) การนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ การแปลความหมายของหลักสูตรเป็นพฤติกรรมการเรียนการสอน การแนะนำการใช้ หลักสูตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม 3) การนิเทศเกี่ยวกับการเลือกสรรบุคลากร เป็นการจัดให้มีคณะบุคคลเพื่อรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการคัดเลือก บรรจุ การทดสอบ และการพัฒนาบุคลากร 4) การนิเทศเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การจัดให้มีวัสดุ และสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความจำเป็นในการใช้การจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 5) การนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การจัดซื้อและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการเรียนการสอน 6) การจัดอบรมบุคลากรประจำการจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความก้าวหน้า และก้าวหน้าการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี 7) การปฐมนิเทศจัดให้ความรู้เบื้องต้นกับผู้สอนใหม่ เพื่อให้สามารถเข้าใจและสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน 8) งานนิเทศการบริการพิเศษเป็นการจัดบริการอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งงาน ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักการ นโยบายแนวปฏิบัติในการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษา 9) งานนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชน เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนให้มีความเข้าใจรวมทั้งการดำเนินงานด้านการบริการการศึกษาให้กับชุมชน 10) งานประเมินผล เป็นการประเมินผลการสอนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า ขอบข่ายงานการนิเทศ คือ ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของครูอย่างสม่ำเสมอ มีการอำนวยความสะดวกด้าน สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้ครู เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงรูปแบบการสอนตามคำแนะนำของผู้บริหารและตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกับครูด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านการนิเทศ หากสถานศึกษามีกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จะสามารถนำผลการนิเทศ มาปรับปรุง พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาผ่านกระบวนการนิเทศได้

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

7.1 ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ชาญชัย อาจิณสมภาร (2544, หน้า 139) ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ว่า การศึกษาวิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดสำหรับการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศในสังคมประชาธิปไตย การวิจัยมีประโยชน์ต่อการทดสอบแนวความคิด การตอบคำถาม การแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจ ผู้บริหารอาจต้องการรู้กระบวนการที่ดีที่สุดในการจัดกลุ่มนักเรียนหรือหาสาเหตุที่นักเรียนสอบตก สาเหตุการออกกลางคัน การวิจัยนั้นสามารถให้คำตอบกับสิ่งเหล่านี้และปัญหาอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกันได้ ก่อนที่ผู้บริหารจะแก้ปัญหาใดๆ จะต้องดูผลการวิจัยก่อนที่จะแก้ปัญหา เพื่อให้การแก้ปัญหานั้นๆ ได้ผลจริงๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 31) ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ดังนี้ 1) ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และการนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา 2) ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ 3) ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและผลงานวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในความรับผิดชอบ 5) สร้างเครือข่ายในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และส่วนกลาง 6) วิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555, หน้า 115) ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการวิจัยในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) เพื่อแสวงหาแนวทางและเทคนิควิธีการในการบริหารจัดการตามภารกิจสถานศึกษา 2) เพื่อแสวงหาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและศักยภาพของนักเรียน 3) เพื่อทำให้การเรียนรู้ที่มีหลักการและเหตุผลด้วยตนเองซึ่ง นำไปสู่ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 45) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ว่าการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ 1) กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2) พัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการจัดการจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหาการผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ 3) พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย 4) รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 93) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2557, หน้า 23)) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การวิจัยปฏิบัติการที่มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวางแผนแก้ปัญหา โดยศึกษาสภาพการณ์หรือปัญหาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและครูแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการแก้ปัญหาหรือพัฒนา สังเกตผลหรือตรวจสอบผลการแก้ปัญหาและสะท้อนผลกลับต่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียนเพื่อหาทางปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนบรรลุผลสำเร็จของการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 39) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การพัฒนาเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงเพื่อให้เกิดเป็นนวัตกรรม หรือวิธีการใหม่ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการวิจัยในชั้นเรียน คือการวิจัยที่กระทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อนำเอาผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น

อภิชา พุ่มพวง (2559, หน้า 39) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เหมาะสม การแสวงหาวิธีการแนวทางหรือนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายในการแก้ปัญหการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยทางการศึกษากับสถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 76) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจัย การจัดการการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้การประสานความร่วมมือ การเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษาองค์กร หน่วยงานอื่นๆ

เกตกนก สวคำข้าว (2561, หน้า 30) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงเพื่อให้เกิดนวัตกรรม หรือวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 39) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการทำงานวิจัย โดยครูผู้สอนแต่ละรายวิชาเป็นผู้จัดทำเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และพัฒนาส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น

จิรารัตน์ กระจำนดี (2562, หน้า 25) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การวิจัยที่ดำเนินการโดยครูผู้สอน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยใช้นวัตกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและมีความสัมพันธ์อย่างเป็นจริงกับปัญหา

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 258) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า “การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กล่าวได้ว่า คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการของครูในการค้นหาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน กำหนดจุดมุ่งหมาย และวางแผนดำเนินการเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและเชื่อถือได้ มุ่งสู่การพัฒนาประสิทธิภาพด้านการสอนและการเรียนรู้”

ไพลิน พิงพิทยากุล (2562, หน้า 22) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นภาระงานหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา โดยผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันแสวงหาวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ นำปัญหาที่พบมาแก้ไขเพื่อนำมาพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า กระบวนการค้นหาเพื่อแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน กำหนดจุดมุ่งหมาย วางแผนการดำเนินการให้ได้ข้อมูล เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา โดยครูผู้สอนเป็นผู้ศึกษา วิเคราะห์ นอกจากจะนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูแล้ว ยังเป็นการประสานความร่วมมือภายในสถานศึกษา รวมถึงมีการเผยแพร่ผลการวิจัยภายในสถานศึกษาหรือแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7.2 ขอบข่ายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กาญจนา วัฒนา (2545, หน้า 83) กล่าวถึงขอบข่ายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า ขอบข่ายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการวิจัยปัญหาของนักเรียนในห้องเรียนโดยครูผู้สอนและมีเป้าหมายสำคัญ คือการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญ ได้แก่ การจัดประสบการณ์หรือจัดการเรียนรู้และสร้างสื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2547, หน้า 6) กล่าวถึงขอบข่ายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้ 1) สถานศึกษาต้องศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน การบริหารการจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา 2) ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย 4) เผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 33) กล่าวว่าขอบข่ายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้ 1) ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และการนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา 2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ 3) ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ 5) สร้างเครือข่ายในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และส่วนกลาง 6) วิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 31) กล่าวว่าขอบข่ายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายและใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) พัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยมาเกี่ยวข้องในการเรียนที่ซับซ้อน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา ผสานความรู้แบบสหวิทยาการและแนวทางการเรียนรู้ที่ตนเองสนใจ 3) พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย 4) รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนผ่านกระบวนการวิจัย โดยมีจุดมุ่งหมาย และแผนการดำเนินการวิจัยอย่างชัดเจนที่จะสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพในด้านงานวิชาการ สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างภายในและภายนอกสถานศึกษา หรืออาจมีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลการวิจัยร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก

8. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

8.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

จิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 135) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง เครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครองชุมชนว่าสถานศึกษาได้ดำเนินงานจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 59) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษามากน้อย

อภิชา พุ่มพวง (2559, หน้า 49) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา มากน้อยเพียงใด การประกันคุณภาพภายในตามสารบบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 77) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 42) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การรับรองการให้การศึกษาซึ่งจะต้องให้ผู้รับบริการเกิดความพอใจ หมายถึง ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และบุคลากรในองค์กร ด้วยกระบวนการวางแผนและจัดการเพื่อให้เกิดผลผลิตที่เป็นไปตามคาดหวังของสังคมและหลักสูตร

จิรารัตน์ กระจำนดี (2562, หน้า 33) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมาย วางแผนการประกันคุณภาพ การปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐาน

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, หน้า 354) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยคำนึงถึงมาตรฐาน การติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการ

มยุรี วรวรรณ (2563, หน้า 18) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด โดยบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือทำตามแผนทุกขั้นตอน มีการบันทึกและติดตามตรวจสอบผลงานหาจุดเด่นจุดที่ต้องปรับปรุงแผนงานนั้นๆ ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) การรายงานผลการประเมินตนเอง

สรุปได้ว่า การดำเนินการตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยการติดตาม ประเมินผลจากบุคลากรของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแล เพื่อนำผลกลับมาพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด เริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานร่วมกันของทุกฝ่ายในสถานศึกษา การวางแผนยุทธศาสตร์และกระบวนการในการปฏิบัติงาน การรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดควรพัฒนา จากนั้นนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข ให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น

8.2 ขอบข่ายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2543, หน้า 35 - 36) กล่าวถึงขอบข่ายของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา ได้แก่ 1.1) การกำหนดมาตรฐาน จัดทำมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต 1.2) การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา ดังนี้ พัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรการเรียนรู้พัฒนากระตุนใจให้ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นสร้างจิตสำนึก

ของผู้ปฏิบัติงานให้เห็นว่า การปรับปรุงคุณภาพจะต้องปรับปรุงอยู่เสมอ และเป็นหน้าที่ของทุกคน การเข้าเป็นสมาชิกของชมรมหรือสมาคมทางวิชาการ การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและสื่อการเรียนการสอนบริหารคุณภาพโดยมุ่งเน้นผลผลิตตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

2) การตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ 2.1) สถานศึกษาทบทวนคุณภาพภายในทุกปี และ 2.2) นำผลการทบทวนคุณภาพภายในมาดำเนินการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด 3) การประเมินคุณภาพสถานศึกษากำหนดให้มีการประเมินความก้าวหน้า มีการประเมินโครงการแผนงานแล้วนำผลมาพัฒนาจัดให้มีการประเมินคุณภาพจากภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐาน

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2547, หน้า 190 - 191) กล่าวถึงขอบข่ายการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินการตามภารกิจเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการนำไปสู่ระบบประกันคุณภาพ ดังนี้

1.1) การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิตปัจจัย และกระบวนการ 1.2) การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน ได้แก่ การดำเนินการจัดให้ปัจจัยต่างๆ มีมาตรฐาน เช่น พัฒนาอาจารย์ผู้สอน พัฒนาผู้บริหาร ปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนอื่นๆ รวมทั้งการจัดการองค์กรหรือคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของสถานศึกษาการปรับปรุงยุทธศาสตร์และกระบวนการทัศน์ในการปฏิบัติงานเป็นต้น

2) การตรวจสอบคุณภาพเป็นกระบวนการเพื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สภาพ จุดเด่น จุดด้อย และนำไปปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป ซึ่งประกอบด้วย

2.1) การประเมินความก้าวหน้าของสถานศึกษา และจัดทำรายงานต่อประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการโดยคณะกรรมการในสถานศึกษา จัดให้มีการตรวจสอบภายใน

2.2) การประเมินความก้าวหน้าจากองค์กรภายนอกเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

3) การประเมินคุณภาพ เป็นกระบวนการติดตามหรือตรวจสอบคุณภาพว่าถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้เพียงใด ซึ่งประกอบด้วย

3.1) การทบทวนคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานที่กำลังทำนั้นมีมาตรฐานแล้วหรือยังมีเรื่องใดที่ควรปรับปรุงให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน

3.2) การประเมินเพื่อขอรับรองมาตรฐานเป็นการขอรับรองจากองค์กรภายนอกโดยอาศัยเกณฑ์มาเป็นมาตรฐานในระดับสากล

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 53-54) กล่าวถึงขอบข่ายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

2) จัดทำแผนการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น

ระบุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ความสำเร็จของการพัฒนา วิธีการดำเนินงานที่มีหลักวิชาการและผลการวิจัยรับรอง งบประมาณ และทรัพยากร รวมทั้งแหล่งวิทยาการจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน โดยมีบุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบและร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อรองรับและดำเนินการ ทั้งนี้โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) จัดระบบการบริหารงานที่มีโครงสร้างชัดเจนและเอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในภายใน และจัดทำระบบสารสนเทศ ที่มีฐานข้อมูลอันเป็นปัจจุบันให้ครบถ้วนและเพียงพอ รวมถึงสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย 4) ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติจริงอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อทราบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และรายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้รับผิดชอบรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการพัฒนา และพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย 1 คน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย และพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายในจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงาน (SAR) เพื่อสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและการบริหารจัดการการศึกษาของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่นำไปสู่เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ในหนึ่งรอบปีการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 8) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร และนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผนพัฒนาพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2558, หน้า 10-11) กล่าวถึงขอบข่ายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินการตามภารกิจเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยยึดหลักการ 3 ประการ ดังนี้ 1) การกระจายอำนาจ (decentralization) โรงเรียนมีอิสระและมีความคล่องตัว ในการบริหารทั้งด้านการบริหารงานวิชาการงบประมาณบุคลากร และทรัพยากรการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอนการจัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความต้องการของ สังคมและชุมชน 2) การมีส่วนร่วมในการทำงาน (participation) แนวคิดนี้เป็นการมุ่งให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยมีส่วนร่วมกันคิดตัดสินใจสนับสนุน ส่งเสริมและติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจใน

ความสำเร็จของโรงเรียน 3) การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเป็นเป้าหมายที่ต้องรับรู้ร่วมกันเพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินการของโรงเรียนว่าสามารถ นำพานักเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้โรงเรียนต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้ อย่างเป็นรูปธรรมมีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็น สัญญาประชาคมเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียนตระหนักถึงเป้าหมายและ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนสำคัญ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงหลักการ 3 ประการคือ หลักการกระจาย อำนาจหลักการมีส่วนร่วมและการแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบ ได้กับผลการดำเนินงานของ โรงเรียน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การดำเนินการตาม ภารกิจเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา และได้รับการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการประกันคุณภาพจากบุคคลภายในสถานศึกษาร่วมถึงจาก ดันสังกัดอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกปี จากนั้นสถานศึกษามีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาพัฒนา สถานศึกษาให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น ด้วยการกำหนดมาตรฐานอย่างชัดเจน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมใน การวางแผนกลยุทธ์ การวางแผนการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ที่สถานศึกษาตั้งไว้ จากนั้นมี การเก็บรวบรวมผลการดำเนินการในทุกฝ่าย เพื่อนำมาวิเคราะห์คุณภาพของสถานศึกษาเป็นประจำ ในทุกปี จากนั้นนำผลการวิเคราะห์คุณภาพภายในและภายนอกมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาปีถัดไป และยังเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างเหมาะสม เมื่อสถานศึกษามีการพัฒนาจุดเด่นของสถานศึกษาแล้วสถานศึกษาจะสามารถปรับ มาตรฐานการประกันภายในสถานศึกษาให้สูงขึ้นหรือสามารถรักษามาตรฐานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาในทุกๆ ปีได้

ข้อมูลของบริบทสหวิทยาเขตพระพุทธรูปเมืองสระบุรี

1. ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

ในปี 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จัดตั้งขึ้นตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม 2564 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 62 เขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี แบ่งเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาออกมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี)

สพฐ. ได้มีคำสั่งที่ 1319/2564 ลว. 27 สิงหาคม 2564 แต่งตั้งให้นางสาวมะลิวัน มาเหง่า มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ท่านแรก เพื่อ บริหารการจัดการศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสระบุรี ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าส่วนราชการ พ่อค้าคหบดี ในจังหวัด ร่วมด้วยช่วยกันจัดตั้งศูนย์ประสานงานเบื้องต้น ในการบริหารการศึกษา และ ที่ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ ศูนย์ราชการจังหวัดสระบุรี ชั้น 2 ตำบลตะกุด อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี 18000 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 21 โรงเรียน

ผู้บริหาร

28 มกราคม 2564 – 26 สิงหาคม 2564 ดร.ทวน เทียงเจริญ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

27 สิงหาคม 2564 – ปัจจุบัน ดร.มะลิวัน มาเหง่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

2. การแบ่งสหวิทยาเขตในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี มีโรงเรียนในสังกัด ทั้งหมด 21 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 วิทยาเขต ประกอบด้วย 1) สหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมือง สระบุรี มีโรงเรียนในสังกัด 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สระบุรี โรงเรียนสุธีวิทยา โรงเรียนพระพุทธบาท “พลาณกุลวิทยา” โรงเรียนหนองโดนวิทยา 2) สหวิทยาเขตปทุมธานี มีโรงเรียนในสังกัด 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนเสาไห้ “วิมลวิทยา” โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกุล” โรงเรียนโคกระทอนกิตติคุณวิทยา โรงเรียนดอนพุดวิทยา 3) สหวิทยาเขตบุรพา มีโรงเรียนในสังกัด 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนแก่งคอย โรงเรียนมวกเหล็ก โรงเรียนวังม่วงวิทยาคม โรงเรียนชัยน้อยเหนือวิทยาคม โรงเรียนบ้านท่ามะปราง โรงเรียนสองคอนวิทยาคม 4) สหวิทยาเขตเบญจมิตร มีโรงเรียนในสังกัด 5 โรงเรียน คือ โรงเรียน หนองแค “สรกิจพิทยา” โรงเรียนประเทียวิทยาคม โรงเรียนหนองแขงวิทยา โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษาพัฒนาการ สระบุรี โรงเรียนหินกองวิทยาคม

บทบาทหน้าที่ คณะกรรมการบริหารสหวิทยาเขต มีอำนาจ ดังนี้

1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนในสหวิทยาเขตให้เป็นปัจจุบันและ สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด
2. กำหนดมาตรฐานวิชาการและเป้าหมายการพัฒนาทางวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขต
3. จัดทำแผนการรับนักเรียนภายในสหวิทยาเขตให้สอดคล้องกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ

4. ให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเพื่อการใช้ทรัพยากรบุคลากรร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขต

5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียนของโรงเรียน ในสหวิทยาเขต

6. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสหวิทยาเขตและรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

7. เสนอแนวทางของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไปต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เพื่อพิจารณาให้การสนับสนุนสหวิทยาเขตในการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการจัดการมัธยมศึกษา สู่สากล

8. สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในสหวิทยาเขตโดยคำนึงถึงผลคุณภาพที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญ

9. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีมอบหมาย

3. ข้อมูลโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี

โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม

เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ตั้งอยู่ในตัวจังหวัดสระบุรี เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตั้งอยู่ที่ 532 ถนนพหลโยธิน ตำบลปากเปรี้ยว อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์ 18000 ในปีการศึกษา 2565 มีบุคลากร 189 คน และนักเรียน 3,965 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนสระบุรีวิทยาคมเป็นโรงเรียนที่มีความเป็นมาและเรื่องราวในอดีตสืบเนื่องมา กว่า 120 ปี ด้วยการรวมสถาบันการศึกษา 2 สถาบันเข้าด้วยกัน คือ โรงเรียนประจำจังหวัดสระบุรี หรือโรงเรียนสระบุรี (ส.บ.1) กับโรงเรียนสหายหญิง หรือโรงเรียนสตรีสระบุรี "สหายหญิง" (ส.2)

วิสัยทัศน์

"ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพได้มาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานสากล"

ผลการประเมินคุณภาพภายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ในปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคมจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลผู้เรียนนั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 มีความสามารถในการคิดคำนวณ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถอภิปราย

และเปลี่ยนความคิดเห็นและสามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสม กับวัยและระดับชั้น สูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม สร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ ชิ้นงาน ผลงาน โครงการโดยใช้เทคโนโลยีภายใต้สถานการณ์ที่มีข้อจำกัด ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างดี อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด มีความภูมิใจในท้องถิ่นและ ความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สระบุรี

เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตั้งอยู่ที่ 42 หมู่ 4 ตำบลปากข้าวสาร อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์ 18000 ในปีการศึกษา 2567 มีบุคลากร 87 คน และนักเรียน 1,425 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสระบุรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สระบุรี เริ่มก่อตั้งขึ้นโดยใช้ชื่อโรงเรียนปากเพรียว วิทยาคม โดยใช้สถานที่ในการเรียนการสอนที่วัดสุวรรณคีรี ได้รับความอนุเคราะห์ที่ดินจากจังหวัด ทหารบก สระบุรี ได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียน การก่อสร้างแล้วเสร็จ จึงได้ย้ายที่เรียนจากวัด สุวรรณคีรี มาเรียนที่อาคาร 328 ล/30 พิเศษในวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2539 จากนั้น โรงเรียนได้ พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อมาโรงเรียนได้เข้าเป็นเครือข่ายโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยความ เห็นชอบจากสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมาคม ผู้ปกครองและครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยการสนับสนุนจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนปากเพรียววิทยาคมชมรมครูและผู้บริหาร โดยใช้ ชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สระบุรี เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2549 เข้าเป็นเครือข่าย ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ลำดับที่ 8

วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนานักเรียนให้เก่ง ดี มีภาวะผู้นำ ก้าวล้ำเทคโนโลยี บนวิถีความเป็นไทย สู่การ เป็นพลเมืองโลก

ผลการประเมินคุณภาพภายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จุดเด่น

1. นักเรียนมีความสามารถในแต่ละด้านแตกต่างกัน นักเรียนมีความสามารถทางด้าน กีฬานักกีฬา ฮอกกี้ ได้รับรางวัลในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค แข่งขันชนะเลิศระดับประเทศ และ ระดับนานาชาติ นักเรียนมีความสามารถด้านโครงงานวิทยาศาสตร์ โครงงานจิตอาสา

2. โรงเรียนสามารถพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เป็นห้องเรียนคุณภาพได้หลายสาขาวิชา มีสื่อ เทคโนโลยีที่ครูสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ทั้งในระบบ online และ onsite นอกจากนี้โรงเรียนยังได้ พัฒนาอาคารสถานที่ให้สวยงาม เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่มีชีวิต และสามารถกำหนดเป็นเอกลักษณ์ ของโรงเรียน “สวนสวย กุหลาบงาม”

จุดที่ควรพัฒนา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2565 ในระดับ ม.3 และ ม.6 ลดลงในบางรายวิชา
2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละรายวิชา ควรมีการบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผน
3. การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนในห้องเรียน

โรงเรียนสุริยวิทยา

เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตั้งอยู่ที่ 50 หมู่ 5 ตำบลพระพุทธรบาท อำเภพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์ 18120 ในปีการศึกษา 2567 มีบุคลากร 63 คน และนักเรียน 1,280 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสระบุรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนสุริยวิทยา เป็นโรงเรียนประจำอำเภพระพุทธรบาท โดยมีชื่อตามสมณะศักดิ์ของ "พระสุริยนาจารย์" (พระธรรมวิธานทร) อดีตเจ้าอาวาสวัดพระพุทธรบาท ในครั้งแรก ได้ใช้อาคารของวัดเป็นที่เรียน มีนักเรียนจำนวน 44 คน เมื่อสร้างอาคารเรียนแล้ว ได้ตกลงแลกเปลี่ยน อาคารเรียนกับโรงเรียนประชาสงเคราะห์รังสรรค์ ซึ่งอยู่ใกล้ๆกัน แต่มีเนื้อที่น้อยกว่า

วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย มีทักษะที่จำเป็น ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา”

เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตั้งอยู่ที่ 60/2 หมู่ 4 ตำบลพุทรา อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี 18120 ในปีการศึกษา 2567 มีบุคลากร 21 คน และนักเรียน 326 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2514 โดยพระครูสังวรธรรมานุวัตร (หลวงปู่พล ธมมปาโล) อดีตเจ้าอาวาสวัดหนองคณทิ ได้บริจาคเงินซื้อที่ดิน และจัดสร้างอาคารเรียนแบบตึก 1 ชั้น 8 ห้องเรียน แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2514 นอกจากนั้นพระครูสังวรธรรมานุวัตร ได้จัดซื้ออุปกรณ์การศึกษา มอบให้กับโรงเรียน

วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2515 เปิดทำการสอนเป็นสาขาของโรงเรียนสุวีวิทยา มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 17 คน และให้ นายอำนวย สาระทัน จากโรงเรียนสุวีวิทยา รักษาการครูใหญ่ ต่อมากรมสามัญศึกษา ได้อนุมัติให้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล เปิดทำการสอนเป็นเอกเทศ เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2561

วิสัยทัศน์

โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” จัดการศึกษาโดยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมและคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน สืบสานวัฒนธรรมไทย ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการประเมินคุณภาพภายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จุดเด่น

นักเรียนโรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” มีความสามารถในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนมีค่าร้อยละ ระดับ 96.01 โดยนักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระดับยอดเยี่ยม มีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพอยู่ในระดับยอดเยี่ยมและนักเรียนโรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ได้แก่การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนดความภูมิใจในท้องถิ่นและการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

จุดที่ควรพัฒนา

พัฒนาตัวบ่งชี้ต่อไปนี้มีพัฒนาการระดับยอดเยี่ยมขึ้นไปอีกได้แก่ความสามารถในการอ่าน การเขียนการสื่อสารและการคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนหนองโดนวิทยา

เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตั้งอยู่ที่ 235 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโดน อำเภอนองโดน จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์ 18190 ในปีการศึกษา 2567 มีบุคลากร 15 คน และนักเรียน 127 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสระบุรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การก่อตั้งโรงเรียนหนองโดนวิทยา เริ่มต้นจากที่พระประจวบ อัครมโณ เจ้าอาวาสวัดคลองบุญ ในขณะนั้น บริจาคที่ดินของวัดบริเวณหมู่ที่ 4 ตำบลหนองโดน จำนวน 12 ไร่ 3 งาน และชาวหนองโดน ซึ่งมีนาย โกวิท โฉมวัฒนา เป็นผู้นำเสนอเรื่องต่อนางพุลศรี สุตบรรทัด ส.ส. จังหวัดสระบุรี กระทรวงศึกษาธิการ อนุมัติจัดตั้งเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2514 พร้อมกับให้ปลูกสร้างอาคารแบบ 216 จำนวน 1 หลัง 6 ห้องเรียน

วิสัยทัศน์

โรงเรียนหนองโดนวิทยามุ่งจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม ดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นิยมความเป็นไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

ผลการประเมินคุณภาพภายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จุดเด่น

ด้านผลการจัดการศึกษา

ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรงและมีสรีรภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน มีสุนทรียภาพ ด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นนักเรียนที่ดี ของโรงเรียนและมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม มีความสนใจใฝ่รู้และ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการ มีการพัฒนาตนเองในวิชาที่สอน อย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยแห่งวิชาชีพครู มุ่งมั่น และอุทิศตนในการจัดการเรียนการสอน ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู

จุดที่ควรพัฒนา

ด้านผลการจัดการศึกษา

ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ครูควรพัฒนาวิธีสอน / เทคนิคการสอนให้หลากหลายให้เหมาะสมกับธรรมชาติของ วิชา ควรวิเคราะห์ ผู้เรียนเพื่อออกแบบการสอนให้เด่นชัด ควรพัฒนาสื่อ / ใช้สื่อการเรียนการสอนให้ หลากหลายยิ่งขึ้น อีกทั้งประเภท อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม สื่อโสตทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ และ ควรทำวิจัยในชั้นเรียนเมื่อผู้เรียนไม่ผ่าน จุดประสงค์การเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุทธิศร คำมะโน (2559, หน้า 1-14) ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า 1) ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่ม สหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ

ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงที่สุด และรองลงคือด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่คือ 3.1) การขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน 3.2) ขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ และ 3.3) ขาดความรู้ความชำนาญในการผลิตและใช้สื่อที่ทันสมัยตามลำดับ 4) แนวทางในการพัฒนามองค์ประกอบหลักๆ 5 ประการ ได้แก่ 4.1) ควรจัดประชุมฝ่ายบริหารในการกำหนดภาระงานที่ชัดเจน 4.2) จัดภาระงานให้ตรงกับความรู้ และความสามารถของครู 4.3) “คืนครูให้นักเรียน” โดยการลดภาระงานอื่นที่ไม่สำคัญออกไป และ 4.4) จัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนให้เพียงพอเพื่อที่ครูจะได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ และมีโอกาสได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดหางบประมาณเพื่อที่จะได้นำมาสนับสนุนให้ครูได้จัดทำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรชา ใจกล้า (2561, หน้า 141 - 156) ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครู ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนก ตามประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ปีการศึกษา 2561 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน จำนวน 144 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .963 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความพึงพอใจของครู ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.79) และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูเพศชายมีระดับความพึงพอใจต่อการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยา เขตเมืองเกษปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 สูงกว่าครูเพศหญิง 3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สำนักงานเขต

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และรายด้านไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน

การดี อนันต์นาวิ, และณัฏฐนันท์ คำภู (2561, หน้า 112) ทำการศึกษา เรื่อง ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบรายคู่ โดยเทคนิคของเซฟเฟ การแจกแจงความถี่ และค่าสถิติ ร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบปัญหา งานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางสำคัญในการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ควรมีการประชุมวางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ที่สถานศึกษาตั้งไว้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมครู เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียน การสอน ควรมี การเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้เลือกสอนตามความถนัดของตนเอง และความต้องการของผู้เรียน ด้านการนิเทศภายในควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในของโรงเรียน และกำหนดปฏิทิน การนิเทศให้ชัดเจน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการวัดผลและประเมินผล การสร้างเครื่องมือในการวัดผลแบบ ต่างๆ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ควรจัดตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน ควบคุมดูแล ติดตาม การจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

ศิวพร ละหารเพชร (2562, หน้า 1-15) ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการ 2) เปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามสถานภาพส่วนบุคคล

3) ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 92 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 76 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนละ 3 คนรวม 228 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.86 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ ได้แก่ การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟชนิดความแปรปรวนทางเดียวผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ครูที่มีเพศและวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน 3) ผลการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย นำผลการประกันคุณภาพภายในมาพัฒนา สถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมจากผลการวิจัยสถานศึกษาควรจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครองชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน อย่างเหมาะสมปรับปรุงระบบสารสนเทศในการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนส่งเสริมให้ครู มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

จิตสุภา สง่าแสง (2564, หน้า 1) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชบุรี 2 ตามแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรม พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชบุรี 2 ตามแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรม 2) นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชบุรี 2 ตามแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรม ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 11 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 48 คน และครูผู้สอนจำนวน 167 คน รวมจำนวน 231 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เรื่องแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชบุรี 2 ตามแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรมและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชบุรี 2 ตามแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรม

โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (Modify Priority Needs Index: PNI [modified]) ฐานนิยม (Mode) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชบุรี 2 ตามแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมากที่สุด ตามลำดับ โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตร รองลงมาอันดับที่สอง คือ สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ รองลงมาอันดับที่สาม คือ การจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ การวัดและประเมินผล และด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดตามขอบข่ายแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรม คือ ด้านทักษะการทำงานในทีมที่มีความหลากหลาย รองลงมาอันดับที่สอง คือ ด้านทักษะการจัดการกับความคลุมเครือและการเปลี่ยนแปลง รองลงมาอันดับที่สาม คือ ด้านทักษะการเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม และด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม 2) แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชบุรี 2 ตามแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรม มีทั้งสิ้น 4 แนวทางหลัก ดังนี้ แนวทางที่ 1 ปฏิรูประบบการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้านทักษะการจัดการกับความคลุมเครือและการเปลี่ยนแปลง ในการแสดงออกทางพฤติกรรมข้ามวัฒนธรรม แนวทางที่ 2 พัฒนาสื่อการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านทักษะการทำงานในทีมที่มีความหลากหลาย แนวทางที่ 3 พัฒนาบรรยากาศสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานในทีมที่มีความหลากหลายและแนวทางที่ 4 พลิกโฉมระเบียบการวัดและประเมินผลของการเรียนรู้ที่ครอบคลุมตัวชี้วัดด้านทักษะการทำงานในทีมที่มีความหลากหลาย

ศิริพร ศรีวงษ์ญาติดี, และคนอื่นๆ (2564, หน้า 1 - 9) ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตธรรมจักร ตามแนวคิดจรรยาวัตร พบว่าการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตธรรมจักร ตามแนวคิดจรรยาวัตร 2) เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนในสหวิทยาเขตธรรมจักร ตามแนวคิดจรรยาวัตร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบแบบบรรยาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสหวิทยาเขตธรรมจักร และผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครู โรงเรียนในสหวิทยาเขตธรรมจักร รวมทั้งสิ้นจำนวน 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ฐานนิยม และใช้เทคนิคดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI [modified]) ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) การพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตธรรมจักรตาม

แนวคิดจรรยาวัชระ ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร และการวัดและประเมินผลตามลำดับ ซึ่งองค์ประกอบจรรยาวัชระที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การคิดขั้นสูง

2) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตธรรมจักร ตามแนวคิดจรรยาวัชระ โดยนำเสนอตามลำดับความต้องการจำเป็น 4 อันดับ มีทั้งหมด 4 แนวทาง ดังนี้ 2.1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มุ่งเน้นส่งเสริมจรรยาวัชระ ด้านการคิดขั้นสูง ภาวะผู้นำ และการสื่อสาร 2.2) พัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยบูรณาการแนวคิดจรรยาวัชระ ด้านการคิดขั้นสูง ภาวะผู้นำ และการสื่อสาร ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2.3) ยกระดับการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการเพิ่มพื้นที่นันทนาการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจรรยาวัชระด้านการคิดขั้นสูง ภาวะผู้นำ และการจัดการเวลา และ 2.4) ปรับปรุงการดำเนินการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาให้เป็นไปตามสภาพจริง มุ่งเน้นการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามแนวคิดจรรยาวัชระ ด้านการคิดขั้นสูง ภาวะผู้นำ และการจัดการเวลา

พิมพ์พร สีขาว, และรัตนา กาญจนพันธ์ (2565, หน้า 1 – 17) ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ปีการศึกษา 2564 จำนวน 234 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของโคเฮนและใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.949 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one -way ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟลผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 4) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วน

ร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ปาลินี เพชรทอง (2565, หน้า 245 - 260) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 14 โรงเรียน รวม 1,057 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดเรียงลำดับความถี่ตามการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ครูควรมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอน ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของครู 3 ลำดับแรกคือ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านการวัดผลประเมิน และเทียบโอนการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน คือ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนผลงานวิจัยทางการศึกษากับสถานศึกษาอื่น การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และการสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

สถิตวดี ระดาบุตร, และคนอื่นๆ (2565, หน้า 136 - 144) ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตสัตตบงกช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตสัตตบงกช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 2) ศึกษาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล กลุ่มสหวิทยาเขตนี้ และ 3) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลกลุ่มวิทยาเขตนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการการเรียนรู้ เป็นอันดับสูงสุด รองลงมา คือ การบริหารจัดการหลักสูตร ส่วนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นอันดับต่ำสุด 2) ระดับคุณภาพผู้เรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถในการคิด เป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตส่วนความสามารถในการสื่อสารเป็นอันดับต่ำสุด 3) การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลมีสามด้าน คือ การนิเทศการศึกษา การบริหารจัดการการเรียนรู้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการบริหารจัดการหลักสูตรส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ผลได้ ร้อยละ 62.5 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $z_y = .385 (X_5) + .217 (X_2) + .181 (X_1)$

รุจิรา มรกตอัมพรกุล, และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี (2566, หน้า 1) ทำการศึกษา เรื่องการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวโนร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่าการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวโนร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวโนร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู จำนวน 188 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test, F-test วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวโนร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในยุคนิวโนร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านประสบการณ์การทำงานมีด้านที่แตกต่าง ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และด้านพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ซูโปวิท, และปอลลินโก (Supovitz, & Poglinco, 2001, pp.14 - 27) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในการปฏิรูปที่อาศัยเกณฑ์มาตรฐานเป็นหลัก ได้สรุปพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) การตั้งความคาดหวังไว้สูง (high expectations) เกี่ยวกับผลการปฏิบัติของนักเรียนว่า นักเรียนควรรู้อะไรและควรสามารถทำอะไรได้บ้างในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อทางการศึกษา เป็นการตั้งมาตรฐานใหม่สำหรับนักเรียนและครู 2) การริเริ่มการอ่านออกเขียนได้ (an initial focus on literacy) โดยมีสาระเกี่ยวกับเสียงภาษาพูด หนังสือที่ใช้ร่วมกับการอ่านหนังสือนอกเวลาการเขียนประจำวัน และการเขียนนอกเวลา 3) มีหลักสูตรแกนกลาง (a common core curriculum) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานชีวิต และการปฏิบัติต่างๆ ในโรงเรียนขึ้นอยู่กับหลักสูตรแกนกลาง 4) การประเมิน โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐาน (standards - based assessment) รวมทั้งการ สอนอิงเกณฑ์ประเมินใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง และเป็นการประเมินที่มีการสะท้อนกลับต่อครูและนักเรียน ที่ละเอียดทำให้ทราบถึงระดับทักษะของนักเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 5) จัดโครงสร้างภาวะ ผู้นำโรงเรียน (a distributed school leadership structure) โดยที่มี ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำพา ให้เกิดสิ่งเหล่านี้ ประสานการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น และกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานใช้โครงการเครือข่ายความปลอดภัยเพื่อจัดเวลาให้นักเรียนได้รับการสอนเพิ่มเติม สร้างความมั่นใจว่ามีทรัพยากรที่จำเป็นจัดเวลาและกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติ ของโรงเรียน 6) เครือข่ายความปลอดภัย (safety nets) จัดให้มีไว้ในโรงเรียนเป็นรายวันเป็นปี เครือข่ายความปลอดภัยช่วยส่งเสริมและให้โอกาสนักเรียนได้บรรลุถึงเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ได้ 7) ความมุ่งมั่น (commitment) ต่อความเป็นมือชีพของครู ที่จะช่วยให้ครูปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ โดยให้มีการพัฒนาและสนับสนุนวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับ มาตรฐาน และโดยเนื้อหา และการศึกษาก็เชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด

โอ ดอนเนลล์, และไวท์ (O'Donnell, & White, 2005, p.25) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผู้วิจัยได้สุ่มเรียนระดับมัธยม โดยให้ครูสี่คนและผู้บริหารโรงเรียนของแต่ละโรงเรียนทำแบบสอบถามระดับความเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการทาง วิชาการของผู้บริหารของฮอลลิงเจอร์ แบบสอบถามมี 50 พฤติกรรมสำหรับโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า ครูรับรู้ว่าพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่เน้นการพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นตัวชี้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นอกจากนั้นยัง พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่มีฐานะทางสังคมดี ที่เชื่อว่าได้แสดงพฤติกรรมสัมพันธ์กับพันธกิจของโรงเรียนจะเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การอ่านสูงกว่า

ยูเนสโก (UNESCO, 1992, p.32) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาที่ประเทศ สหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีสมรรถภาพสูง เนื่องจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลายๆ วิธี อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุมจัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งาน ของครูแบบดีเพื่อก่อให้เกิดไม่ได้ทำให้เสียใจ และจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษา

ดัก (Duke, 1994, p.12) ได้ศึกษาพบว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทหน้าที่เน้นในเรื่องต่อไปนี้ คือ การบริหารงานวิชาการ เรื่องทักษะการอ่าน โดยมีโปรแกรมพัฒนาทักษะทางภาษา การจัดโครงสร้างสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน และวันหยุด การบริหาร กิจกรรมนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของนักเรียน การบริหารงานบุคคล โดยกำหนดให้ครูพัฒนา และแก้ไขการสอนตามความต้องการของนักเรียนภายใต้การวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นระบบ

เนวิลล์ (Neville, 1999, p.114) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในด้านการประกันคุณภาพและการวางแผน ปรับปรุงในโรงเรียนประถมศึกษา 2 โรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนของรัฐ อิลลินอยส์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นพบว่า กิจกรรมที่ทำร่วมกันด้วยการประกันคุณภาพและการวางแผนที่เหมาะสมเป็นประโยชน์ในด้านความร่วมมือและเพิ่มความมั่นใจในการวางแผน ปรับปรุงโรงเรียน อย่างเป็นระบบ

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ พอสรุปได้ว่าเป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการหรือเป็นการกล่าวถึงลักษณะการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ให้มีคุณภาพทั้งสิ้นเพราะงานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นหัวใจที่สำคัญของโรงเรียน และการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนที่ครอบคลุมถึงการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ การวัดผลประเมินผล การนิเทศการสอน และการประกันคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 352 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 16 คน และครูจำนวน 336 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970, pp.607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 และยอมให้ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 186 คน เนื่องจากจำนวนผู้บริหารสถานศึกษามีน้อย ผู้วิจัยใช้ผู้บริหารทั้งหมด 16 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง และครูจำนวน 170 คน โดยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา แล้วจึงใช้วิธีเลือกสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในวิจัยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาคณาจารย์อิสระเพื่อนำมาประกอบในการสร้าง

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาและระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล 5) งานแนะแนว 6) การนิเทศ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล 5) การแนะแนว 6) การนิเทศ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามจากขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดตามโครงสร้าง

3. นำข้อมูลและแนวคิดจากการศึกษาเอกสารต่างๆ ตลอดจนผลการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมากำหนดคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ

5. นำแบบการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ตรวจสอบคำถามและข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยกำหนดให้เลือก 3 ช่อง คือ

+1 หมายถึง พิจารณาเห็นว่าข้อคำถามเหมาะสมในการใช้วัดตัวแปรนั้นๆ

0 หมายถึง พิจารณาเห็นว่าข้อคำถามไม่สามารถสรุปได้ว่าเหมาะสมหรือไม่ในการใช้วัดตัวแปรนั้นๆ

-1 หมายถึง พิจารณาเห็นว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมในการใช้วัดตัวแปรนั้นๆ

6. การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่า IOC (Index of Congruence) ซึ่งในแต่ละข้อคำถามต้องได้ค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.50 (กัลยา วาณิชบัญชา, 2548, หน้า 159) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นๆ ผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู เนื่องจากผู้บริหารของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี มีจำนวนน้อย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้บริหารทุกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จึงนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) ในโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี และโรงเรียนเสาไห้ “วิมลวิทยานุกูล” ซึ่งเป็นโรงเรียนในสหวิทยาเขตข้างเคียงที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

8. นำแบบสอบถามที่รับคืนจากการทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1971, pp.202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.994

8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในโรงเรียน

2. จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 16 คน และครูจำนวน 170 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดส่ง google form

3. ผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจนับและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบ จัดหมวดหมู่ตามลักษณะของตัวแปรแล้วหาค่าร้อยละ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 สอบถามสภาพทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละและตารางบรรยายประกอบ

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : X) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

การแปลความหมายของคะแนน เกณฑ์การให้คะแนนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยใช้สถิติพื้นฐานใช้เกณฑ์การแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2557, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 -5.00	หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 -4.50	หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 -3.50	หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 -2.50	หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.50	หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ขนาดสถานศึกษาใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Science /for Window) ซึ่งใช้ค่าทางสถิติ ดังนี้

1. การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของเครจซี่, และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970, pp.607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

$$n = \frac{x^2 NP(1-P)}{d^2 P(1-P)}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	d	แทน	ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้
	X	แทน	ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% (เท่ากับ 3.841)

P แทน สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร
(ถ้าไม่ทราบให้กำหนด $p = 0.5$)

2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (validity) จากสูตร (สุวรรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 94)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

R แทน ค่าคะแนนความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3. การหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามหา จากสูตรของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อคำถาม

S_i แทน ความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t แทน ความแปรปรวนทั้งฉบับ

4. สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์แบบสอบถาม ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.1 การหาค่าร้อยละ (percentage) จากสูตร (สุวรรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 95)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

4.2 การหาค่าเฉลี่ย (mean) จากสูตร (สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 106)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	X	แทน	ค่าหรือคะแนนของข้อมูล
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของค่าหรือคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร (สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

4.4 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน และโดยพิจารณาความแปรปรวนของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม โดยการ ทดสอบเอฟ (F – test) จากสูตร (วิลเลียม ทองแผ่, 2542, หน้า 227)

$$F = \frac{S2_{\text{มาก}}}{S2_{\text{น้อย}}}, df_1 = n_1 - 1, df_2 = n_2 - 1$$

ถ้ามีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้สูตร

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}, df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}}$$

ถ้าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ

4.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) จากสูตร (กานดา พูนลาภทวี, 2545, หน้า 228-230)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (between mean square)
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (within mean square)

4.6 สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ด้วยวิธีการทดสอบรายคู่ของเซฟเฟ (Scheffe's method) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F – test) จากสูตร (ประคอง กรรณสูตร, 2542, หน้า 120)

$$F_1 = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (k-1)}$$

เมื่อ	F_1	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	k	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	n_1	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	MS_w	แทน	ความแปรปรวน (mean square) ภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี
ผู้วิจัยได้จัดลำดับขั้นตอนการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมาย ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size)

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน สถิติทดสอบที (t-test)

F แทน สถิติทดสอบเอฟ (f-test)

df แทน ชั้นแห่งความอิสระ (degrees of freedom)

SS แทน ผลรวมกำลังสอง (sum of squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (mean of squares)

$p \leq .05$ แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 186 คน ซึ่งสามารถแบ่งผลการ
การศึกษาได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจง
ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี
วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean : $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)
และแปลความหมาย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี โดยใช้การทดสอบที (t-test) สำหรับตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) สำหรับตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างของนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาใน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 คน แสดงรายละเอียดใน ตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน(n = 186)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหาร	16	8.60
1.2 ครู	170	91.40
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	154	82.80
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	32	17.20
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 ต่ำกว่า 10 ปี	146	78.49
3.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	40	21.51
4. ขนาดสถานศึกษา		
4.1 ขนาดเล็ก	12	6.45
4.2 ขนาดกลาง	22	11.83
4.3 ขนาดใหญ่	152	81.72
รวม	186	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 91.40 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 82.80 ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.49 ขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 81.72

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรีใน 8 ด้าน ดังแสดงในตาราง 3-10

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี ด้านการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.16	1.05	มาก
2. ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่คาดหวัง	4.34	1.00	มาก
3. ผู้บริหารมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชาติและระดับสถานศึกษา ที่สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้	4.06	1.12	มาก
4. ผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.25	1.12	มาก
5. ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.13	1.06	มาก
6. ผู้บริหารมีการ นิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.27	1.09	มาก
7. ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทุกปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.16	1.05	มาก
8. ผู้บริหารมีการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรให้ต้นสังกัดรับทราบทุกปีการศึกษา	4.33	1.06	มาก
ภาพรวม	4.21	1.07	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 1.07) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่คาดหวัง ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 1.00) 2) ผู้บริหารมีการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรให้ต้นสังกัดรับทราบทุกปีการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 1.06) 3) ผู้บริหารมีการ นิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 1.09) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชาติและระดับสถานศึกษา ที่สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้ ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 1.12)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

	การจัดการเรียนการสอน	ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	1.05	มาก
2.	ผู้บริหารกำหนดให้ครูมีกระบวนการส่งเสริมผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.30	1.11	มาก
3.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีบทบาทในการเลือก เครื่องมือ หนังสือเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนร่วมกัน	4.26	1.02	มาก
4.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนแต่ละบุคคลให้พร้อมสู่การประกอบอาชีพในอนาคตได้	4.26	0.96	มาก
5.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.26	1.05	มาก
6.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกรายวิชาเพิ่มเติมตามความถนัด และความสนใจ	4.29	0.99	มาก
7.	ผู้บริหารมีการกำหนดรายวิชา เวลาเรียน อย่างชัดเจนและเหมาะสม	4.24	1.11	มาก
8.	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษา	4.31	0.93	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9. ผู้บริหารมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา และนำผลการนิเทศไปปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนเป็นประจำ	4.24	1.10	มาก
10. ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการเรียนการสอน	4.20	1.15	มาก
ภาพรวม	4.25	1.05	มาก

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.93) 2) ผู้บริหารกำหนดให้ครูมีกระบวนการส่งเสริมผู้เรียนในการศึกษา ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 1.11) 3) ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกรายวิชาเพิ่มเติมตามความถนัด และความสนใจ ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.99) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 1.05)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.24	1.09	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อและนวัตกรรมที่สร้างขึ้น	4.33	1.02	มาก
3. ผู้บริหารและครูร่วมกันศึกษา ค้นคว้า พัฒนาสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.31	1.01	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการใช้สื่อและนวัตกรรมของครูอยู่เสมอ	4.43	0.89	มาก
5. ผู้บริหารส่งเสริมครูในการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเพื่อกระตุ้นคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับรายวิชา	4.17	1.46	มาก
6. ผู้บริหารส่งเสริมครูในการเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างอิสระ	4.18	1.62	มาก
7. ผู้บริหารส่งเสริมครูในการจัดหาสื่อ และนวัตกรรมที่มีในท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.23	1.06	มาก
ภาพรวม	4.27	1.17	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 1.17) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการใช้สื่อและนวัตกรรมของครูอยู่เสมอ ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.89) 2) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้สื่อและนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 1.02) 3) ผู้บริหารและครูร่วมกันศึกษา ค้นคว้า พัฒนาสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 1.01) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูในการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเพื่อกระตุ้นคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับรายวิชา ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 1.46)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และมีเกณฑ์กำหนดอย่างชัดเจน	4.22	1.08	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

	การวัดและประเมินผล	ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูให้สะท้อนผลการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรมีย้อนกลับแก่ผู้เรียน	4.25	1.01	มาก
3.	ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการพัฒนาตนเองได้เหมาะสมจากการสะท้อนผลจากการจัดการเรียนการสอน	4.32	1.04	มาก
4.	ครูสามารถรู้จักผู้เรียนรายบุคคลจากการวัดและประเมินผล	4.29	0.99	มาก
5.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายช่วยให้เกิดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.30	1.07	มาก
6.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ	4.25	1.09	มาก
7.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.32	1.05	มาก
8.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถวัดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนด้วยการสะท้อนผล จากการวัดและประเมินผลจากภายนอกสถานศึกษา	4.26	1.06	มาก
ภาพรวม		4.28	1.50	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 1.50) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการพัฒนาตนเองได้เหมาะสมจากการสะท้อนผลจากการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 1.04) 2) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 1.05) 3) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายช่วยให้เกิดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 1.07) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และมีเกณฑ์กำหนดอย่างชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 1.08)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการแนะแนว

การแนะแนว		ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำผู้เรียนด้านการศึกษาดังแต่วันที่เข้าสู่สถานศึกษา	4.23	1.17	มาก
2.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดำเนินการแนะแนวอย่างชัดเจน	4.29	1.04	มาก
3.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเข้มแข็ง	4.32	1.11	มาก
4.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความถนัด ความสามารถของตนเอง	4.24	1.06	มาก
5.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้	4.37	1.01	มาก
6.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้จัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	4.28	1.05	มาก
7.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถให้คำปรึกษาในด้านการเรียน การดำรงชีวิตแก่ผู้เรียนได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม	4.22	1.06	มาก
8.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการติดตามผลการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งในด้านการเรียน และการดำรงชีวิต	4.18	1.04	มาก
9.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการติดตามไปปรับปรุง พัฒนาการแนะแนวของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.36	1.09	มาก
ภาพรวม		4.28	1.06	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 1.06) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้
 1) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้ ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 1.01) 2) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการติดตามไปปรับปรุง พัฒนาการแนะแนวของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 1.09) 3) ผู้บริหาร

ส่งเสริมครูให้มีการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเข้มแข็ง ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 1.11) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการติดตามผลการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งในด้านการเรียน และการดำรงชีวิต ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 1.04)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการนิเทศ

การนิเทศ	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานร่วมกับครูด้วยการให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน	4.80	0.51	มากที่สุด
2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด วางแผน และกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.33	1.01	มาก
3. ผู้บริหารมีกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	4.34	1.01	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาผ่านกระบวนการนิเทศได้	4.41	0.92	มาก
5. ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสม่ำเสมอ	4.43	0.89	มาก
6. ผู้บริหารอำนวยความสะดวกสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานของครู	4.43	0.92	มาก
7. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้พัฒนาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน ตามคำแนะนำของผู้บริหาร และความต้องการของผู้เรียน	4.37	0.90	มาก
8. ผู้บริหารและครูสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านการนิเทศ			
ภาพรวม	4.44	0.88	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานร่วมกับครูด้วยการให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.51) 2) ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของ

ครูสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.89) 3) ผู้บริหารอำนวยความสะดวกสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานของครู ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.92) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด วางแผน และกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 1.01)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา		ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานร่วมกับครูด้วยการให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน	4.26	1.04	มาก
2.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด วางแผน และกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.37	0.99	มาก
3.	ผู้บริหารมีกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	4.40	0.93	มาก
4.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาผ่านกระบวนการนิเทศได้	4.42	0.90	มาก
5.	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครู สม่ำเสมอ	4.42	0.90	มาก
6.	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการปฏิบัติงานของครู	4.36	1.01	มาก
7.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้พัฒนาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน ตามคำแนะนำของผู้บริหาร และความต้องการของผู้เรียน	4.32	0.96	มาก
8.	ผู้บริหารและครูสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านการนิเทศ	4.37	1.02	มาก
ภาพรวม		4.36	0.97	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.97) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพสถาน

ศึกษาผ่านกระบวนการนิเทศได้ ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.90) 2) ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.90) 3) ผู้บริหารมีกระบวนการนิเทศ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.93) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานร่วมกับครูด้วยการให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียน การสอน ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 1.04)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดำเนินการตามภารกิจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา	4.29	1.04	มาก
2.	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการกำกับติดตาม ประเมินผลการประกันคุณภาพจากบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี	4.43	0.96	มาก
3.	ผู้บริหารส่งเสริมครูได้รับการกำกับติดตาม ประเมินผลการประกันคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อยหนึ่งครั้งทุกปี	4.40	0.95	มาก
4.	ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น	4.44	0.89	มาก
5.	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการอย่างชัดเจนดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4.37	0.91	มาก
6.	ผู้บริหารมีการวางกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีมาตรฐาน	4.41	0.90	มาก
7.	ผู้บริหารมีกระบวนการในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่สถานศึกษาตั้งไว้	4.46	0.88	มาก
8.	ผู้บริหารมีการเก็บรวบรวมผลการดำเนินการในทุกฝ่ายเพื่อนำมาวิเคราะห์คุณภาพสถานศึกษาประจำปี	4.40	1.04	มาก
9.	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนาเพื่อวางแผนทางในการพัฒนาสถานศึกษาในปีถัดไป	4.32	1.04	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา		ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
10.	ผู้บริหารมีแนวทางการแก้ปัญหา จุดที่ควรพัฒนาอย่างเหมาะสม	4.40	0.93	มาก
11.	ผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนาจุดเด่น ของสถานศึกษาให้เกิดการต่อยอดที่สูงขึ้น	4.30	1.04	มาก
12.	ผู้บริหารมีการปรับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สูงขึ้นหรือรักษามาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปี	4.39	1.00	มาก
ภาพรวม		4.38	0.97	มาก

จากตาราง 10 พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.97) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ผู้บริหารมีกระบวนการในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่สถานศึกษาดังไว้ ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.88) 2) ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.89) 3) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการกำกับติดตาม ประเมินผล การประกันคุณภาพจากบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.86) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดำเนินการตามภารกิจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 1.04)

ตาราง 11 สรุปผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธรบาท เมืองสระบุรี		ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	4.27	1.17	มาก
2.	การนิเทศ	4.44	0.88	มาก
3.	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.38	0.97	มาก
4.	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.36	0.97	มาก
5.	การวัดผลและประเมินผล	4.28	1.50	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต		ระดับการดำเนินงาน		
พระพุทธรบาท เมืองสระบุรี		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6.	การแนะแนว	4.28	1.06	มาก
7.	การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	4.27	1.17	มาก
8.	การพัฒนาหลักสูตร	4.21	1.07	มาก
ภาพรวม				

จากตาราง 11 พบว่า สรุปผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 1) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 1.17) 2) การนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.88) 3) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.97) 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.97) 5) การวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 1.50) 6) การแนะแนว ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 1.50) 7) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 1.17) และ 8) การพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 1.07)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาและระดับการศึกษา ดังแสดงตาราง 12 - 15

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารงานวิชาการ		ตำแหน่ง				t	p
		ผู้บริหาร		ครู			
		สถานศึกษา		(n=170)			
		(n=16)					
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	การพัฒนาหลักสูตร	4.52	0.77	4.18	0.85	1.54	.145
2.	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.52	0.77	4.20	0.87	2.02	.061*
3.	การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัด การเรียนการสอน	4.65	0.66	4.25	0.84	2.37	.032*
4.	การวัดและประเมินผล	4.61	0.63	4.24	0.89	2.08	.055*
5.	การแนะแนว	4.44	1.09	4.25	0.86	0.72	.485
6.	การนิเทศ	4.46	0.99	4.37	0.72	0.88	.392
7.	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.64	0.82	4.28	1.67	1.60	.130
8.	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.61	0.68	4.30	0.83	1.64	.123
ภาพรวม		4.57	0.73	4.25	0.81	1.65	.119

$p^* \leq .05$

จากตาราง 12 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ของผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกันในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อและ
นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารงานวิชาการ	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	p
	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป			
	(n=146)		(n=40)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.18	0.86	4.35	0.78	2.22	.032*
2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.21	0.88	4.32	0.81	2.58	.018*
3. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัด การเรียนการสอน	4.26	0.88	4.40	0.68	5.02	.001*
4. การวัดและประเมินผล	4.24	0.91	4.38	0.71	4.63	.001*
5. การแนะแนว	4.41	0.48	4.38	0.82	4.63	.001*
6. การนิเทศ	4.24	0.90	4.40	0.80	3.95	.001*
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.38	0.74	4.36	0.88	4.33	.001*
8. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.30	0.87	4.46	0.72	5.25	.001*
ภาพรวม	4.28	0.82	4.38	0.78	4.67	.001*

$p^* \leq .05$

จากตาราง 13 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ของผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่า ใน
ภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยา
เขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกขนาดสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. การพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	18.29	2	9.150	11.55	.001*
	ภายในกลุ่ม	115.04	183	0.629		
	รวม	133.33	185			

ตาราง 14 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
2. การจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	19.24	2	9.620	14.65	.001*
	ภายในกลุ่ม	120.12	183	0.656		
	รวม	139.35	185			
3. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมใน การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	13.33	2	6.670	10.71	.001*
	ภายในกลุ่ม	113.87	183	0.622		
	รวม	132.56	185			
4. การวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	14.67	2	7.340	10.63	.001*
	ภายในกลุ่ม	126.35	183	0.690		
	รวม	141.03	185			
5. การแนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	19.22	2	9.610	14.16	.001*
	ภายในกลุ่ม	124.23	183	0.679		
	รวม	143.45	185			
6. การนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	13.79	2	6.890	14.23	.001*
	ภายในกลุ่ม	88.66	183	0.484		
	รวม	102.45	185			
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	15.80	2	7.890	11.67	.001*
	ภายในกลุ่ม	123.66	183	0.676		
	รวม	139.43	185			
8. การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	15.628	2	7.810	21.93	.001*
	ภายในกลุ่ม	65.19	183	0.356		
	รวม	80.82	185			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	16.42	2	8.210	17.42	.001*
	ภายในกลุ่ม	86.28	183	0.471		
	รวม	102.70	185			

p* ≤ .05

จากตาราง 14 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ของผู้บริหารและครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน พบว่าในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ดังตาราง 14-20

ตาราง 15 การเปรียบเทียบรายคู่ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงาน	ขนาดของ		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ขึ้นไป
วิชาการ	สถานศึกษา	$\bar{X}$	3.05	4.06	4.32
ด้านการพัฒนา	ขนาดเล็ก	3.05	-	1.01*	1.27*
หลักสูตร	ขนาดกลาง	4.06	-	-	0.26
	ขนาดใหญ่ขึ้นไป	4.32	-	-	-

จากตาราง 15 พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษา ขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตาราง 16 การเปรียบเทียบรายคู่ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงาน	ขนาดของ		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ขึ้นไป
วิชาการ	สถานศึกษา	$\bar{X}$	3.02	4.09	4.35
ด้านการจัด	ขนาดเล็ก	3.02	-	1.07*	1.33*
การเรียนการสอน	ขนาดกลาง	4.09	-	-	0.26
	ขนาดใหญ่ขึ้นไป	4.35	-	-	-

จากตาราง 16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตาราง 17 การเปรียบเทียบรายคู่ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงาน	ขนาดของ		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ขึ้นไป
วิชาการ	สถานศึกษา	$\bar{X}$	3.32	4.12	4.41
ด้านการพัฒนาสื่อ	ขนาดเล็ก	3.32	-	0.80*	1.09*
นวัตกรรมในการจัด	ขนาดกลาง	4.12	-	-	0.29
การเรียนการสอน	ขนาดใหญ่ขึ้นไป	4.41	-	-	-

จากตาราง 17 พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตาราง 18 การเปรียบเทียบรายคู่ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต พระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงาน	ขนาดของ		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ขึ้นไป
วิชาการ	สถานศึกษา	$\bar{X}$	3.26	4.10	4.38
ด้านการวัดและ	ขนาดเล็ก	3.26	-	0.84*	1.12*
ประเมินผล	ขนาดกลาง	4.10	-	-	0.28
	ขนาดใหญ่ขึ้นไป	4.38	-	-	-

จากตาราง 18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตาราง 19 การเปรียบเทียบรายคู่ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงาน วิชาการ	ขนาดของ สถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ขึ้นไป
			3.09	4.11	4.38
ด้านการแนะแนว	ขนาดเล็ก	3.09	-	1.02*	1.29*
	ขนาดกลาง	4.11	-	-	0.27
	ขนาดใหญ่ขึ้นไป	4.38	-	-	-

จากตาราง 19 พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตาราง 20 การเปรียบเทียบรายคู่ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงาน วิชาการ	ขนาดของ สถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ขึ้นไป
			3.38	4.26	4.47
ด้านการนิเทศ	ขนาดเล็ก	3.38	-	0.88*	1.09*
	ขนาดกลาง	4.26	-	-	0.21
	ขนาดใหญ่ขึ้นไป	4.47	-	-	-

จากตาราง 20 พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตาราง 21 การเปรียบเทียบรายคู่ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธรบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงาน วิชาการ	ขนาดของ สถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ขึ้นไป
			3.26	4.11	4.41
ด้านการวิจัยเพื่อ	ขนาดเล็ก	3.26	-	0.85*	1.15*
พัฒนาคุณภาพ	ขนาดกลาง	4.11	-	-	0.30
การศึกษา	ขนาดใหญ่ขึ้นไป	4.41	-	-	-

จากตาราง 21 พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตาราง 22 การเปรียบเทียบรายคู่ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธรบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงาน วิชาการ	ขนาดของ สถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ขึ้นไป
			3.26	4.19	4.43
ด้านการประกัน	ขนาดเล็ก	3.26	-	0.93*	1.17*
คุณภาพภายใน	ขนาดกลาง	4.19	-	-	0.24
สถานศึกษา	ขนาดใหญ่ขึ้นไป	4.43	-	-	-

จากตาราง 22 พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตาราง 23 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี (n=154)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=32)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.14	0.87	4.59	0.59	2.57	.015*
2. การจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	4.16	0.90	4.23	0.86	2.77	.009*
3. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัด การเรียนการสอน	4.21	0.86	4.70	0.52	3.03	.005*
4. การวัดและประเมินผล	4.20	0.91	4.63	0.52	2.62	.014*
5. การแนะแนว	4.21	0.88	4.64	0.49	1.60	.121
6. การนิเทศ	4.34	0.74	4.59	0.74	1.86	.073
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.25	0.90	4.60	0.68	2.17	.038*
8. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.26	0.85	4.67	0.53	2.86	.008*
ภาพรวม	4.22	0.86	4.58	0.61	2.57	.015*

$p^* \leq .05$

จากตาราง 23 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี ของผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่าในภาพรวมแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการ
เรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 4) การวัด
และประเมินผล 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี
ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ไว้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี
2. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาและระดับการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 352 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 16 คน และครูจำนวน 336 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี จำนวน 186 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 16 คน และ ครู 170 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี เนื้อหาแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาและระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่า ร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งเป็นรายด้าน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน ขนาดสถานศึกษา ระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบทีและสถิติทดสอบเอฟ

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี มีดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ 2) ผู้บริหารมีการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรให้ต้นสังกัดรับทราบทุกปีการศึกษา 3) ผู้บริหารมีการ นิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชาติและระดับสถานศึกษาที่สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้

1.2 การจัดการเรียนการสอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษา 2) ผู้บริหารกำหนดให้ครูมีกระบวนการส่งเสริมผู้เรียนในการศึกษา ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง 3) ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกรายวิชาเพิ่มเติมตามความถนัดและความสนใจ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการใช้สื่อและนวัตกรรมของครูอยู่เสมอ 2) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้สื่อและนวัตกรรมที่สร้างขึ้น 3) ผู้บริหารและครูร่วมกันศึกษา ค้นคว้า พัฒนาสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูในการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม เพื่อกระตุ้นคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับรายวิชา

1.4 การวัดและประเมินผล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการพัฒนาตนเองได้เหมาะสมจากการสะท้อนผลจากการจัดการเรียนการสอน 2) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 3) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายช่วยให้เกิดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และมีเกณฑ์กำหนดอย่างชัดเจน

1.5 การแนะแนว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้ 2) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการติดตามไปปรับปรุง พัฒนาการแนะแนวของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเข้มแข็ง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการติดตามผลการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งในด้านการเรียน และการดำรงชีวิต

1.6 การนิเทศ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานร่วมกับครูด้วยการให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสม่ำเสมอ 3) ผู้บริหารอำนวยความสะดวกสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานของครู ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด วางแผน และกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาผ่านกระบวนการนิเทศได้ 2) ผู้บริหารมีการนิเทศ

ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสม่ำเสมอ 3) ผู้บริหารมีกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานร่วมกับครูด้วยการให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน

1.8 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีกระบวนการในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่สถานศึกษาตั้งไว้ 2) ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น 3) ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการกำกับติดตาม ประเมินผล การประกันคุณภาพจากบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดำเนินการตามภารกิจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา

1.9 สรุปผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 1) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 2) การนิเทศ 3) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การแนะแนว 7) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และ 8) การพัฒนาหลักสูตร

1.10 สรุปผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 1) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 2) การนิเทศ 3) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การแนะแนว 7) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และ 8) การพัฒนาหลักสูตร

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ขนาดสถานศึกษา ระดับการศึกษา มีดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกันในภาพรวมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล มีสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเฟเฟ (Scheffe's method)

ด้านการพัฒนาหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ด้านการแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ด้านการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

สรุปผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุกด้าน

2.4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 4) การวัด

และประเมินผล 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

1.1 การพัฒนาหลักสูตร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง รวมถึงการพัฒนาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาและผู้บริหารควรกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีระบบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับพัชญ์พิชา จันทา (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 การจัดการเรียนการสอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รู้จักคิด วิเคราะห์ และได้ลงมือปฏิบัติ ครูมีบทบาทในการเลือกวิธีการ แบบเรียนให้แก่ผู้เรียนตามความถนัด ซึ่งมีความสอดคล้องกับอุมาพร พิมพ์สุตะ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก

1.3 การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการสำคัญที่ผู้บริหารต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีสื่อ และนวัตกรรมที่เหมาะสม และมีแนวทางด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยการนำเทคโนโลยีมาช่วยจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับอาทิตย์ พิมพ์โคตร, และศิริรัตน์ ทองมีศรี (2565, บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 การวัดและประเมินผล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผู้เรียน เพื่อสะท้อนผลการเรียนและคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย มีการเลือกแบบเรียนที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพรชกรณ ชัยพรหม (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร ผลการวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก

1.5 การแนะแนว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนว เป็นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองด้านการเรียน ด้านการประกอบอาชีพในอนาคต ด้านการรู้จักและเข้าใจตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ จีรนาถ ภูริเศวตกำจร, และสุปรีชา ชำนาญพุฒิพร (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 การนิเทศ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและครูร่วมกันออกแบบการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ อวิสตา อารอบ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยองโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนมุ่งหวังในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เจนจิรา เวียนสุข (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมรรณพาราม ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมรรณพาราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.8 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินการตามภาระกิจเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง ชุมชน ด้วยการติดตาม ประเมินผล จากหน่วยงาน ที่มีหน้าที่กำกับดูแล ซึ่งสอดคล้องกับสุภาวดี ศรีสุบาล, และจุฑารัตน์ นรินทร (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา

เรื่อง การบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ผลการวิจัยพบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.9 สรุปผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนแต่ละแห่งมีจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา ด้านการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับลลิตวดี ระดาบุตร, และคนอื่นๆ (2565, หน้า 136 – 144) ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตสัตตบงกช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตสัตตบงกช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 2) ศึกษาคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล กลุ่มสหวิทยาเขตนี้ และ 3) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัลกลุ่มสหวิทยาเขตนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาและระดับการศึกษา

2.1 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกันในภาพรวมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะตำแหน่งผู้บริหารและตำแหน่งครู มีทักษะในการบริหารงานวิชาที่ไม่แตกต่างกัน แต่อาจมีความถนัดในการบริหารงานวิชาการที่ต่างกัน เช่น ผู้บริหารมีความถนัดในการกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการส่วนครูมีความถนัดในด้านการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน สอดคล้องกับ อัครพล พลทะอินทร์, และวานิช ประเสริฐพร (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ใน 5 ด้านโดยจำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาซึ่งมีระดับการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี
 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 ทั้งในภาพรวม อาจเป็นเพราะผู้บริหารหรือครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่มากกว่ามักมีทักษะ
 ในการแก้ปัญหา และการจัดการที่ดีกว่า ทั้งในด้านการบริหารวิชาการหรือการบริหารงานบุคคล ซึ่งไม่
 สอดคล้องกับยุพา พรหมแย้ม (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
 เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ
 บางบัวทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตาม ระดับ
 การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี
 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ทั้งในภาพรวม อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน
 มีจำนวนคน ความคิดเห็น มุมมองด้านการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกัน โดยสถานศึกษาขนาดเล็ก
 อาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้ในการ
 จัดการเรียนการสอนจึงทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง
 กับธัญดา ยงยศยิ่ง (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า
 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา
 เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน

2.4 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี
 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน
 ภาพรวม อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาที่แตกต่างกันอาจส่งผลให้ผู้บริหารหรือครูมีระดับการศึกษาที่
 สูงจะมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าซึ่งไม่สอดคล้องกับมูนา จารง
 (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ
 ของครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
 ทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
 จำแนกตาม เพศ การศึกษาและประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้วิจัยทำการเสนอการบริหารงานวิชาการที่มีคะแนนเฉลี่ยใน 3 ลำดับสุดท้าย ของการดำเนินการวิจัยทั้งหมด ได้แก่

1.1 การพัฒนาหลักสูตร ดังนั้น โรงเรียนควรให้ผู้บริหารและครูมีกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาคาดหวัง มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชาติ จัดทำที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้และเป็นไปตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด รวมถึงมีการปรับปรุงหลักสูตรของแต่ละสถานศึกษาในทุกปีการศึกษาหรือตามความเหมาะสม

1.2 การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น โรงเรียนควรให้ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่เพียงพอและตรงตามความต้องการของผู้เรียน โดยผู้บริหารและครูอาจร่วมกันวางแผนการใช้สื่อและนวัตกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน ด้วยการวิเคราะห์สื่อและนวัตกรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การใช้สื่อและนวัตกรรมเกิดประสิทธิภาพ

1.3 การแนะแนว ดังนั้น โรงเรียนควรให้ผู้บริหารส่งเสริมครูให้เห็นถึงความสำคัญของการแนะแนว ด้วยการกำหนดแนวทางการแนะแนวอย่างชัดเจน มีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนรู้จักการวางแผนด้านการเรียน การดำเนินชีวิต มีระบบช่วยเหลือผู้เรียนที่เป็นระบบ รวมถึงครูต้องสามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลในด้านต่างๆ ได้และครูควรมีการติดตามผลการให้คำปรึกษา เพื่อให้การแนะแนวเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการค้นคว้าอิสระครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). **คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2556). **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2557). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- _____. (2558). **แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2560). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กรรติกานต์ สุพรรณวงษ์. (2558). **บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท** มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- กัลญูญ เพชรภรณ์. (2558). **ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา**. สืบค้น พฤษภาคม 10, 2567, จาก <http://www.ededu.ssru.ac.th/mod>.
- กษิณิณ มีพรหม. (2562). **กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ตาม แนวคิดพุทธิปัญญาและอาชีพในอนาคต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วาณิชบัญชา. (2548). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา วัฒนา. (2545). **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ธนพร.

- กานดา พุนลาภทวี. (2545). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซนเตอร์.
- เกตกนก สวycastleข้าว. (2561). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไกรสร เจริญทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนิษฐา โพธิ์สินธุ์. (2558). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงวิชาการที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญชัย ช้วนา, และธารทิพย์ ช้วนา. (2562). การจัดการเรียนการสอนเพื่อ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 16(73), 13 - 22.
- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. สืบค้น พฤษภาคม 10, 2567, จาก drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html.
- ฉันท ชาติทอง. (2558). การพัฒนาหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2559). การออกแบบการสอนและบูรณาการ. นครปฐม : เพชรเกษม.
- จรินทร์ อุตสาหะ, และคนอื่นๆ. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 8(2), 17-31.
- จรรณี แก้วเอี่ยม. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา : ชานเมือง.
- จันทราณี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- จารุกิตติ์ สิทธิยานนท์. (2559). แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตรวรรณ เอกพันธ์. (2562). นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดนักคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จิตสุภา สง่าแสง. (2564). **แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ราชบุรี 2 ตามแนวคิดทักษะข้ามวัฒนธรรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิษณุโลก : รัตนสุวรรณ.
- จิรวรรณ วงศ์เหลือง. (2567, มีนาคม 22). **รองประธานกรรมการการบริหารสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี**. สัมภาษณ์.
- จิรารัตน์ กระจำนดี. (2562). **การศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- จิรวรรณ รินทรา. (2561). **แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร สถานศึกษาอำเภอสามง่าม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัด พิจิตร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จิรนาถ ฤทธิเศวตกำจร, และสุปรียา ชำนาญพุฒิพร. (2566). **การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นครราชสีมา**. วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 24(1), 476 – 484.
- เจนจิรา เวียนสุข. (2561). **การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มหรรณพาราม**. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนาธิป พรกุล. (2558). **การสอกระบวนกรคิดทฤษฎีและการนำไปใช้** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2561). **อุดมคติวิทยาหลักสูตรสังคมศึกษาเพื่อปวงชน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2559ก). **การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและกระบวนการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2559ข). **การวิจัยหลักสูตรและการสอน** (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). **ศิลปะการสอนเพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : วิพรินทร์.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2557). **ภาวะผู้นำร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. (2544). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2547). **การบริหารงานวิชาการ**. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.

- โชติกา ภาชีพล. (2559). **การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ Learning Measurement and Evaluation**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณพรพรรณ ชัยพรหม. (2565). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร**.
การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. (2558). **เทคนิคการบริหารการศึกษา**. ชัยภูมิ : สถาบันบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ทิตนา เขมมณี. (2560). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____, และคนอื่นๆ. (2558). **ศาสตร์การสอน** (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2557). **โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคกลาง ประเทศไทย**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีสคาลัย.
- ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา = Principles and
theories in educational administration**. กรุงเทพฯ : ตีรณสาร.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2551). **การแนะแนวเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บรรชา ใจกล้า. (2561). **การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาส้านักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2557). **หลักการวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง เจริญศรี. (2559). **การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรอง
ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 – 7**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เบญจวรรณ กสิผล. (2565). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอำนาจเจริญ**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกริก.

- เบญจวรรณ เสวีวัลลภ. (2560). **รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ปฏุล นันทวงศ์. (2545). **หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สงขลา : ชลบุตรกราฟฟิค.
- ประคอง กรรณสูต. (2542). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2556). **วิจัยการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2557). **หลักการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : มินซ์พพลาย.
- ปริศนา ศรีเงิน. (2559). **สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัญญาภา ส่งเสริม. (2566). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออก**. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 7(8), 241 – 245.
- ปาริฉัตร โชติจันทร์. (2560). **กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปาลินี เพชรทอง. (2565). **การเรียนรู้แบบผสมผสานจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ**. วารสารการอาชีวและเทคนิคศึกษา, 1(2), 43-49.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2558). **การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พงศกร อดุลพิทยาภรณ์. (2557). **แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนัส ดั่งเอก. (2557). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- พรพรรณ ธรรมธาดา. (2557). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระอนันต์ ตโมนุโท. (2560). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สุ่มาตรฐานสากล. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 8(2), 319 - 326.
- พัชญ์พิชา จันทา. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พิกุล นามสูง. (2565). การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารนวัตกรรมการบริหาร การศึกษา, 1(2), 30 - 43.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2557). หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : แฮส. ออฟ เคอร์มิสท์.
- _____. (2559). เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พร สีขาว, และรัตนา กาญจนพันธ์. (2565). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 26 สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(8), 289 - 305.
- พิสนุ พองศรี. (2559). เทคนิควิธีประเมินโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : ด่านสุทธา.
- เพ็ญศรี ทองสะอาด. (2555). สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลิขบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ไพฑูรย์ สีนารถัน. (2561). จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- _____, และคนอื่นๆ. (2560). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพลิน พิงพิทยากุล. (2562). การบริหารวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี. การค้นคว้า อิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัทรกร มิ่งขวัญ. (2559). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายนครธัญญะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ภารดี อนันต์นาวิ, และณัฐนันท์ คำภู. (2561). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). การจัดและการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภีชาวิชญ์ ยางงาม. (2564). กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3.
การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณีวรรณ แหวนหล่อ. (2561). สภาพการบริหารงานวิชาการของครูในระดับประถมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- มยุรี วรธรรม. (2563). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
มัธยมวัดหนองแขม. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอน ในศูนย์
เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2.
การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์.
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รัชนิย สีหะวงษ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
ประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก, หน้า 14.
- รัตติยา สิทธิดี. (2557). ความคาดหวังของบุคลากรต่องบบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน
การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนสารภีพิทยาคม
จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รับขวัญ ภูเขาแก้ว. (2557). หน่วยที่ 11 กิจกรรมแนะแนวและเครื่องมือแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อ
กิจกรรมและเครื่องมือแนะแนว : เอกสารการสอนชุดวิชา 25406 = Guidance
Activities and instruments. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ราชบัณฑิตยสภา. (2558). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสภา.**

กรุงเทพฯ : สำนักราชบัณฑิตยสภา.

รุ่งชัยดาพร เวหะชาติ. (2555). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** สงขลา : นำศิลป์
โฆษณา.

รุจิรา มรกตอัมพรกุล, และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี. (2566). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ
บุคลากรในยุคนิวอร์มอล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตทุ่งกุลาทอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. **วารสารการบริหารการศึกษา
มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 3(1), 27 – 35.**

เรียม ศรีทอง. (2557). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนว. **เอกสารการสอน ชุดวิชากิจกรรม
และเครื่องมือแนะแนว (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1).** หน่วยที่ 1 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

โรงเรียนฉิมพลีวิทยา. (2560). **การจัดกิจกรรมแนะแนว.** สืบค้น พฤษภาคม 10, 2567, จาก
<https://cpw.chaiyaphum1.go.th/basic-data>.

ลลิตวดี ระดาบุตร, และคนอื่นๆ. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคดิจิทัล
ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตสัตตบงกช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาปทุมธานี. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร, 10(38), 136-144.**

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2559). การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม. ใน **ประมวลสาระชุดวิชา
หลักการและแนวทางการแนะแนว.** หน่วยที่ 12. นนทบุรี : สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วัฒนา โอทาตะวงษ์. (2566). ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี. **วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3(3), 271 –
284.**

วันวิสา ยังช่วย. (2557). **หลักการบริหารการศึกษา.** สืบค้น พฤษภาคม 10, 2567, จาก
<http://www.gotoknow.org/posts/349868>.

วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2564). **การพัฒนาหลักสูตร : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.** พิษณุโลก : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วารุณีย์ วงศ์ศรีชา. (2557). **การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.**

- วิมล เดชะ. (2559). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาสกล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ จตุรนนท์. (2560). ความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการอ่านและการเขียนภาษาไทย. *e-Journal of Education Studies, Burapha University [eJES]*, 1(1), 25 – 38.
- วิโรจน์ เกษภูมิลักษณ์. (2558). การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. *Veridian E-Journal, Slipakorn University*, 8(2), 1476 – 1495.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและนันทาทศวรรษสมัยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.
- วิไล ทองแผ่. (2542). *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย*. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2559). *หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิรดา นาคเสน. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนในอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2558). *ทฤษฎีการประเมิน (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ศรีวงษ์ญาติดี, และคนอื่นๆ. (2564). *แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตธรรมจักร ตามแนวคิดจรรยาบรรณวิชาชีพ*. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร สระทองหน. (2558). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ศุภวรรณ สัจจิตบูล. (2560). แนวคิดการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Supervision Concepts for the Development of Learning Management Competencies in the 21st Century). วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย, 37(1), 203-222.

สงัด อุทรานันท์. (2559). การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

สมนึก ภัททิยธนี. (2551). การวัดผลการศึกษา. กทม. : ประสาน.

สมศักดิ์ สินธุระเวชน. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสแควร์.

สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี. (2561). การจัดการห้องเรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น.

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2557). การแนะแนว. สืบค้น พฤษภาคม 10, 2567. จาก

<http://www.thaiguide.net/News-19.aspx>.

สัมนา ธนินธ์. (2560). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2554). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี. (2566). ข้อมูลสารสนเทศ. สระบุรี : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2556). คู่มือการบริหารโรงเรียน “ในโครงการพัฒนา การบริหารรูปแบบนิติบุคคล”. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2557). เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง สายงานผู้บริหารในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

_____. (2559). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : พรทิพกราฟฟิค.

- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2558). รายงานประจำปี 2558: ผลการทดสอบทางการศึกษา
ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2557. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบ
ทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2560-2579. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2557). นโยบายจุดเน้น
การดำเนินงานสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
2559 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายแผน
การศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). นโยบายสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2560). ครุยุคใหม่ กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0. กรุงเทพฯ : 9119
เทคนิคพรินต์.
- สุทธิศรี คำมะโน. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่
ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2558). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. วารสาร
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(2), 934-943.
- สุนิสา วงศ์อารีย์. (2559). หลักการแนะแนว. อุดรธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรธานี.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2558). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่ :
The Knowledge Center.
- สุภรณ์ แซ่ตระกูล. (2557). กลยุทธ์การทำงานแนะแนวให้ประสบความสำเร็จ: ขอบข่ายงาน
แนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.

สุภัค ยมพุก. (2558). การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุน การปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ, 37(1), 203-202.

สุภาพร แสงสมาน. (2564). อนาคตภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุภาวดี ศรีสุบาล, และจุฑารัตน์ นิรันดร์. (2561). การบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 9(1), 247 – 255.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2562). การพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) วันที่ 28 - 29 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์ จังหวัดแพร่. แพร่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.

สุราษฎร์ พรหมจันทร์. (2557). ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

เสนอ ภิรมย์จิตร์ผ่อง. (2560). การพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสภณา เสวตคชกุล. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสองภาษา หลักสูตรไทย-อังกฤษสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อนุชิต สุขกลี. (2560). การศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อภิชา พุ่มพวง. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อรารณณ์ สมบูรณ์. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อร่าม วัฒนะ. (2561). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อวัสดา อารอบ. (2556). การศึกษาสภาพการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัศพร พลทะอินทร์, และวานิช ประเสริฐพร. (2566). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. *Journal of MCU Ubon
Review*, 8(1), 965 – 975.
- อัจฉรา จงดี. (2560). การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยะเวลาและตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อาทิตย์ พิมพ์โคตร, และศิริรัตน์ ทองมีศรี. (2565). แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มี
ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 8(3), 250-269.
- อิทธิรัตน์ ควรชม. (2567, มีนาคม 18). กรรมการการบริหารสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี.
สัมภาษณ์.
- อุดมเดช พลเยี่ยม, และดวงจันทร์ แก้วกังพาน. (2564). การพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้
สำหรับนักศึกษาเตรียมวิศวกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อุมาพร พิมพ์สุตะ. (2563). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สถาบันการจัดการ
ปัญญาภิวัฒน์.
- อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาส. (2559). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.

- Anderson, N.J. (1999). **Exploring second language reading: Issues and strategies.**
Boston : Heinle & Heinle.
- Arends, R.I. (1999). **Classroom instruction and management.** New York : McGraw Hill.
- Banegas, et al. (2011). Teacher professional development through collaborative action research: Impact on foreign English-language teaching and learning. **Educational Action Research, 21(2),** 185-201.
- Bass, B.M. (1998). **Transformational leadership: Industrial, military, and educational impact.** Mahwah, New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates.
- Beauchamp, G.A. (1975). **Curriculum Theory** (3rd ed.). Wilmette Illinois : The Kagg Press.
- _____. (1981). **Curriculum Theory** (4th ed). Illinois : F.E. Peacock.
- Bitter, G.G. (1978). **Mathematics methods for the elementary and middle school.**
Boston : A Division of Simon & Schuster.
- Campbell, et al. (1977). **On the Nature of Organizational Effectiveness in New prepositives on Organizational Effectiveness.** Edited by Paul S. Goodman and Johannes M. Pennings and Associates. San Francisco : Jassay Bass.
- Conger, J.A. (1989). **The charismatic leader: Behind the mystique of exceptional leadership.** San Francisco, CA : Jeaay – Bass.
- Cronbach, L.J. (1971). **Essentials of psychological testing.** New York : Harper & Row.
- Dick, W., Carey, L., & Carey, J. (2009). **The systematic design of instruction** (7th ed.).
New York : Pearson Higher Education Inc., Upper Saddle River, NJ, USA.
- Downing, L.N. (1968). **Guidance and counseling services: An introduction.**
New York : McGraw-Hill.
- Duke, C. (1994). **The challenges of educational change.** New York : Pearson Education.
- Ebel, R.L., & Frisbie, D.A. (1976). **Essentials of educational measurement.**
New Jersey : Prentice-Hall.
- Faber, C.F, & Sherron, G.F. (1970). **Elementary school administration: Theory and Practice.** New York : Holt, Rinehart & Winston.

- Fitzpatrick, J.L., Sanders, J.R., & Worthen, B.R. (2004). **Program evaluation: Alternative approaches and practical guidelines**. New York : Longman.
- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. (2008). **A Handbook for teaching and learning in higher education: Enhancing academic practice** (2nd ed.) New York : Taylor & Francis.
- Gay, L.R. (1985). **Education evaluation and measurement**. Columbus : Charles E. Merrill.
- Gibson, L., & Ivancevich, J.M. (1971). **Fundamentals of management**. Dallas Texas : McGraw Hill.
- Glen, H. (1980). **Curriculum planning: A new approach**. London : Allyn & Bacon.
- Glickman, C.D. (2004). **Supervision and instructional leadership: A developmental approach**. Boston : Allyn & Bacon.
- _____, Gordon, S.P., & Ross-Gordon, J.M. (2007). **Supervision and supervision and curriculum development. Instructional Leadership: A Developmental Approach** (7th ed.). Boston : Allyn & Bacon.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of education**. New York : McGraw-Hill.
- Gorton, A.R. (1983). **School leadership and administration: Important concepts, case studies, and simulations**. Dubuque, Iowa : Wm. C. Brown.
- Greenwood, W.T. (1965). **Management and organizational behavior**. Ohio : South Western.
- Guilford, J.P. (1965). **Fundamental statistics in psychology and education**. New York ; McGraw-Hill.
- Gulick, L., & Urwick, L. (1937). **Paper on the science of administration**. Clifton : Augustus M. Kelley.
- Haiman, T., William, S.G., & Connor, P.E. (1985). **Management** (4th ed). Boston : Houghton Mifflin.
- Harris, B.M. (1985). **Supervision behavior in education** (2nd ed.). Englewood Cliffs : Prentice-Hall.
- Hersey, P.B. (1988). **Management of organizational behavior: Leading human resources** (8th ed.). New Jersey : Prentice-Hall.

- Hughes, T.P. (1971). **The delphi technique**. Paper Presented at The Annual Meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development. Ca : Monterey.
- Joyce, B., & Weil, M. (1986). **Model of teaching**. New York : Prentic-Hall.
- _____, & Calhoun, E. (2004). **Model of teaching** (7th ed.). Boston : Pearson Education.
- Kimbrough, C., & Nunnery, R. (1998). **Educational administration: An introduction**. New York : McMillan.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Psychological measurement**, 30(3), 607-610,
- Lasley, T.J., Matczynski, T.J., & Rowley, J.B. (2002). **Instructional model: Strategies teaching in a diverse society** (2nd ed.). USA : Wadsorth Group.
- Lipham, J.M., & Hoeh. (1974). **The principalship: Foundations and functions**. Michigan : Harper & Row.
- Miller, V. (1965). **The public administration of American school system**. New York : Harper, Brace & World.
- _____. (1976). **Handbook of research design and social measurement: Social Paticipation and Social Intelligence**. N.Y. London : In Delert, Miller.
- Mooney, & Reiley. (Eds.). (1947). **The principles of organization**. New York : Harper.
- Moore, K.D. (2009). **Effective instructional strategies: From theory to practice** (2nd ed.). London : Sage.
- Myers, D.G. (2005). Development and piloting of a multidisciplinary training course managing depression in the older person. **Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing**, 11(2), 165-171.
- Neville, L.B. (1999). The problem-based learning tutor. **Teacher Facilitator Evaluator Medical Teacher**, 21(4), 393-401.
- Newman, W.H. (1950). **Administrative action**. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall.
- Saylor, J.G. & Alexander.
- O'Donnell, & White, K. (2005). **Leadership and performance beyond expectations**. New York : Free Press.

- Ramseyer, A.J., et al. (1967). **Factors affecting educational administration**. Ohio : Ohio State University.
- Rogers, E.M. (2003). **Diffusion of innovations** (5th ed.). New York : The Free Press.
- Sammons, P., Hillman, J., & Mortimore, P. (2007). **Knowledge and Building a Future**. Retrieved May 10, 2024, from www.sofweb.vic.edu.au/bluepppriinnnt/es/default.asp.
- Sara, M. (2010). **Instruction design**. Retrieved May 10, 2024, from <http://www.coe.uh.edu/courses/hcuin6373/whatsid.htm>.
- Saylor, G., & Alexander, W. (1974). **Planning Curriculum for School**. New York : Holt, Rinehart & Winston.
- Sergiovanni, T.J., & Co-worker. (2009). **Educational governance and administration** (6th ed.). USA : Pearson.
- _____, et al. (1965). **Educational governance and administration** (3rd ed.). Boston : Allyn & Bacon.
- _____. (1983). **Education governance and administration**. Englewood Chiff, NJ : Prentice Hall.
- _____. (2004). **Educational governance and administration** (3rd ed.). Baston : Allyn & Bacon.
- Smith, P.C. (1954). **Principle of industrial psychology**. New York : The Ronald. Press.
- _____, et al. (1969). **The measurement of satisfaction in work retirement**. Chicago : Rand McNally.
- Smith, P.L., & Ragan, T.J. (2005). **Instructional design** (3rd ed.). New York : John Wiley & Sons.
- Spears, L.C. (1998). **Insights on leadership: Service, stewardship, spirit, and servant-leadership**. New York : John Wiley & Sons.
- Spillane, J.P., & Kenney, A.W. (2012). Distributed leadership. **The Educational Forum**, **69(2)**, 143-150.
- Stewart, T.D. (1979). **Essentials of forensic anthropology**. Charles C Thomas, Illinois : Springfield.

- Supovitz, J.A., & Poglinco, S.M. (2001). **Instructional leadership in a standard-based reform. The Consortium for Policy Research in Education.** Retrieved May 10, 2024, from <http://eric.uoregon.edu/ReproductionRelease.html>.
- Taba, H. (1962). **Curriculum development: Theory and practice.** New York : Harcourt, Brace & World.
- Thorndike, R.L., & Hagen, E.P. (1977). **Measurement and evaluation in psychology and education.** New York : Jonh Wiley & Sons.
- Trapp, H. (1999). **Benefits of an intranet-based knowledge management system measuring the effects.** Retrieved May 10, 2024, from <http://www.avinci.delcompetence/publikatinoeu/diplomarbeitholgetrapp.pdf>.
- Trump, J.L., & Millier, D.F. (1973). **Secondary school curriculum improvement: Proposal and procedures.** Boston : Allyn & Bacon.
- Tyler, R.W. (1969). **Basic principle of curriculum and instruction.** Chicago : University of Chicago Press.
- UNESCO. (1992). **Principal regional office for asia and the pacific.** Education In Asia and the Pacific: Reviews reports and notes, number 26. New York : Harper Collins.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

**แบบตรวจสอบเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ ความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์
(Item-Objective Congruence Index : IOC)**

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

Academic Administration of Schools in Phra Phutthabhat

Muang Saraburi Consortium

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี
2. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาและระดับการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ข้างต้น ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยอาศัยแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแบบถาม การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสระบุรี โดยประกอบด้วยโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 16 คน และครูจำนวน 170 คน รวมทั้งสิ้น 186 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเฉพาะเจาะจงในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้ศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประกอบด้วย สถานภาพและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ากำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การวัด 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี ว่ามีความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับนิยามศัพท์หรือไม่

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถาม การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยแบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาของสถานศึกษาแบ่งออก 8 ขอบข่าย รวม 70 ข้อ ดังนี้

ขอบข่ายที่ 1. การพัฒนาหลักสูตร

ขอบข่ายที่ 2. การจัดการเรียนการสอน

ขอบข่ายที่ 3. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน

ขอบข่ายที่ 4. การวัดและประเมินผล

ขอบข่ายที่ 5. การแนะแนว

ขอบข่ายที่ 6. การนิเทศ

ขอบข่ายที่ 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขอบข่ายที่ 8. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณารายละเอียดกับข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้ว่ามีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่หรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 1, 0 หรือ -1 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4. หากท่านเห็นว่าข้อใดควรปรับปรุง แก้ไข ขอความกรุณาได้โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจน และความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือทางวิชาการ และความกรุณาจากท่านด้วยดี

นางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์

นักศึกษาคณะครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

086-1352341

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อคำถามเพื่อใช้ในแบบสอบถาม แต่ละข้อว่ามีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ให้คะแนนระดับความคิดเห็น +1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนนระดับความคิดเห็น 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนนระดับความคิดเห็น -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับรายละเอียดของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.	ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหาร ☐ ครู				
2.	ประสบการณ์การทำงาน ☐ ต่ำกว่า 10 ปี ☐ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป				
3.	ขนาดของสถานศึกษา ☐ ขนาดเล็ก (มีนักเรียนตั้งแต่ 1 ถึง 120 คนลงมา) ☐ ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 120 ถึง 719 คน) ☐ ขนาดใหญ่ขึ้นไป (มีนักเรียนตั้งแต่ 720 คนขึ้นไป)				
4.	ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี				

ตอนที่ 2 สภาพเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

คำชี้แจง : กรุณาเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงใน ☐ ในแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดข้อเดียวเท่านั้น โดยแต่ละข้อจะแสดงระดับการปฏิบัติ ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1. การพัฒนาหลักสูตร	1. ผู้บริหารมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างชัดเจน				
	2. ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่คาดหวัง				
	3. ผู้บริหารมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชาติและระดับสถานศึกษาที่สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้				
	4. ผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง				
	5. ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น				
	6. ผู้บริหารมีการ นิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
	7. ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทุกปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
	8. ผู้บริหารมีการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรให้ต้นสังกัดรับทราบทุกปีการศึกษา				

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2. การจัด การเรียน การสอนใน สถานศึกษา	9. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้จัดการเรียน การสอนและพัฒนากระบวนการ เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
	10. ผู้บริหารกำหนดให้ครูมีกระบวนการ ส่งเสริมผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง				
	11. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีบทบาทใน การเลือก เครื่องมือ หนังสือเรียน กระบวนการจัดการเรียน การสอน วิธีการสอนร่วมกัน				
	12. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการ พัฒนาศักยภาพผู้เรียนแต่ละบุคคล ให้พร้อมสู่การประกอบอาชีพใน อนาคตได้				
	13. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถจัด การเรียนการสอนที่มีความสอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน				
	14. ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูในการเปิด โอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือก รายวิชาเพิ่มเติมตามความถนัด และความสนใจ				
	16. ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่าย ทางการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยน วิธีการจัดการเรียนการสอน ระหว่างสถานศึกษา				
	17. ผู้บริหารมีการวางแผนการนิเทศ ภายในสถานศึกษา และนำผลการ นิเทศไปปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนเป็นประจำ				

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	18. ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการเรียนการสอน				
3. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	19. ผู้บริหารมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง				
	20. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้สื่อและนวัตกรรมที่สร้างขึ้น				
	21. ผู้บริหารและครูร่วมกันศึกษาค้นคว้า พัฒนาสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน				
	22. ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการใช้สื่อและนวัตกรรมของครูอยู่เสมอ				
	23. ผู้บริหารส่งเสริมครูในการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม เพื่อกระตุ้นคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับรายวิชา				
	24. ผู้บริหารส่งเสริมครูในการเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างอิสระ				
	25. ผู้บริหารส่งเสริมครูในการจัดหาสื่อและนวัตกรรมที่มีในท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน				

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
4. การวัดและประเมินผล	26. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและมีเกณฑ์กำหนดอย่างชัดเจน				
	27. ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูให้สะท้อนผลการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรมีย้อนกลับแก่ผู้เรียน				
	28. ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายการพัฒนาตนเองได้เหมาะสมจากการสะท้อนผลจากการจัดการเรียนการสอน				
	29. ครูสามารถรู้จักผู้เรียนรายบุคคลจากการวัดและประเมินผล				
	30. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายช่วยให้เกิดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย				
	31. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ				
	32. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง				
	33. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถวัดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนด้วยการสะท้อนผลจากการวัดและประเมินผลจากภายนอกสถานศึกษา				

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
5. การแนะแนว	34. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำผู้เรียนด้านการศึกษาตั้งแต่วันที่เข้าสู่สถานศึกษา				
	35. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดำเนินการแนะแนวอย่างชัดเจน				
	36. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเข้มแข็ง				
	37. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความถนัดความสามารถของตนเอง				
	38. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้				
	39. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้จัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ				
	40. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถให้คำปรึกษาในด้านการเรียน การดำรงชีวิตแก่ผู้เรียนได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม				
	41. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการติดตามผลการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งในด้านการเรียน และการดำรงชีวิต				
	42. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการติดตามไปปรับปรุง พัฒนาการแนะแนวของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน				

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
6. การนิเทศ	43. ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานร่วมกับครูด้วยการให้คำแนะนำเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน				
	44. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด วางแผน และกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา				
	45. ผู้บริหารมีกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ				
	46. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาผ่านกระบวนการนิเทศได้				
	47. ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสม่ำเสมอ				
	48. ผู้บริหารอำนวยความสะดวกสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานของครู				
	49. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้พัฒนาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามคำแนะนำของผู้บริหารและความต้องการของผู้เรียน				
	50. ผู้บริหารและครูสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านการนิเทศ				

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	51. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนผ่านกระบวนการวิจัย				
	52. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และแผนการดำเนินการวิจัยอย่างชัดเจน				
	53. ผู้บริหารสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นได้จากผลการวิจัยในสถานศึกษา				
	54. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในงานวิชาการ				
	55. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง				
	56. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน				
	57. ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยที่ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกันภายในและภายนอกสถานศึกษา (PLC)				
	58. ผู้บริหารมีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลการวิจัยของสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก				

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
8. การประกัน คุณภาพ ภายใน สถานศึกษา	59. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการ ดำเนินการตามภารกิจ เพื่อสร้าง ความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทางการศึกษา				
	60. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการประกัน คุณภาพจากบุคลากรภายใน สถานศึกษาเป็นประจำทุกปี				
	61. ผู้บริหารส่งเสริมครูได้รับการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการประกัน คุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด อย่างน้อยหนึ่งครั้งทุกปี				
	62. ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและผล การประเมินมาพัฒนาสถานศึกษา ให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น				
	63. ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐาน การอย่างชัดเจนดำเนินงานอย่างมี ส่วนร่วมของทุกฝ่าย				
	64. ผู้บริหารมีการวางกลยุทธ์ในการ พัฒนาสถานศึกษาอย่างมี มาตรฐาน				
	65. ผู้บริหารมีกระบวนการใน การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่ สถานศึกษาตั้งไว้				
	66. ผู้บริหารมีการเก็บรวบรวมผลการ ดำเนินการในทุกฝ่ายเพื่อนำมา วิเคราะห์คุณภาพสถานศึกษา ประจำปี				

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	67. ผู้บริหารมีการวิเคราะห์จุดเด่น จุด ควรพัฒนาเพื่อวางแผนทางใน การพัฒนาสถานศึกษาในปีถัดไป				
	68. ผู้บริหารมีแนวทางการแก้ปัญหา จุดที่ควรพัฒนาอย่างเหมาะสม				
	69. ผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนา จุดเด่นของสถานศึกษาให้เกิด การต่อยอดที่สูงขึ้น				
	70. ผู้บริหารมีการปรับมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาให้สูงขึ้นหรือรักษา มาตรฐานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาทุกปี				

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูวดล จุลสุคนธ์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. อาจารย์ ดร. ฉันทนันท์ ทองบุญตา อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ดร. สมนึก กำลังเดช ผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนโคกกระท้ออนกิตติวุฒิวิทยา
5. นายพชร พิมพ์วาปี ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ -

วันที่

เรื่อง ขอนหนังสือเพื่อแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ☐ วิทยานิพนธ์ ☒ การศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์

ข้าพเจ้า นางสาววรรณิศา ศรีสวัสดิ์ สาขา การบริหารการศึกษา รหัส 65217010201

หมายเลขโทรศัพท์ 086-1352341

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรูป เมืองสระบุรี

Academic Administration of Schools in Phra Phutthabat Muang Saraburi Consortium

ชื่อผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

2. อาจารย์ ดร. ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์	ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	
2. อาจารย์ ดร.ฉันทนันท์ ทองบุญตา	ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	
3. อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ	ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	
4. ดร. สมนึก กาลังเดช	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกกระทอนกิตติคุณวิทยา
5. นายพชร พิมพ์ทวี	ตำแหน่ง ศึกษาธิการเขตฯ ข้าราชการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี	

ระบุสิ่งที่ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

1. งานวิจัยบทที่ 1 ถึง บทที่ 3
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
3. แบบตรวจสอบเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ
4. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ลงชื่อ.....นักศึกษา

ความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ความเห็นของประธานสาขาวิชา.....

ลงชื่อ.....ประธานสาขา

ความเห็นของคณบดี.....

ลงชื่อ.....คณบดี

ภาคผนวก ง
ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

**ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
พระพุทธบาท เมืองสระบุรี**

ลำดับที่	ความสอดคล้อง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
1	ผู้บริหารมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1
2	ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่คาดหวัง	1	1	1	1	1	5	1
3	ผู้บริหารมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชาติและระดับสถานศึกษาที่สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้	1	1	1	1	1	5	1
4	ผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	1	1	1	1	1	5	1
5	ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	1	1	1	1	1	5	1
6	ผู้บริหารมีการ นิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1
7	ผู้บริหารมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทุกปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1
8	ผู้บริหารมีการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรให้ต้นสังกัดรับทราบทุกปีการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
9	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	1	5	1
10	ผู้บริหารกำหนดให้ครูมีกระบวนการส่งเสริมผู้เรียนในการศึกษา ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	1	1	1	1	1	5	1

ลำดับที่	ความสอดคล้อง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
11	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีบทบาทในการเลือกเครื่องมือ หนังสือเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนร่วมกัน	1	1	1	1	1	5	1
12	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนแต่ละบุคคลให้พร้อมสู่การประกอบอาชีพในอนาคตได้	1	1	1	1	1	5	1
13	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1
14	ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกรายวิชาเพิ่มเติมตามความถนัด และความสนใจ	1	1	1	1	1	5	1
15	ผู้บริหารมีการกำหนดรายวิชา เวลา เรียนอย่างชัดเจน และเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1
16	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
17	ผู้บริหารมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา และนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำ	1	1	1	1	1	5	1
18	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1
19	ผู้บริหารมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1

ลำดับที่	ความสอดคล้อง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
20	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้สื่อและนวัตกรรมที่สร้างขึ้น	1	1	1	1	1	5	1
21	ผู้บริหารและครูร่วมกันศึกษา ค้นคว้า พัฒนาสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1
22	ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการใช้สื่อและนวัตกรรมของครูอยู่เสมอ	1	1	1	1	1	5	1
23	ผู้บริหารส่งเสริมครูในการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม เพื่อกระตุ้นคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับรายวิชา	1	1	1	1	1	5	1
24	ผู้บริหารส่งเสริมครูในการเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างอิสระ	1	1	1	1	1	5	1
25	ผู้บริหารส่งเสริมครูในการจัดหาสื่อและนวัตกรรมที่มีในท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1
26	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และมีเกณฑ์กำหนดอย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1
27	ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูให้สะท้อนผลการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรมีย้อนกลับแก่ผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1
28	ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายพัฒนาตนเองได้เหมาะสมจากการสะท้อนผลจากการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1
29	ครูสามารถรู้จักผู้เรียนรายบุคคลจากการวัดและประเมินผล	1	1	1	1	1	5	1

ลำดับที่	ความสอดคล้อง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
30	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายช่วยให้เกิดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1
31	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	5	1
32	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1
33	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถวัดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนด้วยการสะท้อนผลจากการวัดและประเมินผลจากภายนอกสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
34	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำผู้เรียน ด้านการศึกษา ตั้งแต่วันที่เข้าสู่สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
35	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดำเนินการแนะแนวอย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1
36	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเข้มแข็ง	1	1	1	1	1	5	1
37	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความถนัดความสามารถของตนเอง	1	1	1	1	1	5	1
38	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้	1	1	1	1	1	5	1
39	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้จัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1

ลำดับที่	ความสอดคล้อง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
40	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้สามารถให้คำปรึกษา ในด้านการเรียน การดำรงชีวิตแก่ผู้เรียน ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน รายบุคคลได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1
41	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการติดตามผล การให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งในด้าน การเรียนและการดำรงชีวิต	1	1	1	1	1	5	1
42	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการติดตาม ไปปรับปรุง พัฒนาการแนะแนวของ สถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1
43	ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานร่วมกับครู ด้วยการให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาครูด้าน การจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1
44	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการกำหนด วางแผน และกำหนด นโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
45	ผู้บริหารมีกระบวนการนิเทศอย่างเป็น ระบบและมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	5	1
46	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการนิเทศมา ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาผ่าน กระบวนการนิเทศได้	1	1	1	1	1	5	1
47	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม และประเมิน ผลการปฏิบัติงานของครูสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	5	1
48	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน ของครู	1	1	1	1	1	5	1
49	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้พัฒนาปรับปรุง รูปแบบการเรียนการสอนตามคำแนะนำ ของผู้บริหารและความต้องการของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1

ลำดับที่	ความสอดคล้อง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
50	ผู้บริหารและครูสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านการนิเทศ	1	1	1	1	1	5	1
51	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีกระบวนการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนผ่านกระบวนการวิจัย	1	1	1	1	1	5	1
52	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และแผนการดำเนินการวิจัยอย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1
53	ผู้บริหารสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นได้จากผลการวิจัยในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
54	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการวิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในงานวิชาการ	1	1	1	1	1	5	1
55	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1
56	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1
57	ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยที่ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกันภายในและภายนอกสถานศึกษา (PLC)	1	1	1	1	1	5	1
58	ผู้บริหารมีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลการวิจัยของสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก	1	1	1	1	1	5	1

ลำดับที่	ความสอดคล้อง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
59	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการดำเนินการตามภารกิจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1
60	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการกำกับติดตาม ประเมินผลการประกันคุณภาพจากบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี	1	1	1	1	1	5	1
61	ผู้บริหารส่งเสริมครูได้รับการกำกับติดตาม ประเมินผลการประกันคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อยหนึ่งครั้งทุกปี	1	1	1	1	1	5	1
62	ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น	1	1	1	1	1	5	1
63	ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการอย่างชัดเจนดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	1	1	1	1	1	5	1
64	ผู้บริหารมีการวางกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีมาตรฐาน	1	1	1	1	1	5	1
65	ผู้บริหารมีกระบวนการในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่สถานศึกษาตั้งไว้	1	1	1	1	1	5	1
66	ผู้บริหารมีการเก็บรวบรวมผลการดำเนินการในทุกฝ่ายเพื่อนำมาวิเคราะห์คุณภาพสถานศึกษาประจำปี	1	1	1	1	1	5	1
67	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนาเพื่อวางแผนทางในการพัฒนาสถานศึกษาในปีถัดไป	1	1	1	1	1	5	1

ลำดับที่	ความสอดคล้อง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
68	ผู้บริหารมีแนวทางการแก้ปัญหา จุดที่ควรพัฒนาอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1
69	ผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนาจุดเด่นของสถานศึกษาให้เกิดการต่อยอดที่สูงขึ้น	1	1	1	1	1	5	1
70	ผู้บริหารมีการปรับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สูงขึ้นหรือรักษามาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปี	1	1	1	1	1	5	1

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือ
ในการค้นคว้าอิสระ

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๖๔๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะบุรี

ด้วยนางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๒๐๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๖๔๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล”

ด้วยนางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๒๐๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการค้นคว้าอิสระ

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๗๔๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา”

ด้วยนางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๒๐๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อ และประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๗๔๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสระบุรีวิทยาคม

ด้วยนางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๒๐๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อ และประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๗๔๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สระบุรี

ด้วยนางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๒๐๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อ และประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๗๔๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวิทย์วิทยา

ด้วยนางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๒๐๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อ และประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๗๔๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโดนวิทยา

ด้วยนางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๒๐๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาววรรณิสา ศรีสวัสดิ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อ และประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ชื่อ-สกุล	นางสาวรรณิศา ศรีสวัสดิ์
วัน เดือน ปี	วันที่ 23 เดือน สิงหาคม พ.ศ.2538
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	19/4 หมู่ 3 ตำบลหนองโรง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี 18140
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี 18120 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2562 ครูผู้ช่วย โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2562 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2568 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี